

LLENGUA I IMMIGRACIÓ

Lasagabaster, David i Sierra, Juan Manuel. (Coords.)

Multilingüismo y multiculturalismo en la escuela.
Ice-Horsori, 2005, 142 p., 14,56 €

Alkuwaifi, Ahmad i Torres, Montserrat.

Diccionari il·lustrat àrab – català.
Editorial Sirpus, 2004, 36p., 9,90 €

Herrero Muñoz-Cobo, Bárbara.

Gramática de árabe marroquí para hispano-hablantes.
Universidad de Almería, 2005, 144 p., 9,90 €

Herrero Muñoz-Cobo, Bárbara.

Vocabulario español-árabe marroquí.
Universidad de Almería, 2005, 146 p., 7,50 €

Martínez Ramos, Andrés.

Baba. Diccionari dibuixat català-búlgar.
Prensa Universitaria, 2005, 178 p., 27 €

Martínez Ramos, Andrés. (Dir.)

Tsutsu. Diccionari dibuixat català-romanès.
Prensa Universitaria, 2006, 188 p., 23,99 €

Martínez Ramos, Andrés.

Didi. Diccionari dibuixat català-xinès.
Prensa Universitaria, 2003, 164 p., 27 €

Lamuela, Xavier i Ani, Virgil.

El romanès.
Generalitat de Catalunya, 2005, 186 p., 21 €

Gràcia, Lluïsa.

El xinès.
Generalitat de Catalunya, 2005, 136 p., 21 €

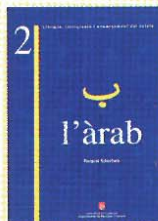
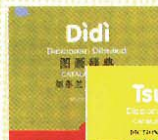
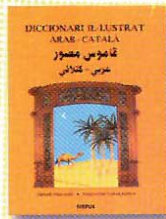
Sánchez, Raquel.

L'àrab.
Generalitat de Catalunya, 2005, 132 p., 21 €

Moreno, Juan carlos.

Serrat, Elisabet.
Serra, Josep M.
Farrés, Jordi.

Llengua i immigració.
Generalitat de Catalunya, 2005, 128 p., 21 €

MEDIACIÓ

Munné, Maria i Mac-Cragh, Pilar.

Els 10 principis de la cultura de mediació.
Editorial Graó, 2006, 148 p., 11,90 €

Farré Salvà, Sergi.

Gestió de conflictes: taller de mediació. Un enfocament socioafectiu.
Editorial Ariel, 2006, 328 p., 20 €

McKay, Gary D. i Maybell, Steven A.

Cómo apaciguar los conflictos familiares. Consejos para calmar enfados, disgustos y peleas.
Editorial Mensajero, 2006, 352 p., 24 €

INTERCULTURALITAT I INTEGRACIÓ

Moradillo, Fabián i Aragón, Socorro.

Adolescentes, inmigración e interculturalidad. Aprendiendo a convivir.
Editorial CCS, 2006, 160 p., 10,50 €

Montón Sales, María José.

La integració de l'alumnat immigrant al centre escolar. Orientacions, propostes i experiències.
Editorial Graó, 2003, 136 p., 14,50 €

Essomba, Miquel Àngel.

Liderar escuelas interculturales e inclusivas. Equipos directivos y profesorado ante la diversidad cultural y la inmigración.
Editorial Graó, 170 p., 2006, 14 €

Ribas, Consol.

Iglesias, Gemma.
Siqués, Carina.
Vila, Ignasi.
Materiales y actividades para las aulas de acogida.
Editorial Horsori, 2006, 132 p., 16,25 €

Embata

Llibres

PEDAGOGIA - PSICOLOGIA - CIÈNCIES SOCIALS

Manifest del Moviment d'Escoles Mallorquines	4
Editorial	5
Propostes de l'STEI-i per l'ensenyament públic	6
Reivindicacions del sector de l'ensenyament concertat	15
Cooperació i Sensibilització (2002-2006) de l'STEI-i i l'ONGD Ensenyants Solidaris	17
Juan Rodríguez Recio, Pere Polo Fernández	
L'STEI-i i la reforma de la LOU	22
Realitzacions i activitats de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics de l'STEI-i durant el quadrienni 2002-2006	27
Entrevista a Neus Santaner	33
Joan Lladonet	
Entrevista a Biel Caldentey	35
Joan Lladonet	
Discrecionalitat administrativa i acreditació del professorat universitari	37
Antoni Bennàssar i Moyà	
Insuficiències, dicotomies, contradiccions i dualitzacions del sistema educatiu de les Illes Balears	40
Martí X. March i Cerdà	
L'STEI-i, amb el medi ambient	48
Albert Catalan	
Aprendre tota la vida. Breu anàlisi de la Llei d'Educació d'Adults ..	49
Eduard Riudavets i Florit	
Actuacions de l'STEI-i davant l'atac sistemàtic del Govern del PP contra la normalització del català	52
Maria Antònia Font i Gelabert	
Canviar Europa per canviar el món	56
Beatriz Quirós i Justo L. Cirugeda	
Les desigualtats nord-sud explicades a l'aula	59
Antoni Verger Planells	
Petits i grans pintors	63
Judit Mascaró, Begoña Gornès, Catalina Mesquida, Eli Pons i Merxe Ameller	
Llibres	65

PISSARRA

Revista periòdica d'informació de
l'ensenyament de les Illes Balears.

EDITA:

Sindicat de treballadores i treballadors
de l'Ensenyament · Intersindical
de les Illes Balears

Carrer Jaume Ferran, 58
07004 Palma

Tel. 971 90 16 00

Fax. 971 90 35 35

Pàg. WEB: www.stei-i.org

E-Mail:

mallorca@stei-i.org

llevant@stei-i.org

menorca@stei-i.org

eivissa@stei-i.org

CONSELL DE DIRECCIÓ

I REDACCIÓ:

Biel Caldentey

Tomàs Martínez

Mariví Mengual

Pere Polo

Neus Santaner

Margalida Sarrís

Sebastià Serra

COORDINACIÓ:

Joan Lladonet

S'agraeix la col·laboració de les autores i
dels autors dels articles.

MAQUETACIÓ, COMPOSICIÓ

I IMPRESSIÓ:

Escola de Formació en

Mitjans Didàctics.

C/ Marià Canals, 13

07005 Palma

Tel. 971 91 00 60

PUBLICITAT:

Jaume Ferran, 58

07004 Palma

Tel. 971 90 16 00

FOTOS:

Ramon Mondéjar

Pere Polo

Internet

**Els articles publicats en aquesta
revista expressen
únicament l'opinió de les seves
autores i dels seus autors.**

Dip. Legal: PM 533/79

ISSN: 1133-052X

**Nota: A la Pissarra 123 es va ometre la
indicació que la revista també havia
estat coordinada per LESLIE TOLEDO.**

Manifest del Moviment d'Escoles Mallorquines, llegit el dia de la presentació del SUS MALLORCA!!, el 28 de juny d'enguany a la sala d'actes del Conservatori, per Elisabet Abeyà

El Moviment d'Escoles Mallorquines s'adhereix als actes de SUS Mallorca! que promou l'Obra Cultural Balear. Volem manifestar que estam totalment en contra del decret de trilingüisme aprovat recentment. Hi estam en contra perquè:

- ha estat elaborat i aprovat a esqueses de la comunitat educativa i tot i havent-s'hi manifestat en contra sindicats, la Universitat de les Illes Balears, col·lectius d'ensenyants, associacions de pares i mares...
- s'ha elaborat sense haver fet cap avaluació de l'ensenyament de les llengües en el nostre sistema educatiu.
- significa un retrocés de la llengua catalana a les escoles.
- significa una discriminació a l'hora de repartir els recursos educatius, ja que segons aquest decret s'atorgaran més recursos materials i humans als centres que es dobleguin a les pretensions del govern.

Tots sabem que no hi ha cap llei que es pugui complir si els professionals que l'han de dur a terme no hi col·laboren. Idò sapigueu tots que hi ha una gran part del col·lectiu d'ensenyants que no col·laborarà ni el més mínim per arraconar la llengua catalana als centres d'ensenyament. Volem que els infants i els joves aprenguin llengües estrangeres a les escoles, però no volem que aquesta sigui una excusa per treure al català el seu paper de llengua principal en l'ensenyament: la llengua que acull, la llengua que ajuda a sentir-se grup, la llengua que dóna cohesió de país i que ajuda a sentir-nos mallorquins i mallorquines, sigui quina sigui la nostra procedència geogràfica o social.

Volem que es dediquin més recursos a l'ensenyament perquè és necessari, però volem que aquest recursos siguin repartits amb equitat i amb justícia, que tots els infants i els joves puguin fruit d'uns espais dignes, dels materials necessaris i del professorat suficient i amb la formació suficient. I això des dels 0 anys fins a l'ensenyament d'adults. Seria realment un disbarat que en un sistema educatiu on encara hi falten tantes coses bàsiques, tenguessin més recursos que els altres els centres que hagin decidit fer del català res més que una llengua més.

Estam davant una situació difícil per a l'ensenyament: se'l pretenen fer seu interessos mercantilistes i interessos electoralistes. Tots els qui estimam l'ensenyament sabem que no és o no ha de ser una eina de mercat ni una eina electoral, sinó un espai de diàleg que acompanya els ciutadans i ciutadanes durant el seu creixement i no els deixa mai, perquè encara que siguem grans, tots estam en un procés de formació contínua. És veritat que estam en un moment difícil però també és veritat que n'hem passats d'altres i n'hem sabut sortir. Aquest país ha comptat amb un bon nombre de mestres que han sabut ensenyar en català a tota una generació sencera i aquest procés va tenir uns inicis que semblaven molt difícils o gairebé impossibles. Si llavors ho vàrem saber fer, també en sabrem ara, però volem dir-vos que tots sols no podem, necessitam el suport de tota la societat: famílies, comerciants, empresaris de tot tipus, professionals i treballadors de tot tipus, mitjans de comunicació, associacions cíviques... Tots som necessaris i tots hem de fer per la llengua catalana com a mínim allò que ens toca de fer.

Encararem un nou curs malgrat tot amb alegria, perquè els infants i els joves s'ho mereixen. I continuarem fent possible que la llengua catalana sigui la principal en la quotidianitat de les nostres escoles, malgrat el que puguin dir els decrets retrògrades. No us oblideu, des dels vostres llocs a la societat, de donar-nos suport. □

editorial

Un nou curs ha començat

Un nou curs ha començat. És un curs on hi haurà eleccions sindicals. És un moment per a la reflexió i la memòria.

Els quatre darrers anys que hem viscut a la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, malgrat les taxes de creixement demogràfic, des del punt de vista de la democràcia social, els podríem qualificar de negatius. La manca de planificació urbanística amb criteris de sostenibilitat, la sobreexplotació del sòl, la falta de valoració dels recursos naturals propis, en definitiva, hem viscut i vivim una època marcada per la poca estimació a la pròpia terra.

D'altra banda, també patim un involucionisme, esbiaixat, però no deixa de ser involucionisme democràtic, quan són constants les retallades a la llibertat d'expressió, i controlades la resta de llibertats. Qualsevol crítica al poder establert i al pensament únic dominant és qualificada de terrorista o d'apocalíptica. Voler ometre el concepte de memòria històrica, n'és un bon exemple.

El canvi polític al Govern central va ser rebut com una esperançadora alenada d'aire fresc, però que encara ara estam reclamant més intensament la seva concreció a la realitat. Així la derogació de la Llei de Qualitat Educativa va ser un bon començament. L'abolició de la revàlida, dels itineraris a l'ESO, la puntuació de la religió a l'expedient acadèmic... podria haver estat un bon inici, però la Llei que acabà aprovant-se ha resultat insuficient. Cal recordar el dèficit històric de l'Estat central amb el finançament del lloc escolar a les Illes. No podem oblidar la rebaixa de les nostres transferències educatives, però si volem que s'acompleixin els objectius d'una política educativa que suposi un ensenyament públic de qualitat, ha de ser per sobre del 6% del PIB.

La lluita contra la violència de gènere ha tengut des del Govern central l'impuls de la Llei de prevenció

contra aquesta violència. A la nostra Comunitat, malgrat sigui una de les comunitats que més víctimes la pateixen, detectam: en primer lloc que l'Institut Balear de la dona ha estat buidat de continguts i de finançament. Que les inversions (algunes prou desconcertants, com les polseres detectores) no aturen la sagnant realitat. Que el Consell de Dones no ha tengut el suport institucional, més bé tot al contrari. I sobretot, que l'esforç per atacar d'arrel aquest greu problema, des de la nostra posició, que és intensificar a tots els àmbits la coeducació, es veu refrenat i censurat.

Aquests quatre darrers anys han estat els anys que més feina han fet les professores i professors per integrar les persones nouvingudes, sobretot amb una forta dosi de voluntarisme. Les elevades ràtios i la gran diversitat dins les aules segueixen sent reptes dins l'aprenentatge que reclamen més professorat de suport, més tallers de llenguatge, més adaptacions curriculars... Reclamam un canvi en la política d'integració de les persones nouvingudes, més implicació de tot el Govern i de tota la societat en general.

Dins aquests darrers quatre anys, també hi ha hagut reivindicacions aconseguides per l'STEI-i que cal no oblidar. També ens omple de satisfacció i d'espurneig que la nostra tasca sindical hagi tengut fruits, tant al sector de l'ensenyament privat concertat com en el de l'ensenyament públic. Aquestes millores s'han reflectit en aspectes salarials, de jornada, de compliment de conveni laboral (on a altres comunitats autònomes no ho han aconseguit, tenint la majoria sindicats molts representatius a la mesa de negociació de Madrid) al sector de l'ensenyament privat concertat. La renegociació del Pacte d'Estabilitat per a les persones interines, la millora de les prestacions socials i l'aplicació de mesures de conciliació de la vida familiar i laboral a l'àmbit del funcionariat docent són algunes d'aquestes satisfaccions. □

PROPOSTES DE L'STEI-I PER L'ENSENYAMENT PÚBLIC

Els darrers anys hem vist com apareixien a les escoles públiques unes problemàtiques que han afectat el seu correcte funcionament i la qualitat de l'ensenyament que s'hi impartia. L'augment de l'alumnat, combinat amb la manca de planificació per part de les administracions locals a l'hora de cedir els solars i per part de l'autonòmica quan corresponia construir les escoles. Aquesta combinació ha provocat que les nostres escoles acullen més alumnes dels que poden i han de fer front a ràtios molt elevades, especialment a educació infantil. Un altra factor que s'ha combinat amb aquests ha estat la ineficàcia per part de la Conselleria d'Educació de desenvolupar polítiques actives per l'escola pública, d'atendre les mancances d'infraestructures dels centres, del retard en el pagament dels fons per a funcionament... Hem pogut constatar com la gran majoria de les reformes dutes a terme s'han limitat a posar traves a l'ensenyament en català i dificultar l'aplicació del decret de mínims, ho hem vist amb el Decret de llengua del primer ensenyament, amb l'Ordre d'homologació de titulacions d'ESO i la junta qualificadora de català i ara finalment amb el Decret de trilingüisme.

Durant els més de 30 anys de trajectòria del sindicat s'ha demostrat que som la força necessària per aconseguir millores significatives i també en els darrers temps, per lluitar contra les retallades del que hem aconseguit junts. Ara es torna a acostar el moment que el professorat ha d'escollir els seus representants i des de l'STEI-i volem continuar treballant per un model educatiu que té com a prioritat la defensa de la nostra cultura i l'enfortiment del català, així com la millora de les condicions laborals del professorat de les Illes Balears.

Per això **propugnam:**

Per l'estabilitat i la millora en l'ocupació

Per al funcionariat de carrera:

- La negociació a la Mesa sectorial de totes les possibles places de nova creació, de les suprimides, de les amortitzades i de les habilitades.
- La inclusió en el Concurs de Trasllats de totes les vacants existents en els centres i l'elaboració de plantilles orgàniques d'acord amb les necessitats reals.

Per al professorat interí:

- L'estabilitat en el lloc de treball per a tot el professorat amb un temps determinat de servei.
- El compromís d'estabilitat per a tot el professorat amb temps de servei i l'ampliació negociada del pacte d'estabilitat.
- La conservació de les llistes, on el mèrit preferencial sigui el temps de servei, desvinculat de les convocatòries d'oposicions.
- El cobrament de tots els conceptes.
- La negociació d'un nou sistema d'accés diferenciat a la funció pública docent sense prova eliminatòria i on l'experiència docent tenguí caràcter primordial, oferint les places actuals al professorat interí que pugui acreditar experiència i les de nova creació i jubilacions per al torn lliure.

Per l'atenció a la diversitat

Que el nostre projecte de defensa de l'Atenció a la Diversitat a l'escola es basi en l'impuls d'un model d'escola inclusiva, compensadora i integradora. Una escola que es fonamenti en el principi de donar més a qui més ho necessita.

Per la salut laboral

- L'impuls d'aquesta àrea de treball (la salut laboral) per tal de millorar la vida laboral dels i de les treballadores, des del convenciment que millorant les

condicions laborals es millora la vida de les persones. Els nostres esforços van dirigits a modificar totes aquelles condicions que impedeixen que el treball sigui una activitat que generi benestar físic, psíquic i social. Per tot això proposam els següents punts:

- ♦ Atenció mèdica que contempli:
 - El 100% del sou en actiu en cas de malaltia o accident.
 - Reconeixements mèdics periòdics (mínim cada any) i gratuïts.
 - Un catàleg de malalties professionals i pla de prevenció.
 - L'atenció total i gratuïta a les malalties psíquiques, odontològiques, otorinolaringològiques i oftalmològiques.
 - El tractament i la reeducació de la veu.
 - La garantia del dret a elegir tractaments alternatius (homeopatia, acupuntura, medicina natural...).
- ♦ El funcionament dels comitès de Seguretat i Salut Laboral a tots els Centres de 50 o més treballadors.
- ♦ La dotació dels recursos humans i materials suficients als serveis de prevenció, propis de la Conselleria d'Educació.
- ♦ La formació dels delegats i delegades, així com del conjunt del professorat, en aquesta matèria.

Per la convivència als centres

Consideram la violència com un problema estructural de la nostra societat que amenaça la convivència, les manifestacions de la qual transcendeixen les institucions escolars i l'origen de les quals s'insereix en una distribució injusta i desigual dels recursos materials i de les deficients oportunitats de desenvolupament humà per a sectors significatius de la població. La lluita per l'eliminació d'aquestes desigualtats, en la qual estam fermament compromesos, és també la millor forma de corregir l'aparició d'aquests brots de violència.

S'han d'incrementar els recursos per afrontar els nous reptes i per al foment d'una convivència saludable, de la manera següent:

- ♦ Foment de línies diferenciades de treball preventiu de la violència i d'intervenció immediata.
- ♦ Establiment de plans i programes estables per al foment de la convivència saludable amb suport institucional, pressupostari i de recursos personals suficients.
- ♦ Formació inicial i contínua específica per al professorat per a l'afrontament d'aquesta problemàtica.
- ♦ Adopció de protocols consensuats i adaptats d'intervenció en les comunitats educatives.
- ♦ Introducció als centres escolars de noves figures, com les dels mediadors culturals, les dels professionals sanitaris, etc.
- ♦ Reducció de les ràtios i del nombre de grups per professor/a.
- ♦ Impuls decidit a les escoles de família i la seva integració en la dinàmica de les comunitats educatives.

Per una administració educativa sobirana

- La negociació d'una Llei d'educació de les Illes Balears que impulsi la nostra sobirania en matèria educativa i que s'adapti als trets culturals i lingüístics del nostre País.

- La dotació dels recursos econòmics adients per al bon funcionament de l'Educació a les Illes, la reivindicació d'un major percentatge d'inversió del PIB en Educació, així com la cessió de més recursos de l'Estat a les Illes Balears.
- La descentralització administrativa per Illes, amb una major dotació de recursos humans i materials, així com una efectiva delegació de competències a cada àmbit insular.
- La compensació de desigualtats, establint uns criteris que garanteixin un acolliment igualitari de l'alumnat a tots els centres públics i als sostinguts amb fons públics.
- La gestió democràtica dels centres, per tal que es possibiliti l'accés als càrrecs directius i de coordinació pedagògica, a través d'una elecció democràtica.
- La promoció de campanyes que representin la importància de l'educació com a servei públic, la participació i la revalorització social del treball docent.
- El desenvolupament de programes de coeducació, educació sexual, educació ambiental, educació per al consum, educació per a la pau, per a la democràcia...
- L'impuls d'una Escola de pares i mares, des de l'educació infantil amb continuïtat a primària i secundària.
- La negociació i l'elaboració descentralitzada i participativa del Mapa Escolar i de les seves modificacions.
- L'atenció especial a les escoles unitàries, centres incomplets, centres socioeducatius i els de zones més desfavorides, tant rurals com urbanes, a través de formació específica per al professorat que hi està destinat, suports específics i serveis compensatoris.

Per la plena normalització lingüística i cultural

- Una legislació educativa d'acord amb els drets culturals i lingüístics del nostre País.
- La implantació de l'ensenyament íntegrament en català a tots els nivells educatius amb el suport de la legislació pertinent. La llengua catalana com a llengua vehicular en tots els àmbits de l'ensenyament.

Per un ensenyament públic de qualitat

- L'augment de les dotacions de personal docent, que permeti millorar la intervenció educativa i l'atenció a la diversitat, així com la dotació de personal administratiu i de serveis a tots els centres.
- La dotació als centres públics de mitjans econòmics, humans i materials per realitzar activitats complementàries gratuïtes.

Per l'educació infantil i primària

- La reducció de l'horari lectiu del professorat fins a un màxim de 18 hores setmanals, considerant com a lectives les de docència directa, les dedicades a activitats amb alumnat, les de tutoria, els desplaçaments del professorat itinerant i les dedicades al desenvolupament de projectes d'investigació.

- La presència de professorat +1 per a cada línia d'infantil i primària. (menjador, transport, escola matineria, activitats extraescolars).
 - Les retribucions de nivell 24 per a tot el cos de mestres, independentment del lloc on imparteixin docència, i la igualació a mig termini de tot el professorat en el nivell 26, per tal d'assolir el cos únic i la formació inicial de llicenciatura.
 - ♦ Departaments d'Orientació a tots els centres d'infantil i primària amb la participació dels següents professionals: orientador/a, PT, AL, treballador social, mediador/a cultural i ATE.
 - ♦ Professorat especialista de pedagogia terapèutica, audició i llenguatge, i atenció a la diversitat a tots els centres.
 - ♦ Dotació de personal d'administració i serveis a tots els centres d'infantil i primària.
 - ♦ Disminució de les ràtios i augment de les plantilles. Establiment d'un pla plurianual d'increment de plantilles per augmentar les dotacions que possibilitin millorar la intervenció educativa i l'atenció a la diversitat.
 - La promoció a altres etapes i grups a través de concurs de mèrits, complint els requisits que s'estableixin de titulació.
 - La possibilitat d'accés a la docència en les facultats d'Educació, per al professorat del Cos de mestres, a través de convenis amb les universitats.
 - La formació permanent gratuïta en horari lectiu i/o de permanència en el centre.
 - L'accés del professorat del cos de mestres al primer cicle d'ESO, accés per concurs del grup B a l'A i l'establiment de plans institucionals de formació que possibilitin l'accés dels i de les mestres a la llicenciatura.
 - La jubilació voluntària als 60 anys o als 30 de servei. En qualsevol cas, amb el 100% del salari en actiu.
 - Reducció horària de 4 hores lectives per al professorat major de 55 anys i de 5 hores lectives per al professorat major de 58 anys, per a la dedicació a altres tasques, sense que això impliqui increment de l'horari de la resta del professorat.
 - La dotació a tots els centres d'infantil i primària de personal i infraestructures adequades per atendre els serveis necessaris:
 - ♦ Plans anuals de millores en els centres: laboratoris, aules de música, lavabos adaptats, patis i gimnàs, així com l'eliminació de barreres arquitectòniques. I l'exigència del compliment del RD1004/91.
 - ♦ Potenciació de l'autonomia i l'organització del centres educatius.
 - ♦ Implantació de serveis complementaris públics i gratuïts que donin resposta a la demanda social
- Per l'educació Infantil**
- La consideració de l'etapa d'educació infantil com a etapa educativa. Exigim la creació i l'ampliació de la xarxa d'escoles públiques d'educació infantil, dependents de la Conselleria d'Educació, que abasti tota la demanda en el cicle 0-6 anys i que reguli un sistema de plantilles per al cicle 0-3.
 - Una plantilla que respecti la proporció entre línies i professorat, establint un especialista d'infantil més, per cada tres unitats o fracció.
 - Les ràtios següents:
 - Alumnat màxim per a 0-1 any: 6 infants
 - Alumnat màxim per a 1-2 anys: 10 infants
 - Alumnat màxim per a 2-3 anys: 13 infants
 - Alumnat màxim per a 3 anys: 15 infants
 - Alumnat màxim per a 4 anys: 18 infants
 - Alumnat màxim per a 5 anys: 18 infants
 - Alumnat màxim per aules mixtes de 3 i 4 anys: 14 infants

Alumnat màxim per aules mixtes de 4 i 5 anys:
14 infants

Alumnat màxim per aules mixtes de 3, 4 i 5 anys:
12 infants

- La dotació d'auxiliars tècnics educatius (ATE). Si hi ha alumnat amb necessitats educatives especials, la garantia que quedin cobertes les dues etapes.
- Dotació dels recursos i les mesures necessàries (d'organització, de formació inicial i permanent) que possibilitin a l'alumnat d'educació infantil l'aproximació a les noves necessitats educatives (noves tecnologies, llengua estrangera, etc.).
- Professorat especialista de PT i d'AL a tots els centres, així com de professorat d'AD per tal de cobrir les necessitats de l'etapa.
- La inclusió de la figura del tècnic superior en educació infantil als centres amb alumnat de tres anys.
- La dotació i la reposició periòdica de material didàctic específic.
- Presència del personal de neteja en horari lectiu.
- Que els centres tinguin el mateix nombre de mestres +1 que de línies.

Per l'educació primària

- Plantilles que respectin la proporció entre línies i professorat. La garantia de la presència d'un tutor o tutora per unitat i un +1 per cada sis unitats o fracció. Així com s'augmentin les unitats, s'aug-

mentarà proporcionalment la presència dels mestres +1 per tal que cada cicle en tenguim un.

- La presència de personal de pedagogia terapèutica, audició i llenguatge i atenció a la diversitat.
- La reducció de ràtios a educació primària, 20 alumnes com a màxim i 15 a les aules que incloguin diferents cursos.
- Creació i dotació d'aules específiques per a les diferents especialitats: idioma estranger, música...
- Dotació del professorat especialista suficient a tots els centres.
- Professorat especialista de PT i AL a tots els centres, així com professorat d'AD, per cobrir les necessitats de l'etapa.
- Acció tutorial amb l'alumnat en horari lectiu.
- Dotació del personal d'administració i serveis a tots els centres.

Per les escoles petites

- La presència a cada escola de tots els mestres especialistes en referència a PT, AL i AD.
- L'elaboració de projectes educatius i curriculars compartits entre unes quantes escoles, sempre respectant les peculiaritats de cada centre i el foment de la coordinació entre aquestes i els centres adscrits on continuar la seva escolarització.
- El reconeixement, a tots els efectes, dels càrrecs unipersonals, i la regulació del seu temps lectiu. Tractament específic quant a plantilles, alumnat, recursos...
- La implicació dels ajuntaments, també de l'Administració educativa i de tot el poble, en la potenciació de les escoles petites com a element d'identitat i de no desintegració del poble.
- Un mínim de tres mestres per cada escola petita.
- La figura de personal administratiu compartit.

- Atenció especial al professorat itinerant amb la negociació de les condicions que s'esdevenen fruit del seu desplaçament.

Per l'ESO i el batxillerat

- Una oferta educativa en igualtat de condicions per a totes les zones i comarques. L'oferiment almenys de dos tipus de batxillerat i algun cicle formatiu als IES que encara no en tenen cap i els tres batxillerats a localitats o zones de més de 10.000 habitants, així com a l'illa de Formentera.
- L'assignació urgent del pressupost necessari per adequar els centres a les necessitats educatives i formatives que es plantegen.
- Una major coordinació entre col·legis públics i instituts de secundària.
- La dotació de mitjans materials i humans als centres que acullin programes d'integració i la potenciació de l'Atenció a la Diversitat en aquelles poblacions de major percentatge d'acollida.
- L'elaboració d'uns criteris de matriculació, tant per als centres públics com per als concertats, que assegurin la distribució plural d'alumnat.
- La qualitat de l'ensenyament, l'atenció a la diversitat i l'evolució demogràfica que justifiquen la reducció de les ràtios fins a situar-les en un màxim de 20 alumnes a tota l'ESO i 25 alumnes a Batxillerat; la reducció haurà de ser major en aquells centres que acullin alumnat amb NEE.

- La reducció gradual de 18 a 15 hores lectives per a tot el professorat.
- Compensació horària per al professorat que tenguí més de 5 grups.
- La reducció efectiva d'horari lectiu per a projectes, coordinació didàctica, tutories, activitats complementàries i gestió democràtica del centre.
- L'augment de l'oferta d'optativitat, tant pel que fa a matèries optatives dins l'ESO com a les diferents modalitats del batxillerat.
- L'ampliació de l'oferta de batxillerat nocturn als centres de les Illes Balears.
- La creació de la primera plaça d'un departament amb 8 hores i la següent quan se'n computin 12 més.
- Que es completin tots els departaments d'Orientació, com a màxim el segon any de la seva constitució, i que se'ls doti d'un segon especialista de psicopedagogia en aquells centres que tinguin més de 500 alumnes.
- Garantir la presència d'especialistes d'AL i PT a tots els IES.
- L'oferta de vacants del primer cicle al cos de mestres.
- La creació del departament d'Economia i de Formació i Ocupació Laboral (FOL) que assumiran, amb la corresponent reducció les tasques de prevenció de riscos laborals.
- La creació de centres petits per facilitar la governabilitat del centre.
- La modificació de la formació inicial en els àmbits didàctics i pedagògics del professorat de secundària.

Per la formació professional

- La derogació de la Llei de la FP que persegueix la privatització de la formació professional.
- L'increment de l'oferta de la FP reglada dedicant-li les inversions necessàries perquè els cicles

formatius siguin els vertebradors de la formació laboral.

- La implantació de cicles formatius a tots els centres de secundària.
- L'ampliació i la diversificació de l'oferta pública de la FP per a persones adultes amb modalitat presencial. La potenciació dels estudis de la FP en règim nocturn, ocupacional i contínua en el mateix centre, optimitzant així recursos i espais.
- L'ofertament de més cicles allà on hi ha demanda no coberta i la flexibilització també dels mínims, especialment a Menorca i a les Pitiüses.
- L'ofertament dels cicles de grau superior en els centres allà on s'imparteix el mateix cicle de grau mitjà.
- La reducció de les ràtios a 20 alumnes per aula com a màxim i no més de 16 per a la realització dels mòduls pràctics.
- La reducció de les 6 hores lectives, com a mínim (i no 4) per als tutors/es de formació en centres de treball. A més, si el nombre d'alumnes que fa FCT és superior a 16, s'ha de nomenar un segon professor/a tutor/a.
- L'assoliment de més sobirania democràtica als centres.
- Que la incorporació d'especialistes del món laboral al sistema educatiu segueixi uns criteris de selecció que tinguin en compte l'experiència, la titulació acadèmica i que siguin, en definitiva, transparents.

- La reforma dels programes de garantia social cap a la FP de nivell 1 (auxiliar tècnic) amb una oferta àmplia i un ventall gros de títols.
- La resolució de la problemàtica del professorat tècnic que va accedir a interinitat amb FPII.
- L'establiment i l'activació de programes integrals de formació professional, de foment de l'ocupació i conciliació de la vida familiar i laboral.

Per l'educació de persones adultes

- La creació d'un pla de finançament que garanteixi els recursos necessaris per desenvolupar la Llei de persones adultes.
- La negociació de les condicions laborals en el desplegament de la Llei d'adults.
- L'elaboració d'un ROC específic per als centres d'educació de persones adultes.
- La dotació de les infraestructures necessàries i de materials didàctics suficients.
- L'elaboració d'un Disseny Curricular específic que reguli tant l'ensenyament reglat com no reglat i amplii l'oferta formativa a l'ensenyament secundari i cicles de formació professional.
- L'adequació del Currículum a les necessitats educatives que regeix la demanda social: immigrants, noves tecnologies, minories ètniques autòctones i alòctones...

- La garantia de la formació i de la capacitat del personal docent.
- La promoció i l'elaboració de plans territorials de Formació de Persones Adultes (FPA) que responguin a les necessitats i interessos de la població usuària.
- La creació, en l'organigrama de les diferents administracions educatives, d'un òrgan directiu amb competències plenes a EPA.
- La regulació de la constitució i funcionament dels òrgans de participació social i gestió dels centres públics d'educació de persones adultes (CEPA), d'iniciativa social i d'iniciativa privada.
- La negociació d'una normativa que garanteixi l'estabilitat de les plantilles dels diferents programes i fixi les característiques dels contractes de treball del personal de diverses institucions que atenen la FPA.
- La consolidació i l'ampliació de la xarxa de CEPA, amb augment de plantilles, que doni prioritat a la modalitat presencial i la capacitat del professorat per expedir el Graduat en Educació Secundària.
- L'establiment de la relació de llocs de treball a les CEPA en funció de les modalitats educatives que imparteixin i amb torns de matí, horabaixa i vespre.
- La dotació als centres de persones adultes de personal d'administració i serveis necessaris ja que el fet d'estar obert matí, horabaixa i vespre i el de la doble matrícula (quadrimestral) així ho requereixen.
- Que tot el professorat que treballi a CEPA cobri el complement de destí nivell 24 de forma transitòria per acabar assolint el nivell 26.

Per les escoles oficials d'idiomes

- Que s'acabi amb la precarietat de l'oferta de les EOI. Tot i ser una comunitat amb una activitat econòmica basada entorn del sector turístic, l'oferta pública de coneixement d'idiomes mitjançant les EOI és pràcticament la més baixa de l'Estat. En aquest sentit reivindicam:

- ♦ La creació d'una nova Escola Oficial d'Idiomes a Palma perquè es pugui fer front a les necessitats de plaça que en aquest moment no es poden atendre.
- ♦ L'ampliació de l'oferta educativa.
- ♦ La creació d'espais propis específics o la construcció d'edificis propis.
- ♦ La creació d'una xarxa d'EOI independents, a tots els municipis de les Illes Balears, de més de 10.000 habitants.
- ♦ La consolidació com a escoles oficials independents les ampliacions de Formentera, Ciutadella i Calvià.
- ♦ La dotació dels recursos suficients per a dur a terme amb garantia de qualitat el nou pla d'estudis.
- ♦ La dotació de plantilla de professorat suficient per atendre amb garanties de qualitat totes les necessitats de formació.
- ♦ L'oferta d'estudis de les llengües de l'Estat (euskera i gallego-portuguès).
- ♦ L'ampliació de l'oferta de llengües d'acord amb la necessitat de formació.
- ♦ La dotació i reposició periòdica de material audiovisual i informàtic per a l'aprenentatge de les llengües.

- ♦ Cursos de formació específics per al professorat d'EOI.
- ♦ L'elaboració d'un ROC específic per a EOI.

Per les escoles d'arts aplicades

- La negociació amb l'Administració educativa d'un pla específic que inclogui:
 - ▶ Un increment dels cicles formatius.
 - ▶ Una oferta suficient dels batxillerats artístics.
 - ▶ La dotació dels recursos humans i materials adients.

Per l'escola superior de disseny i restauració

- Una oferta pública d'ocupació per al professorat del cos d'arts plàstiques i disseny d'acord amb el nostre model.
- La definició d'uns perfils adequats a les especialitats de la diplomatura que s'imparteix d'acord amb la legislació vigent.
- L'establiment d'un règim jurídic i acadèmic propi, independent del règim de secundària.

Pel Conservatori de música i dansa

- La negociació de l'oferta pública anual d'ocupació.
- Uns horaris LOE de grau elemental, mitjà i superior.
- La revisió de les condicions d'accés de l'alumnat als diferents graus. Facilitar l'accés de grau elemental a grau mitjà i de grau mitjà a grau superior.
- L'ampliació de l'oferta educativa en horari de matí.
- La separació del conservatori de música del de dansa i la seva ampliació.
- La demanda de dotació de recursos materials per a la biblioteca i la creació d'una fonoteca i una videoteca.
- La revisió de les convalidacions d'assignatures del conservatori amb assignatures d'ESO.

- La creació de conservatoris de grau elemental i mitjà a les localitats d'Inca, Manacor, Felanitx, Alcúdia i a l'illa de Formentera.
- La derogació del RD 2000 sobre especialitats.
- La creació d'una Escola Superior d'Art dramàtic de titularitat pública.
- L'ampliació del pacte d'estabilitat per a funcionaris docents interins amb criteris propis per al cos de música i arts escèniques.
- L'aplicació de mesures facilitadores per a l'obtenció del CAP o equivalent, així com l'adequació horària pertinent per fer formació permanent dirigida al professorat de música i arts escèniques.
- Equiparació de l'experiència docent amb la del personal funcionari docent, a tots els efectes, per al professorat que hagi treballat als conservatoris.
- L'adequació dels permisos a les característiques pròpies del professorat d'aquest cos.
- La millora de la planificació de les places a ocupar a principi de curs per les persones interines.
- La consolidació del batxillerat de música i l'inici del batxillerat de dansa.
- El reconeixement dels complements retributius a partir de la data de la transferència educativa: 1 de gener de 1998.
- La millora dels edificis i la subsanació de les deficiències de construcció.
- La creació de cicles formatius de grau mitjà i de grau superior en especialitats tècniques d'art dramàtic.
- La planificació de l'ensenyament de l'educació artística, música, plàstica, dansa i dramatització, així com la formació inicial per impartir aquests ensenyaments. □

REIVINDICACIONS DEL SECTOR DE L'ENSENYAMENT CONCERTAT

El fet que la LOE i les lleis anteriors reconeixin les dues xarxes educatives, tant la pública com la privada concertada, finançades ambdues amb fons públics, pot fer que les persones que treballen en el sector concertat analitzin la situació des de dos punts de vista:

1. Per una part, pot ser una sort que l'Administració respongui, cosa que pot donar més garanties, des del punt de vista laboral i retributiu a favor dels docents que treballen en el sector privat i que permet negociar millores amb les comunitats autònomes que poden tendir a aconseguir l'analogia retributiva del professorat de l'ensenyament concertat amb el funcionariat docent, segons recollia l'articulat de la LOE i ara recull la LOE a l'article 117. 4.

2. L'altre costat de la moneda és que som, per damunt de tot, treballadors del sector privat; per tant, som dependents d'un conveni d'àmbit estatal i no ho som directament de l'Administració. Així doncs, tot el que reivindicam a l'Administració, en processos d'analogia, no tindrà via lliure si les organitzacions patronals representatives no volen negociar-ho. És una complicada relació a tres bandes.

També cal saber que, com a persones treballadores que som d'una empresa privada, només podrem negociar les condicions laborals i salarials a través del Conveni i que aquest, amb una disposició addicional, la tercera del IV Conveni, fins ara com a referent, ens permet aconseguir millores, sempre i quan les administracions autonòmiques estiguin disposades a negociar sobre la base de l'article 117.4 de la LOE, que permet negociar processos que cerquin l'analogia, i sempre amb el vist i plau de la patronal.

Una vegada es coneix el procés de negociació de l'ensenyament concertat, podem dir que l'STEI-i, partint d'aquestes premisses té com a objectiu final aconseguir per a les persones treballadores de l'ensenyament concertat la màxima "a igual feina, iguals condicions laborals i retributives", si bé és cert que som conscients que la consecució de l'objectiu té un procés en el temps per arribar a la seva consecució.

L'STEI-i, per assolir l'objectiu final treballarà en la línia necessària per aconseguir:

- Les millores que avancin en el procés de l'analogia retributiva.
- La conciliació de la vida laboral i familiar.
- L'equiparació salarial per als professors i professores entre el 1r i 2n cicle d'ESO.
- El procés real d'analogia d'horari lectiu del professorat d'ambdues xarxes.
- El perfeccionament i reciclatge cultural i pedagògic del professorat dins la jornada lectiva.
- L'homologació de la jornada amb el personal docent i no docent de la xarxa estatal.
- La implantació de la jornada continuada quan ho sol·liciti la comunitat escolar.
- La millora dels períodes de vacances per al personal d'administració i serveis.

- La negociació de convenis d'àmbit autonòmic per acostar-se a la realitat sociopolítica de la nostra Comunitat.
- La defensa del poder adquisitiu de les persones treballadores.
- La conservació dels dret adquirits.
- La reducció de la càrrega lectiva per a les persones majors de 55 anys, fins arribar a un 50%, conservant el salari íntegre.
- La defensa de les persones treballadores davant de l'incompliment normatiu o les irregularitats empresarials.
- La contractació correcta de les persones treballadores del sector.
- La reducció del període de prova segons el que marca l'Estatut del Treballador.

Juntament amb tota aquesta sèrie de punts, que són passes per aconseguir, un altre objectiu per als i les professionals de l'ensenyament és que no podem renunciar a un model d'escola pública que aconseguixi la democratització del funcionament dels centres educatius, a través de la implicació dels claustrs en les tasques i decisions i la coparticipació de tota la comunitat educativa en la gestió i transparència de l'escola, a través d'un bon funcionament dels consells escolars corresponents. De la mateixa manera, rebutjam un model mercantilista, segregador i purament de gestió empresarial de les institucions educatives.

L'STEI-i, sector de concertada, defensa el lloc de feina, les millores dels processos d'analogia del professorat i les condicions laborals i retributives de les persones treballadores del sector. Al mateix temps defensa la conservació dels drets adquirits...

Des del punt de vista ideològic, l'STEI-i no comparteix les noves tendències de les implantades polítiques neoliberals i de mercat que pretenen aconseguir que l'Administració, responsable màxim de l'educació (democràtica, integradora, participativa, plural, que defensi la igualtat d'oportunitats, que respecti la llibertat d'expressió i de càtedra), delegui la seva responsabilitat en mans d'empreses cada dia més privatitzades i mercantilistes, que es regeixen de cada vegada més, amb paràmetres d'elitisme competitiu i de gestió empresarial i que abandonen la coparticipació pedagògica i la gestió dels professionals i de les famílies. □

PLAÇA 18[®]
serigrafia

**La millor selecció tèxtil per a
promocions en serigrafia**

Tel: 971 660 422
Polígon Son Noguera, Lluçmajor www.pl18.com

COOPERACIÓ I SENSIBILITZACIÓ (2002-2006) DE L'STEI-i I L'ONGD ENSENYANTS SOLIDARIS

Juan Rodríguez Recio

Coordinador de projectes de l'ONGD Ensenyants Solidaris i de l'STEI-i

Pere Polo Fernández

Director de l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics i president de l'ONGD Ensenyants Solidaris

L'espai obert dins el camp de la cooperació i sensibilització per part de l'STEI-i i la ONGD Ensenyants Solidaris s'ha anat consolidant durant els darrers anys. El model creat es basa a donar una resposta crítica a las conseqüències del sistema econòmic neoliberal imperant, tant en els països del sud com en aquesta zona del nord en la qual vivim, les Illes Balears.

L'esdevenir del món de la cooperació amb l'aplicació de la nova llei de subvencions i les polítiques de les institucions autonòmiques, està fent que moltes entitats petites i mitjanes desapareguin, centrant així tots els recursos en unes poques organitzacions.

El model imperant se centra en la realització de macroprojectes, desviament de fons de cooperació per les cases regionals de balears a l'exterior (amb interessos clarament sospitosos), cooperació directa amb governs conservadors, realització d'esdeveniments de gran pompositat i altres elements ben allunyats d'una perspectiva crítica del sistema que provoca les desigualtats.

La cooperació com a espectacle i recerca de vots, l'assistencialisme, el clientelisme i la manca de crítica són avui per avui la major barrera per mantenir una línia consolidada d'actuació.

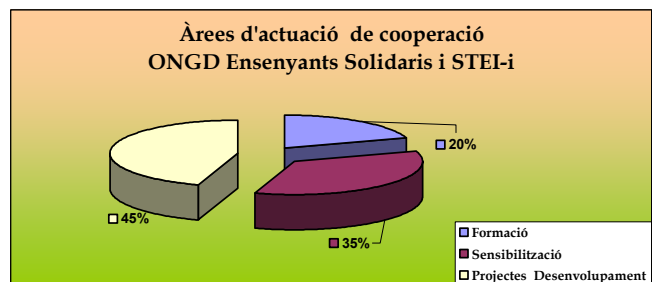
A partir de les característiques de les dues organitzacions, STEI-i i ONGD Ensenyants Solidaris, continuam optant per mantenir-nos en la posició de denúncia en tots els àmbits dels orígens de les desigualtats. La feina que estam realitzant és gràcies a la col·laboració d'escoles, ajuntaments, entitats públiques, privades, associacions de mares i pares, voluntaris, cooperants i d'un equip tècnic.

Aquests 14 anys de continu compromís, estan permetent que la sistematització, elaboració, seguiment i avaluació de les activitats i projectes tinguin la confiança no sols de la societat balear, sinó i allò que és més important, d'entitats i persones dels

països del sud amb els quals treballam. La reacció i suport que hem obtingut amb la campanya d'ajuda d'emergència a Guatemala per l'Huracà STAN "Un poc és Molt" i a les campanyes a favor dels berenars escolars per a comunitats desarelades són un reflex de tot l'esforç que es realitza conjuntament.

En la col·laboració social i treball en xarxa, hem participat en la creació de la Coordinadora d'ONG per al desenvolupament de les Illes Balears (CONGDIB) i en el grup RIF (grup d'entitats que treballen en el Marroc).

Els processos migratoris i les seves polítiques, el desenvolupament, la multiculturalitat, la interculturalitat i les noves eines de cooperació són elements i reptes als quals cal donar resposta.

L'ONGD Ensenyants Solidaris i l'STEI-i som unes entitats amb dones i homes compromesos per un canvi en l'ordre mundial. Ens uneix un anhel solidari personal i la convicció que la pobresa estructural de les majories és una violació dels Drets Humans; i la idea de la solidaritat basada en l'extensió i el gaudi de tots els drets per a totes les persones des de l'equitat de gènere. Treballam juntament amb comunitats i organitzacions populars que reivindiquen drets i alternatives socials i econòmiques i impulsen la democràcia participativa. La nostra cooperació està al servei de les pròpies organitzacions populars per donar suport a processos sociopolítics de transformació social, intentam encomanar una visió crítica de la ciutadania sobre la nostra societat i les institucions públiques i privades

Pensem que som unes entitats que uneixen voluntats i recursos per enfortir els moviments socials i que es mantenen fidels al seu ideari enfront de l'exterior amb instruments de treball en cooperació i sensibilització. Els principals valors que defensam són els de la solidaritat, el compromís, la confiança en els equips humans, la interculturalitat, la transparència en la gestió, el respecte als processos, la igualtat de gènere i la ideologia i filosofia compartides.

Els nostres principals objectius són:

- Treballar dins el camp de la solidaritat i cooperació internacional, entenent que l'educació és una eina eficaç de transformació social i denúncia de les causes originaries de les desigualtats.
- Potenciar el nivell educatiu dels docents del països del sud.
- Acompanyar en els processos en defensa dels drets humans i transformació social.
- Aportar a l'educació no formal de dones i grups desfavorits.
- Acompanyar en processos productius solidaris al sud.
- Treballar i intercanviar dinàmiques, metodologies i organització dins les aules.
- Donar suport a les comunitats i als seus drets fonamentals.
- Dissenyar i impartir cursos i seminaris formatius al professorat d'Amèrica Llatina.

- Editar recursos didàctics.
- Formar el professorat de les Illes dins els camps de la cooperació i la sensibilització
- Sensibilitzar els centres escolars de les Illes i la resta de població a partir de l'experiència i estada viscuda en els altres països.

L'ajuda al desenvolupament requereix cada vegada més, un compromís de tota la societat, un compromís en el qual totes les ciutadanes i ciutadans contribueixin a la consecució d'un món més just, realment democràtic i estable. Aquest compromís no s'aconseguirà sense un treball de formació i de sensibilització social, en definitiva, que promogui una educació que planti cara als valors neoliberals que imperen actualment en la nostra societat. Per tot això, hem treballat en els següents camps:

- A. Educació per al Desenvolupament Sostenible
- B. Realització de seminaris educatius amb docents d'arreu del món
- C. Edició de material didàctic
- D. Capacitació de docents a Llatinoamèrica

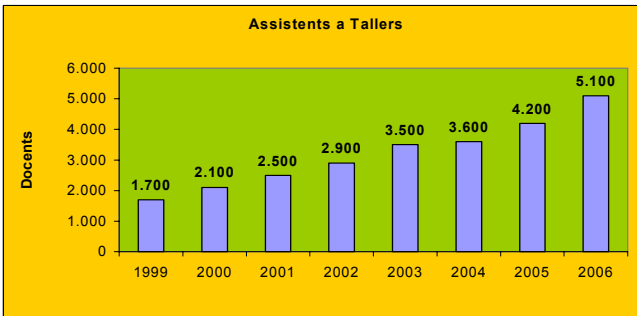
A.- Educació per al Desenvolupament Sostenible

Vivim una situació d'autèntica emergència planetària, marcada per tota una sèrie de greus problemes estretament relacionats: contaminació i degradació dels ecosistemes, esgotament dels recursos, creixement incontrolat de la població mundial, desequilibris insostenibles, conflictes destructius, pèrdua de diversitat biològica i cultural... És precís, per això, assumir un compromís perquè tota l'educació, tant formal com informal, posi sistemàticament l'atenció a la situació del món, a fi de proporcionar una percepció correcta dels problemes i de fomentar actituds i comportaments favorables per a l'èxit d'un desenvolupament sostenible. Així que ens hem sumat decididament a les iniciatives d'una **Dècada d'Educació per al Desenvolupament Sostenible**, que Nacions Unides promou des de 2005 a 2014.

Aquest plantejament es veu reflectit en els diferents cursos i seminaris que anualment realitzam a Mallorca,

Menorca i a Eivissa als quals assisteixen tant docents com tècnics d'altres sectors. Es fan cursos des del 2001-2002, que hi varen assistir 50 alumnes, han anat augmentant any rere any fins arribar als 68 d'enguany.

B. Realització de Seminaris Internacionals

S'han realitzat les trobades següents:

- ▶ Globalitzem la justícia
- ▶ Educació diversitat cultural i ciutadania
- ▶ Diversitat cultural i ciutadania
- ▶ Cooperació, educació i globalització

C. Edició de material didàctic

S'ha realitzat el material següent:

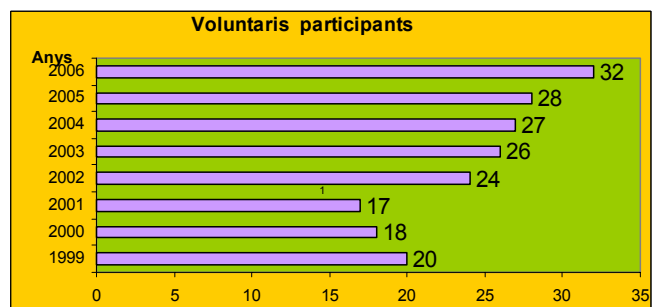
- ▶ Cultura àrab: unitat didàctica, guia didàctica i solucionari
- ▶ Cultura andina: unitat didàctica, guia didàctica i solucionari
- ▶ Els drets dels infants: unitat didàctica, guia didàctica, solucionari i punts de llibre
- ▶ Els infants del carrer: Unitat didàctica, CD, Guia didàctica i solucionari
- ▶ Carpeta d'activitats: "És difícil conviure?"
- ▶ La globalització neoliberal, fàbrica de misèria: unitat didàctica, CD, guia didàctica i solucionari
- ▶ CD: Informe sobre desenvolupament humà del PNUD i mapa de Peters

D. Capacitació de docents a Llatinoamèrica

Voluntaris de l'STEI-i i l'ONGD Ensenyants Solidaris han viatjat durant els mesos de juliol i agost, i han impartit tallers de capacitació a docents i han donat suport a escoles de comunitats desarrelades. També en els últims anys, cooperants voluntaris de diferents sectors han treballat durant mesos amb els nostres socis locals. En els últims 4 anys hem comptat amb la participació de 81 voluntàries i voluntaris arribant a més d'11.000 docents de llatinoamericans de Guatemala, Hondures, Argentina, Brasil i Perú.

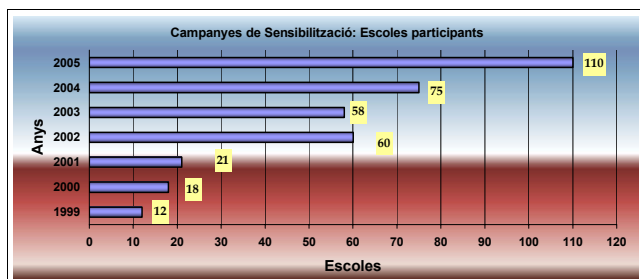
Quant a la sensibilització, nosaltres com a educadors pensam que el paper que li correspon a l'educació i a la sensibilització per al desplegament és un eix transversal fonamental; consisteix a activar un procés en els àmbits educatius formals i no formals, entenent que els coneixements, actituds i valors no poden separar-se i que s'orienten a la participació, al compromís i a l'acció. Sensibilitzar i comunicar, quan parlem de desenvolupament suposa posar l'èmfasi en les relacions entre moviments socials, exercici de la ciutadania, participació i mobilització social.

Han estat nombroses i variades les iniciatives desenvolupades els últims anys amb la col·laboració de col·lectius diversos i centres educatius, pretenent incidir en aquest objectiu d'educar i sensibilitzar per al desplegament de totes i de tots.

S'han desenvolupat les campanyes següents:

- ▶ Campanya de berenars escolars per a les comunitats desarrelades de Guatemala
- ▶ Campanya "Un poc és molt" per sensibilitzar i donar suport per les conseqüències de l'huracà STAN a Guatemala

S'han fet diverses exposicions fotogràfiques:

- ▶ Les comunitat vistes a través dels ulls del infants
- ▶ Cultura àrab
- ▶ Món andí
- ▶ Els drets dels infants

També s'han duit a terme projectes de cooperació per al desenvolupament. En aquests projectes de cooperació per al desenvolupament intentam que una part sempre tenguí un caire de formació dels beneficiaris, pensam que l'educació és un element primordial per al desenvolupament dels pobles. Les eines de la cooperació es van adaptant a les necessitats plantejades pels socis locals del sud; així destacam l'alfabetització a canvi de llavors, microcrèdits per

formació, suport a consells de desenvolupament local, centres comunals, educació alimentària...

Un altre aspecte és la presència de las nostres entitats donant suport a comunitats afectades l'any 2005 per l'huracà STAN a Guatemala.

S'han realitzat projectes a Hondures, El Salvador, Nicaragua, Guatemala, Perú, Brasil, Argentina i al Marroc.

Treballam amb els següents socis locals:

A Guatemala:

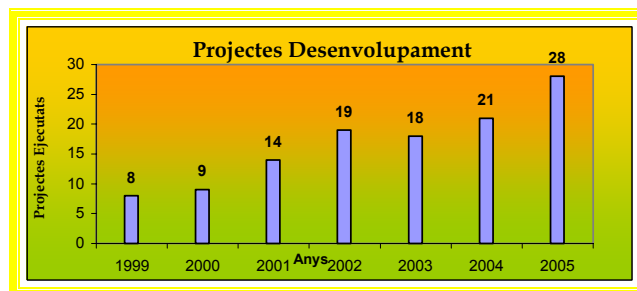
- STEG (Sindicat de Treballadors de l'Educació de Guatemala)
- ADEHGU (Associació pels Dret Humans de Guatemala)
- CONAVIGUA (Coordinadora de Viudes i Desapareguts de Guatemala)
- SEFCA (Serveis Educatius de Formació Centroamericana)
- AEN (Associació d'Educaores de l'Ixcán)

A Hondures:

- COLPROSUMAH (Col·legi Professional Magisterial d'Hondures)
- Escola república de Brasil. Tegucigalpa

A Perú:

- IPP (Institut de Pedagogia Popular)
- NATS (Escoles de Nins i Nines Treballadors/es)

A Argentina i a Brasil:

- LPP (Laboratori de Polítiques Públiques)

Al Marroc:

- ATED (Associació Talasamentan de Chefchaouen)
- ADENM (Associació per al Desenvolupament del Nord del Marroc)

⇒ Conselleria d'Educació

⇒ Ajuntaments de Palma, Binissalem, Calvià, Santanyí, Eivissa i Sant Josep

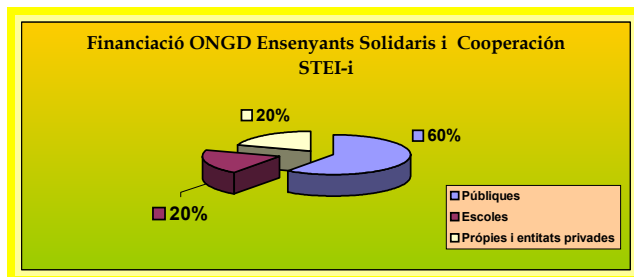
⇒ 2% de l' STEI-i, 0.7% dels STE-i i 0,7% de SATE-Melilla

⇒ Escoles públiques i concertades

⇒ Entitats privades

⇒ Campanyes i activitats pròpies de l'organització

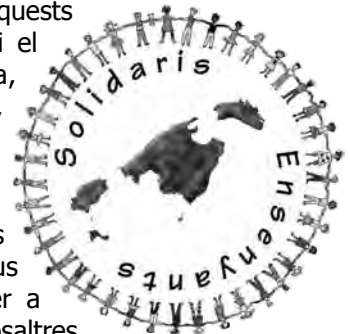
⇒ Donacions de particulars

Obtenim finançament a través de les següents institucions i organismes:

- ⇒ Govern de les Illes Balears
- ⇒ Fons Mallorquí, Fons Menorquí i Fons Pitiús
- ⇒ Consell Insular de Menorca

Per finalitzar aquesta exposició referida al treball i visió que realitzam, enviam un agraïment a totes les persones que durant aquests anys han donat la veu i el sentit a aquesta lluita, perquè un altre món, sincerament, és possible, perquè les reivindicacions del 0,7%, pobresa Zero, els drets dels immigrants, els objectius del mil·leni, etc. són per a tots, per a tu i per a nosaltres també. Una salutació solidària. □

IMPRESA
Gráfima

OFFSET - IMPRESSIÓ DIGITAL

Passatge Ca'n Curt, 22 · 07005 Palma de Mallorca
Tel. 971 24 27 58 · E-mail: imp.grafima@telefonica.net

L'STE-i I LA REFORMA DE LA LOU

Davant la presentació del Projecte de Llei Orgànica de modificació de la Llei Orgànica 6/2001 de 21 de desembre, d'Universitats (LOU), la Confederació d'STEs-intersindical (STEs-i) manifesta la seva decepció i reitera la seva posició que la iniciativa governamental hauria d'haver consistit en la derogació de la LOU i l'elaboració d'un projecte alternatiu que recollís les posicions mantingudes per la comunitat universitària durant les mobilitzacions que varen tenir lloc durant la seva elaboració i promulgació.

En aquest sentit, assenyalam alguns punts d'acord amb l'esborrany governamental i uns altres en què discrepam:

1. Autonomia universitària. Malgrat que coincidim que s'ha de potenciar l'autonomia universitària i el respecte a les competències de les comunitats autònomes, no consideram suficients les modificacions introduïdes.

En aquest sentit, encara que consideram positiva la desaparició de la Junta Consultiva, continua sent excessiva la ingerència del Consell Social, al qual se li atribueix l'aprovació d'un pla anual d'actuacions en l'àmbit del finançament de la Universitat (art. 14.2.). Així mateix resulta excessiva la presència institucional en la composició del Consell Social.

Aquesta composició, descompensada, marca una clara definició política per part de qui nomena el President i de qui elabora la Llei -la Comunitat Autònoma. La participació social hauria d'aconseguir, almenys, el 50 %, i hauria de reduir-se la presència de membres designats.

"...fa possible l'existència d'una figura desvinculada dels òrgans de participació democràtica, com fins ara era el claustre, i permet més aviat la submissió a interessos "socials" i polítics..."

Igualment, consideram que el President del Consell Social ha de ser triat pel propi Consell d'entre els seus membres, exclosos els de representació acadèmica (art. 14.3.). Resulta positiva l'alternativa que admet que els estatuts de cada Universitat determinin el sistema d'elecció del Rector (art. 20.2); la possibilitat que aquest vengues determinat per la legislació de la Comunitat Autònoma evidenciarà una ingerència en l'autonomia universitària.

Les atribucions dels governs de les comunitats autònomes i del Consell de Coordinació Universitària no poden anar més enllà de garantir el control de legalitat dels actes de les universitats i l'homologació acadèmica del sistema universitari, a més de no intervenir en la presa de decisions que competeix als òrgans autònoms d'aquestes.

2. Gestió democràtica a les universitats.

S'haurien de modificar totes les disposicions de la LOU que regulen l'actual configuració i competències dels òrgans de govern i representació de les universitats. El claustre ha de tornar a ser el màxim òrgan de decisió de les universitats en tot tipus d'àmbits: econòmics, acadèmics i d'organització, cosa que no contempla la proposta de modificació. No s'ha d'exigir el requisit de catedràtic per ser Rector (art. 20.2). Es manté que per a

l'elecció de Rector la majoria correspongui als professors doctors amb vinculació permanent (art. 20.3). El nostre punt de vista és que el professorat ha de votar en igualtat de condicions, encara que es voti per sectors; en tot cas, l'única ponderació admissible seria la dels usuaris del sistema educatiu superior, els estudiants.

Es continua advocant per un règim presidencialista que, lluny d'apartar l'elecció de rector d'interessos estamentals o corporatius, fa possible l'existència d'una figura desvinculada dels òrgans de participació democràtica, com fins ara era el claustre, i permet més aviat la submissió a interessos "socials" i polítics aliens a l'àmbit acadèmic.

Quant al Secretari General (art. 22) reivindicam la redacció originària, ja que defensam que pugui ostentar aquest càrrec qualsevol funcionari públic (PDI o PAS) del grup A. La redacció proposada restringeix el càrrec a la pertinença a cossos, amb la qual cosa només pot ocupar el càrrec un PDI.

Així mateix, s'ha de modificar substancialment la composició i el sistema d'elecció dels diferents òrgans universitaris: tots els membres dels diferents estaments han de ser tractats en termes d'igualtat per participar en la presa de decisions i per formar part dels diferents òrgans.

Cal acabar amb la proporció privilegiada del 51% de professorat funcionari doctor per formar part del Claustre universitari i el professorat doctor amb vinculació permanent a la universitat per triar rector, la del 51% per al personal funcionari per a juntes de centre i que només el personal doctor pugui ser membre nat del Consell de Departament, deixant una mera representació a la resta. La participació en la gestió de la Universitat no té res a veure amb la condició acadèmica i administrativa dels membres de la Universitat.

Consideram positiva la garantia de la representació majoritària del PDI en les decisions de natura acadèmica a les Universitats privades (art. 27.1).

"...es permet la intervenció d'interessos privats en la coordinació i regulació del sistema."

3. De la coordinació universitària i ANECA (art. 27, 28, 29, 30 i 32). Les modificacions introduïdes en la Conferència Sectorial d'Universitats -ara denominada Conferència General de Política Universitària- i del Consell d'Universitats ens semblen positives, perquè s'estableixen funcions eminentment de coordinació, cooperació, col·laboració, informe i assessorament, així com l'estructura dels òrgans interns. S'ha de ressaltar el fet que l'ANECA es converteixi en un organisme públic, així com els criteris que inspiraran la seva activitat. Continuen, no obstant això, essent membres del Consell en pla d'igualtat els rectors de totes les universitats espanyoles. És a dir, s'hi inclouen les universitats privades, la qual cosa significa que, en la realització de les seves funcions, amplíssimes, com són entre d'altres l'elaboració del model de finançament de les universitats públiques i la regulació de multitud d'aspectes de funcionament del servei públic universitari, es permet la intervenció d'interessos privats en la coordinació i regulació del sistema.

Malgrat que la LOU estableix que els rectors de les universitats privades no tendran dret de vot en qüestions que afecten en exclusiva el sistema universitari públic seria possible, a partir d'un increment d'universitats privades i amb la presència dels membres de designació política, que interessos privats i partidistes ordenassin tot el sistema universitari.

4. Orientació de la investigació i de la docència a la Universitat. A través dels conceptes de competitivitat, potenciació de l'activitat investigadora, la interacció i control de "la societat" sobre el sistema universitari, s'amaga una manifesta concepció mercantilista i privatitzadora de l'activitat universitària, tant la docent com la investigadora respecte al producte final (investigació i graduats).

Les directrius i les convocatòries de finançament de la investigació continuen afavorint la investigació aplicada, orientada a satisfer demandes estrictament empresarials que haurien de ser finançades per les pròpies empreses interessades, dins un àmbit més aviat professional abans que acadèmic. Faria falta finançar i atendre d'una manera més equilibrada la investigació bàsica (tant en l'àmbit sociohumanístic com de ciències de la natura i de la salut), que és la que veritablement proporciona a la societat els instruments per rendibilitzar aquests coneixements en la investigació aplicada.

És a dir, les universitats haurien de produir equilibradament tant investigació bàsica com aplicada, orientades a satisfer interessos generals, no tant interessos de grups econòmics hegemònics.

5. Espai europeu i organització dels estudis.

Encara que compartim els objectius d'elevat la claredat, transparència i reconeixement internacional dels títols, volem ressaltar que l'espai europeu no pot ser una excusa per homogeneïtzar totes les titulacions sota criteris finalistes i orientats a donar resposta a unes suposades necessitats de mercat que vénen determinades pels grups de pressió dominants. La racionalitat consisteix a fer un bon ús dels recursos amb què la societat hauria de dotar les universitats públiques. No podem tampoc ni volem acceptar que l'Europa dels pobles no contempli precisament el coneixement de la cultura, història i llengua pròpies de cada poble, amagat aquest coneixement sota la cobertura d'una configuració d'Europa basada en els estats actualment establerts.

"...aquest sistema difícilment fa compatible l'existència d'un professorat vinculat a la societat, cultura i llengua pròpies del context de cada universitat."

Aquest procés d'homologació i revisió dels plans d'estudis ha de comportar millores considerables per als treballadors de la Universitat (càrrega laboral, estabilitat i retribucions). L'Estat ha de garantir el caràcter públic de tots els estudis universitaris, i ha

d'evitar la privatització i possibilitar l'accés de tots els sectors socials en igualtat de condicions amb una adequada política de beques per a tots ells, incloent-hi els estudis de màster. Aquest procés de convergència no ha de suposar que l'Europa dels Pobles no contempli el coneixement de la cultura, de la història i de la llengua pròpies de cada nacionalitat.

Pel que fa als títols oficials i als plans d'estudis que han d'elaborar i aprovar les universitats, l'autorització d'implantació d'ensenyaments no ha de deixar-se a l'arbitri de la corresponent Comunitat Autònoma (art. 35 bis). Seria interessant una formulació que eviti l'arbitrarietat, falta de motivació o prejudicis ideològics o polítics en relació amb la implantació d'aquests.

6. Règim del professorat. L'alternativa proposada per la Llei a l'actual sistema d'habilitació nacional fixat per la LOU es refereix a un model d'acreditació que valori els mèrits i competències dels aspirants. En una fase posterior, les universitats hauran de triar mitjançant concurs d'accés els millors candidats entre els acreditats. S'assimila així el sistema d'accés al funcionariat amb l'actual sistema d'acreditació a determinades figures de professorat contractat, la qual cosa aparentment converteix en ociosa la distinció entre funcionaris i contractats estables. En aquest sentit podria configurar-se un sistema de figures contractuals exclusivament temporals i un sistema de funcionaris, òbviament estable. No obstant això, insistim en la idea que aquesta doble fase és innecessària, ja que en ambdues el candidat ha de fer valer els seus mèrits i competències. La Comissió d'accés pot avaluar perfectament les aptituds dels candidats, sense haver de passar per un tràmit previ de caràcter estatal, que no fa desaparèixer la tan injuriada "endogàmia", projectada ara a instàncies centrals de grups de pressió.

A més de tot això, aquest sistema difícilment fa compatible l'existència d'un professorat vinculat a la societat, cultura i llengua pròpies del context de cada universitat. La nostra opció va encaminada a la desaparició de les fases d'acreditació i d'accés: l'accés al cos de funcionaris s'hauria de realitzar mitjançant un sistema que garanteixi el compliment dels principis de publicitat, igualtat, capacitat i mèrit. El tribunal que hagués de jutjar el concurs oposició pel qual es realitzarà el procés selectiu d'accés estaria compost per 5 membres: el president seria proposat per la Universitat convocant de la plaça i els 4 restants per

sorteig públic entre professors titulars de l'àrea de coneixement corresponent.

Si es garantís aquest sistema d'accés, no seria necessari que prèviament existís una fase d'acreditació nacional.

En relació amb els articles 48, 49 i 50, és positiva la desaparició de l'exigència de desvinculació per accedir a la figura de professor ajudant doctor. Si bé seria preferible que es configuràs una única figura de professor ajudant, amb dues fases: la primera de no doctor i la segona de doctor, amb promoció directa d'una a l'altra en obtenir el grau de doctor. Aquesta solució evitaria el trànsit d'una figura a una altra a través d'un nou concurs, sense cap mena de dubte innecessari. En tot cas, per a la fase d'ajudant no doctor, s'exigiria haver superat les matèries que porten a l'obtenció del títol de doctor, prèvies a la Tesi Doctoral, com s'estipulava a l'article 49.

Trobam a faltar una disposició transitòria que faci referència als ajudants de la LRU, almenys, en el mateix sentit que el tractament atorgat als associats (Transitòria cinquena). No entenem el tracte discriminatori que rep aquest col·lectiu. A més a més, tant per als associats a temps complet com per als ajudants LRU, hauria de garantir el seu pas a figures estables a través de processos negociats i supervisats pels sindicats en els quals se seguirà el sistema d'accés corresponent, previ compliment de determinats requisits, entre ells, l'acreditació que correspongui, i una experiència i avaluació positiva.

Pel que fa al manteniment de figures de contractats estables, i donada la desaparició del cos de TEU, ens sorprèn el fet que es mantingui una figura que reproduceix en termes de contracte laboral la figura funcional del TEU i que desaparegui la figura de professor col·laborador, el correlatiu funcional de la qual era el TEU (art. 51, 52). D'aquesta manera es crea un buit de possibilitats d'estabilitat de professorat vinculat a la Universitat que no ostenta el títol de doctor.

Pel que fa als associats (art. 53), sembla positiva la nova redacció, perquè possibilita que estudiants i PAS puguin ser professors associats. Pel que fa als associats de la LRU, es reitera la pròrroga establerta pel RD 9/2005 de 6 de juny (Transitòria cinquena). A l'article 56 es proposen dos cossos docents amb la

declaració a extingir de CEU i TEU. El nostre model contempla l'existència d'un cos únic de PDI funcionari, amb dos nivells, etapes o categories: professor titular doctor i catedràtic.

Mitjançant determinats requisits, podria establir-se el pas d'una situació a una altra, amb l'acreditació corresponent. No es produiria, en canvi, cap concurs d'accés entre aquests nivells. Pas de professor ajudant a ajudant doctor sense desvinculació. L'Administració hauria de promoure la mobilitat d'aquests professors sense desvinculació de la seva universitat de procedència. Garantia de promoció per al professor ajudant doctor a professor titular doctor (garantia de promoció no implica pas directe a figura estable sense concurs).

Consideram positiva l'exigència que almenys el 50 % del total del professorat de les universitats privades hagi obtingut l'avaluació positiva per part dels organismes competents (art. 72. 2); igualment consideram positiva la incompatibilitat entre el professorat d'universitats privades i la condició de funcionari dels cossos docents universitaris (art. 72.3). Amb relació a la col·laboració amb altres entitats o persones físiques (art. 83. 3), seria necessari puntualitzar que l'empresa de base tecnològica hauria de ser de titularitat pública. La disposició addicional segona que fa referència als TEU i a la seva forma d'integració ens congratulen pel fet que, finalment, es contempli l'accés directe al cos de professors titulars d'universitat per als TEU doctors acreditats. No obstant això, consideram que no hauria d'haver-hi

limitació temporal per aconseguir el títol de doctor ni per a, consegüentment, poder accedir a la figura del TU. El procés d'acreditació hauria de consistir, alternativament, en l'acreditació d'un tram d'investigació (un sexenni) o en l'aplicació d'un barem específic per a aquest col·lectiu, consistent, exclusivament, en la presentació d'un treball original d'investigació i d'un projecte d'investigació. Igualment, s'hauria de garantir que totes les universitats poguessin, en condicions d'igualtat, assumir els processos d'integració de tots els TEU doctors que ho sol·licitassin. No pot quedar determinat aquest procés per les possibilitats pressupostàries de cada universitat. Això donaria peu a discriminacions i greuges comparatius entre les diverses universitats i el personal afectat. Cal garantir un finançament adequat per arribar a solucions equiparables. Pel que fa a la disposició addicional sisena, l'Estatut del personal docent i investigador, hauria de ser sotmès a negociació amb les organitzacions sindicals representades a les universitats de l'Estat espanyol, sense limitacions.

"...continuarà conculcant l'autonomia universitària i la participació democràtica dels diferents estaments, supeditant la institució universitària als interessos de les classes dominants..."

Consideració de la docència i de la investigació en igualtat de condicions, en el que consideram el Cos únic de PDI. Estabilitat per a les figures de personal que orienta les seves tasques preferentment a la investigació (Ramón y Cajal, FPI, FPU, etc.), sense que hagin d'entrar en competència amb figures preferentment orientades a la docència, garantint l'administració i el finançament d'aquestes places.

7. Sistema retributiu. No apareix cap al·lusió a un canvi de sistema retributiu. Davant el sistema retributiu actual seria necessari propugnar un sistema més flexible, que tingués uns components homogenis per als cossos docents universitaris consistents en sou, triennis, pagues extraordinàries i complement de destí, i altres components dependents de la Comunitat Autònoma, com són, el complement específic amb les seves diverses variants

i el complement autonòmic vinculat a mèrits, amb un element lineal i un altre variable segons els mèrits acreditats. Aquest sistema aproximaria el quadre retributiu dels cossos universitaris als no universitaris. Faria falta la promulgació del Reial Decret del Govern central i els decrets dels governs autonòmics que regulin un sistema retributiu que hauria de contemplar, segons els STE-i, els aspectes següents: recuperació per a tot el personal de les universitats de la pèrdua del poder adquisitiu amb un augment lineal de les seves retribucions i l'homologació del PAS de les universitats públiques: a iguals funcions igual retribució. S'hauria de procedir a la modificació del complement de destí del PDI: CU: 30; TU 29. El complement de productivitat ha de contemplar no sols l'activitat investigadora, com fins ara, sinó també la docència, la gestió i la formació contínua. La quantia corresponent als diferents components ha de ser igual per a tots els cossos docents i figures contractuals, tant pels conceptes referits als quinquennis i als sexennis, com als complements autonòmics. L'adaptació a l'Espai Europeu d'Educació Superior (EEES) ha de suposar també l'equiparació de les retribucions del seu professorat.

Finalment, els STE-i consideren que el manteniment en vigor de la Llei Orgànica d'Universitats amb les mínimes modificacions proposades deixarà la LOU com el marc normatiu que, com fins ara, continuarà conculcant l'autonomia universitària i la participació democràtica dels diferents estaments, supeditant la institució universitària als interessos de les classes dominants del sistema globalitzador imperant, i sense donar solució als diversos problemes originats per la LOU quant a la gestió de les universitats i dels col·lectius afectats per ella. □

REALITZACIONS I ACTIVITATS DE L'ESCOLA DE FORMACIÓ EN MITJANS DIDÀCTICS DE L'STEI DURANT EL QUADRIENNI 2002-2006

Seminaris internacionals i permanents:

Globalitzem la justícia, Educació, diversitat cultural i ciutadania i Educació per al desenvolupament i voluntariat (4 cursos)

Participació: 277 assistents i 42 ponents

Congressos a través d'internet: CIVE 2002-2006 (Congrés Internacional Virtual d'Educació)

Participació: 7.173 assistents i 3.246 ponents

CURSOS DE FORMACIÓ PERMANENT PER AL PROFESSORAT

PRESENCIALS

CURS 02-03

Iniciació a la navegació per la xarxa internet; Detecció de la dislèxia; Educació per a la salut: l'esquena; Premsa i televisió, formadores de ciutadans lliures; El procés d'adaptació a l'escola dels infants de 0 a 3 anys; Literatura i paisatge IV; Educació per al desenvolupament; Adquisició i evolució del llenguatge a l'etapa de 0 a 3 anys; El paquet integrat microsoft office: word, excel, acces; La utilització del cinema com a recurs didàctic a l'ensenyament secundari; Prevenció de la violència de gènere a l'escola; Coneixement i pràctica dels aspectes claus d'una bona tècnica vocal;

L'atenció a la diversitat; Millorar l'ús de la veu aprenent; Primers auxilis: actitud davant determinades situacions d'emergència; Navegació per la xarxa internet i Conèixer la part forana II.

Participació: 442 assistents i 52 ponents

CURS 03-04

Educació per a la pau i resolució de conflictes per al professorat de secundària; Aplicació a l'aula dels projectes Es difícil conviure i La globalització neoliberal, fàbrica de misèria; La consciència a l'escola

sobre el subdesenvolupament, l'explotació i la misèria"; Educació per al desenvolupament;

Introducció a la informàtica; Anàlisi de risc i necessitats de prevenció als centres docents; Prevenció de riscos laborals; Sis escriptors d'avui amb l'escola; Introducció al llenguatge cinematogràfic; La diversitat a l'aula: una aproximació a l'islam i a la seva cultura; Literatura i paisatge V; Possessions i clastres de Mallorca; La desigualtat per raó de sexe en la normativa laboral; Educació per a la salut: primers auxilis; Història del cinema aplicada a l'educació. La formació d'un espectador reflexiu i crític; Iniciació a les habilitats de circ; Introducció a l'hort ecològic escolar I; Joc simbòlic i autonomia intel·ligent; Un altre paper (paper reciclat) i Educació per a la salut: coneixements bàsics.

Participació: 321 assistents i 60 ponents

CURS 04-05

Desenvolupament visual integrat. Tenir cura de la visió dels infants; Recuperació de la memòria històrica; Educació per al desenvolupament; Riscos psicosocials a l'àmbit educatiu; Introducció a la pedagogia del clown; La lògica dels valors; Informàtica bàsica; Cos, veu i moviment; Del llenguatge oral al llenguatge escrit. Un recorregut de creació; Introducció a la legislació i al procediment administratiu; Formació continuada en resolució de conflictes i mediació; Monitoratge del debat lingüístic; Convents, monestirs i clastres de Mallorca; Salut laboral i riscos psicosocials a l'ensenyament; La diversitat a l'aula: una aproximació a l'islam i a la seva cultura; Screening escolar en logopèdia; Possessions i clastres de Mallorca II; Un altre paper (paper reciclat); Una manera dinàmica d'ensenyar anglès a l'educació infantil; Introducció a l'hort ecològic escolar II i Literatura i paisatge VI.

Activitats de formació a les Pitiüses

Prevenció de la violència de gènere; Diversitat cultural i ciutadania; Cooperació, educació i globalització -

Eivissa; Cooperació, educació i globalització-Formentera; Aplicació de les TIC als centres educatius; Motivació i resolució de conflictes a l'aula i Prevenció de la violència de gènere en la població escolar.

Participació: 807 assistents i 91 ponents

CURS 05-06

Educació per al desenvolupament; Interpretació ambiental i del patrimoni; Cos, veu i moviment; Taller d'artesanies; Presentacions multimèdia amb el powerpoint; Cançons, jocs i danses per a tot l'any; La kinesologia, eina per resoldre problemes d'aprenentatge i de comportament; Lideratge i assetjament; Turisme responsable al currículum educatiu - Palma; L'hort ecològic escolar II; Veure i mirar: evolució del cinema durant el segle XX"- 1a Part; Aplicació a l'aula de la unitat didàctica: *cultura àrab*; Oïda i aprenentatge de la lectura; Prevenció de riscos laborals; Auditor en prevenció de riscos laborals; Aplicació a l'aula de la unitat didàctica: *cultura andina*; Elaboració de productes audiovisuals a l'aula. Aplicació de les noves tecnologies; Navegació per internet; Veure i mirar: evolució del cinema durant el segle XX - 2a Part; Ioga per a infants; Tècniques d'intervenció en la parla; Convents, monestirs i claustrats de mallorca - II; Ioga per a infants - Manacor (2 cursos)

Possessions i clastres de Mallorca II; Recursos a la web per a l'educació infantil i primària; Recursos a la web per a l'aprenentatge de la llengua anglesa; Literatura i paisatge VII i Taller de paper reciclat

Activitats de formació a les Pitiüses

Salut laboral i riscos psicosocials a l'ensenyament. III Jornades; Turisme responsable al currículum educatiu; Des de l'escola mixta a l'escola coeducativa; La perspectiva de gènere als centres educatius: cap a una intervenció coeducativa - Formentera i Treball de les actituds lingüístiques als centres educatius

Activitats de formació a Menorca

Salut laboral i riscos psicosocials a l'ensenyament. II Jornades; La carpeta solidària com a eina educativa i Formació específica sobre el risc elèctric

Participació: 920 assistents i 102 ponents

Total quadrienni: 2490 assistents i 305 ponents

A TRAVÉS D'INTERNET

CURS 02-03

Tècniques de modificació de la conducta en infants difícils; Didàctica de l'ús d'internet i les seves eines a l'aula; Relaxació i superació de l'autoestima per a mestres i Imatge i gràfics digitals

Participació: 99 assistents i 8 ponents

CURS 03-04

Aprendre a afrontar l'estrès, baix estat d'ànim i descens de la motivació del professorat. Avaluació i tècniques amb seguiment personalitzat; Aprenem i ensenyem a pensar i a sentir. Promoure la intel·ligència emocional a l'Educació Infantil; Tècniques de modificació de la conducta en infants difícils; Integració d'eines ofimàtiques a internet i Ús didàctic i segur d'internet i les seves eines a l'escola.

Participació: 111 assistents i 10 ponents

CURS 04-05

La tutoria: un espai per pensar i sentir. propostes per promoure la intel·ligència emocional a l'ESO; El treball socioeducatiu en xarxa i Creació de presentacions dinàmiques i Afrontament de l'estrès i de la baixa motivació del professorat.

Participació: 97 assistents i 9 ponents

CURS 05-06

Elaboració de material en format on-line per al nostre alumnat - Mòdul inicial; Elaboració de material en format on-line per al nostre alumnat - Mòdul avançat; El trabajo en equipo entre profesoras en los centros educativos - Módulo inicial i módulo avanzado; Tècniques de modificació de la conducta en infants difícils - Mòdul inicial i mòdul avançat i Photoshop - Mòdul inicial i mòdul avançat

Participació: 267 assistents i 19 ponents

Total quadrienni: 574 assistents i 46 ponents

Total quadrienni (presencials i internet):
3.064 assistents i 351 ponents

CURSOS DE PREPARACIÓ PER A LES OPOSICIONS AL COS DE MESTRES

Oposicions 2003 (temari general i educació infantil); Oposicions 2005 (programació didàctica general i pedagogia terapèutica) i Oposicions 2006 (programació didàctica d'educació infantil i pedagogia terapèutica).

Participació: 205 alumnes i 35 ponents

CURSOS DE PREPARACIÓ PER A LES OPOSICIONS AL COS DE PROFESSORAT DE SECUNDÀRIA

Oposicions 2003 (temari LOGSE); Oposicions 2005 (programació didàctica) i Oposicions 2006 (Llengua catalana i literatura, i Matemàtiques).

Participació: 115 alumnes i 8 ponents

CURSOS DE PREPARACIÓ PER A LES OPOSICIONS A LA CAIB

Oposicions 2003 Curs d'auxiliars administratius (informàtica)

Oposicions 2003-2006: Cursos de subalterns (exercici pràctic)

Participació: 171 assistents i 13 ponents

CURSOS PER A FUNCIONARIS (AMB L'EBAP)

CURS 02-03

Full de càlcul. Microsoft Excel; Editor de textos. Microsoft Word; Integració d'eines ofimàtiques a internet; Full de càlcul. Microsoft Excel i Editor de textos. Microsoft Word

CURS 04-05

Integració d'eines ofimàtiques a internet (a través d'internet); Prevenció de riscos laborals - nivell bàsic; Prevenció de riscos laborals - nivell bàsic (a través d'internet); Tècniques de neteja d'edificis públics; Atenció al públic; Monitoratge del debat lingüístic i Seminari: "Educació, diversitat cultural i ciutadania"

CURS 05-06

Introducció als principis bàsics de la Constitució i de l'Estatut; Prevenció de riscos laborals (Nivell bàsic / A distància - Internet); Tècniques de neteja d'edificis públics; Les necessitats educatives especials i la intervenció de l'Auxiliar Tècnic Educatiu; Prevenció de riscos laborals; Prevenció de riscos laborals. Nivell bàsic a distància; Les necessitats educatives especials i la intervenció de l'Auxiliar Tècnic Educatiu -Eivissa.

Participació: 558 assistents i 46 ponents

CURSOS DE FORMACIÓ OCUPACIONAL

CURS 02-03

Ofimàtica (3 cursos); Guies culturals i Anglès gestió comercial.

CURS 03-04

Ofimàtica (2 cursos); Alemany gestió comercial i Habilitació per a professionals del 1r cicle d'educació infantil.

CURS 04-05

Ofimàtica i Habilitació per a professionals del 1r cicle d'educació infantil

CURS 05-06

Habilitació per a professionals del 1r cicle d'educació infantil i Iniciació a la xarxa d'Internet

Participació: 195 assistents i 44 ponents

ELABORACIÓ DE MATERIALS

Unitats i guies didàctiques

CURS 02-03

La plaga del Tercer Món: la fam; El treball infantil. Una antiga forma d'explotació que perviu al nostre temps; La globalització neoliberal, fàbrica de misèria; Carpeta

solidària. Material per al professorat; Materials didàctics per a la prevenció de la violència de gènere (primària); És difícil conviure? i Projecte d'educació per al desenvolupament.

CURS 03-04

Guia didàctica del DVD Jocs i paraules.

CURS 04-05

Anem a mitges; Els infants del carrer i Coneix el meu país.

CURS 05-06

Igualtat: + fets - paraules; Els drets dels infants; Materials didàctics per a la prevenció de la violència de gènere (secundària); Cultura àrab i Cultura andina

MULTIMÈDIA

Vídeos

Conèixer Mallorca. Els patis de Palma

CD-ROM

CURS 02-03

Guies culturals; Els infants del carrer; La globalització neoliberal, fàbrica de misèria; Mapa de Peters. Per una mirada més justa al món i Planificació escolar a les Illes Balears: 02/03 a 05/06.

CURS 04-05

Rondalles mallorquines i Les clastres de les possessions de Mallorca.

CURS 05-06

Els claustres, convents i monestirs de les Illes Balears i Salut laboral i riscos psicosocials a l'ensenyament.

DVD

Porto Alegre 2003.

CURS 03-04

Jocs i paraules.

CURS 04-05

Suport als berenars escolars per a comunitats desarrelades de Guatemala.

PUBLICACIONS**CURS 02-03**

Manual divulgatiu de la prevenció de riscos laborals als centres docents i Educació, globalització i democràcia.

CURS 03-04

Amb la paella, però sense el mànec i Con la paella, pero sin el mango.

CURS 04-05

Salut laboral i riscos psicosocials a l'ensenyament i Un somni garrut: ensenyar i aprendre amb sentit.

CURS 05-06

Vint-i-cinc i dos contes.

Revistes escolars

Espai Lliure. IES Joan Maria Thomàs (Cursos 02/03 a 05/06); Es rebost. CP Jafudà Cresques (Cursos 02/03 a 05/06) i Club d'handbol de Mata de Jonc (Temporada 02/03).

Revista PISSARRA

Des del núm. 109 (octubre / novembre 2002) fins al núm. 123 (abril / juny 2006).

Revista NA MORRUDA

Des de setembre de 2004 fins a juny de 2006. STEI-i Calvià.

MATERIALS DIVERSOS**CURS 02-03**

Tríptics: Materials didàctics per a la prevenció de la violència de gènere; Seminari- debat GLOBALITZEM LA JUSTÍCIA; "Oferta formativa per al professorat" Curs 2002-2003; "Cooperació i sensibilització en els últims anys d'Ensenyants Solidaris i l'STEI-i"; "Multiculturalitat i principi d'igualtat. Les dones musulmanes en els països europeus" i "Activitats i materials realitzats per l'Escola de Formació en Mitjans Didàctics (1991-2002)".

Agenda escolar 02-03, IES Joan Maria Thomàs; Programa d'Activitats, 32a Escola d'Estiu de Mallorca; Agenda escolar 02-03 de l'STEI-i; Butlletins sindicals STEI INFORMA; Targetes de Nadal; Cartells i Realització dels dossiers de premsa.

CURS 03-04

Agenda escolar 03-04 (IES Joan Maria Thomàs); Agenda escolar 03-04 (IES Sineu); Agenda escolar 03-04 (IES Josep Sureda i Blanes); Butlletins sindicals STEI INFORMA; Agenda escolar 03-04 de l'STEI-i; Tríptic "Dia de la no-violència contra les dones"; Fulletons "Oferta formativa per al professorat" Curs

2003-2004; Targetes de Nadal; Cartells i Realització dels dossiers de premsa.

CURS 04-05

Agenda escolar 04-05 (IES Joan Maria Thomàs); Agenda escolar 04-05 (IES Sineu); Agenda escolar 04-05 (IES Josep Sureda i Blanes); Agenda 2005 (Administració pública); Butlletins sindicals STEI-i INFORMA (Octubre 2004 - maig 2005) i Agenda escolar 04-05 de l' STEI-i.

Díptics: Campanya de sensibilització 2004-2005 "Suport als berenars escolars per a comunitats des-arrelades de Guatemala"; Jornades "Diversitat cultural i ciutadania i Coneix el meu país". Tallers a Mallorca, Menorca i Eivissa.

Tríptics: Seminari Internacional "Educació, diversitat cultural i ciutadania"; I Jornades "Salut laboral i riscos psicosocials a l'Ensenyament"; Per què en català? i Rondalles Mallorquines (4 models).

Cartells: Campanya de sensibilització 2004-2005 "Suport als berenars escolars per a comunitats des-arrelades de Guatemala"; Les clastres de les possessions de Mallorca; Seminari Internacional "Educació, diversitat cultural i ciutadania"; "Revisa la teva nòmina"; "Coneix el meu país"; I Jornades "Salut laboral i riscos psicosocials a l'Ensenyament"; Reivindicacions de l' STEI-i sobre conciliació, vida familiar i laboral i 34a Escola d'Estiu 05.

Carpeta solidària: Una mirada a Centreamèrica, El treball infantil; La globalització neoliberal, fàbrica de misèria; És difícil conviure i La fam.

Fullet "Oferta formativa per al professorat"; Llibret "Avaluació de factors psicosocials. Lloc de treball: personal docent: Llibret cursos 34a Escola d'Estiu 05; Fullet "Decàleg del catalanoparlant".

Fullet "Constitució Europea"; Targetes de Nadal STEI-i; Realització dels dossiers de premsa; Sobres i carnets STEI-i; Sobres i carnets STIB i Calendaris sanitaris STIB.

CURS 05-06

Agenda escolar 05-06 (IES Joan Maria Thomàs); Agenda escolar 05-06 (IES Josep Sureda i Blanes);

Agenda 2006 (Administració pública); Butlletins sindicals STEI INFORMA (Octubre 2005 - juny 2006); Agenda escolar 05-06 de l' STEI-i.

Díptics: Campanya de sensibilització 2005-2006 "Suport als berenars escolars per a comunitats des-arrelades de Guatemala"; Activitats formatives per a treballadores i treballadors ocupats.

Tríptics: I Jornades "Salut laboral i riscos psicosocials a l'Ensenyament".

Cartells: Campanya de sensibilització 2005-2006 "Suport als berenars escolars per a comunitats des-arrelades de Guatemala"; Campanya huracà Stan "Poc és molt, ajuda a Guatemala"; "Els claustres, convents i monestirs de les Illes Balears"; "Revisa la teva nòmina" 2006; 0I Jornades "Salut laboral i riscos psicosocials a l'Ensenyament"; Reivindicacions de l' STEI-i; Subhasta solidària; 35a Escola d'Estiu 06.

Carpeta solidària: Una mirada a Centreamèrica; El treball infantil; La globalització neoliberal, fàbrica de misèria; És difícil conviure; La fam; Llibrets Jornades salut laboral; Llibret cursos 35a Escola d'Estiu 06; Targetes invitació inauguració local Manacor; Targetes de Nadal de l' STEI-i; Llibrets alliberades i alliberats de l' STEI-i; Llibret conveni col·lectiu per al sector de neteja; Llibret activitats formatives; Realització dels dossiers de premsa; Fullets eleccions sindicals hospital de Manacor; Calendaris curs escolar 2005-06; Calendaris taula curs escolar 2005-06; Sobres i carnets STEI-i; Sobres i carnets STIB; Calendaris sanitaris STIB.

EXPOSICIONS

Una mirada a Centreamèrica; Els nins de la guerra; "Querido mundo"; Dones i cultures; Els drets dels infants.

CONFERÈNCIES

Multiculturalitat i principi d'igualtat. Les dones musulmanes en els països europeus; Dones i cultures (a Palma, Eivissa i Ciutadella); La influència del tabaquisme a la salut; 10 trobades de dones (a Palma, Inca, Manacor, Pollença, Menorca i Eivissa); Educació i deute extern: canvi per educació, condonació... i Amèrica Llatina, desigualtat i governs progressistes. □

S'ESTAN RETALLANT ELS DRETS LINGÜÍSTICS I ELS DE L'ESTAT DEL BENESTAR AMB L'AQUIESCÈNCIA D'UGT I CCOO

Joan Lladonet

Coordinador de la revista Pissarra

Entrevista A NEUS SANTANER

Neus Santaner, secretària general de l'STEI-i durant els darrers sis anys, fundadora i membre del sindicat de treballadors i treballadores de l'ensenyament de les Illes Balears, ara Intersindical, des de 1977, professora de Secundària de Geografia i Història i de català a un centre d'ensenyament concertat i representant de l'STEI-i al Consell Escolar de les Illes Balears; lluitadora incansable per defensar els drets de les treballadores i dels treballadors i persona d'una voluntat de ferro per negociar amb l'Administració.

Quins han estat els principals problemes amb els quals s'ha hagut d'enfrontar l'STEI-i, durant aquests darrers quatre anys?

Els problemes arriben un darrere l'altre, però tots es troben al voltant del més gran que és la mercantilització i la privatització que es fa de la gestió pública. En línies generals hem de denunciar que s'estan retallant els drets laborals, socials, econòmics, polítics i lingüístics de tota la ciutadania, i és una llàstima perquè aquesta retallada és proporcional a la manca de resposta d'aquesta ciutadania. Només un exemple: UGT i CCOO duran el control, juntament amb els grans bancs, de les pensions dels funcionaris. Aquest fet és una vergonya pel col·laboracionisme de les grans centrals sindicals.

A tot això hi hem d'afegir també la privatització d'uns drets generals que també tenen tots els ciutadans, com els de l'educació, els de la sanitat, els del transport, els de la gestió pública de l'ensenyament, com les escoles municipals, etc. El finançament és escàs i insuficient, tant en l'àmbit autonòmic com en l'àmbit estatal i no se satisfà el deute històric. El cost d'un lloc escolar és molt barat perquè ens paguen menys que a la resta de comunitats. Som la comunitat que tenim les ràtios més elevades. De totes maneres, hem de dir que s'han fet algunes passes per solucionar el dèficit, però no són suficients. Els qui estan en el poder manifesten que mai no s'havia invertit tant en educació com ara, i especialment en professorat, però no és suficient.

Un altre problema és que a les Illes Balears hi ha molts alumnes que acaben el batxillerat i que

ingressen a la universitat, però n'hi ha massa que surten abans d'hora, ja que som la Comunitat amb menys població relativa titulada superior, ja que el fet que tenguem molta feina al sector serveis, molt alumnat abandona per tenir un sou, encara que sense futur. Aquesta Comunitat no impulsa els estudis, ni la lectura, ni la música, ni l'art, ni la investigació; el que menys interessa a les nostres autoritats és la cultura. Això repercuteix a la societat que no té un model que li transmeti l'estimació a la cultura.

Els problemes són molts, però en podem afegir un altre com és la formació del nou professorat. És necessària una bona revisió del currículum que s'imparteix a la Facultat d'Educació que forma els i les mestres, i és necessària una profunda reforma als cursos d'aptitud pedagògica del professorat de secundària. No s'està formant a les futures persones ciutadanes quant a la defensa dels propis drets, ni de quins són aquests. En l'actualitat s'està perdent la memòria històrica, ja no es recorda ni s'ha preparat l'esperit de lluita que va caracteritzar el professorat de fa unes quantes dècades. L'esperit crític s'ha perdut o s'ha difuminat. El poder actual del mercat i la societat materialista actual no ajuden gens, la joventut viu per pagar hipoteques.

El Govern actual es dedica a atacar constantment la llengua i la cultura pròpies. Aquí l'STEI-i ha tengut un front obert d'una manera constant, ja que la postura del sindicat ha estat sempre la mateixa des de la seva fundació. Les autoritats educatives han planificat una confrontació total contra la llengua catalana, tancament de Som Ràdio, lliure elecció de la llengua d'ensenyament, atorgament gratuït de certificacions

inadequades i injustes de coneixements de la llengua, trilingüisme sense planificació i contra la Llei de normalització lingüística, etc.

A més, existeix un problema de participació, les diferents organitzacions no són escoltades i l'actuació del Govern es pot qualificar de despòtica. Com a exemple podem explicar que el Consell Escolar per unanimitat havia decidit que el decret de trilingüisme era incorrecte i que no es podia dur endavant i el Govern no en va fer cas. I, al mateix temps, utilitza la manipulació informativa per tenir enganats els seus votants. És la tàctica de treballar una mentida, repetir-la constantment, fins que se la fa creure a gran part del personal, encara que segueix essent una mentida.

Després d'aquesta llarga contestació, ens podries explicar com ha anat l'experiència com a Intersindical, durant els dos anys que han transcorregut des que es va aprovar al Congrés de l'STEI-i.

Ha estat una experiència positiva i interessant, l'afiliació s'ha incrementat, i hem estès la implantació a sectors nous, persones treballadores de jardins públics, gent que treballa a la neteja, a Sanitat, a ajuntaments, etc. S'ha aconseguit que l'STEI-i representi globalment un 5% de tots els delegats del conjunt de treballadors i treballadores. Això ha fet que puguem entrar a la representació global. I tenim majoria absoluta a l'ensenyament públic, a l'ensenyament concertat i a la universitat.

Quins són els principals obstacles amb què topau quan vos heu de relacionar amb l'Administració?

Un de molt important és que hi ha persones que ocupen càrrecs de rellevància que no tenen els coneixements ni la preparació necessària per dur endavant els càrrecs que ostenten. I aquestes persones tenen clar que són membres d'una opció política i en no estar preparats pedagògicament, quan se'ls presenta qualsevol objecció, si no està d'acord amb la seva idea política, pensen que és cosa de l'oposició, i no distingeixen quan una qüestió és política o simplement pedagògica. Aquesta manca de preparació ha condicionat les nostres intervencions i la consolidació d'algunes millores que eren necessàries i convenients.

Les lleis orgàniques no haurien d'estar sotmeses als canvis de govern ni de color polític. Això ho dic pels canvis constants de lleis d'educació. De totes maneres, la LOE s'ha venut com una contraposició a la Llei de qualitat de l'ensenyament, i no és així. És una llei més restrictiva que la LOE i no tan diferent a la Llei de qualitat, com se'ns volia fer creure.

Quins objectius s'ha marcat l'STEI-i cara al futur?

El principal objectiu és consolidar la Intersindical per introduir un model de sindicalisme que es fonamenti en:

- La independència davant els poders constituïts, tant polítics com econòmics.
- L'autonomia, perquè les decisions puguin ser preses pels treballadors i treballadores que representam.
- Un fort compromís amb la llengua catalana i la nostra cultura.

S'han d'enfortir aquelles organitzacions sindicals que en lloc de retallar drets laborals, de seguretat social, de pensions, etc., es dediquen a augmentar-los i a consolidar-los, cosa que malauradament no practiquen CCOO i UGT, quan signen pactes amb les patronals i els governs que impliquen retallades de drets de la classe treballadora. □

PATIM LES CONSEQÜÈNCIES DE LA MALA DOTACIÓ ECONÒMICA DE LES COMPETÈNCIES DE 1998, QUE HAVIA ANUNCIAT L'STEI-I

Joan Lladonet

Coordinador de la revista Pissarra

Entrevista a BIEL CALDENTHEY

Biel Caldentey, secretari d'acció sindical i comunicació de l'STEI-i, des del darrer Congrés, mestre i llicenciat en Pedagogia, professor del 1r cicle d'ESO de l'IES Polítènic de Palma, representant de l'STEI-i al Consell Escolar de les Illes Balears, president de la Junta de Personal Docent amb una dilatada experiència sindical per afrontar les difícils negociacions que s'han de tenir necessàriament amb la Conselleria d'Educació.

Quins són els principals reptes i mancances que té el sistema educatiu, constatats durant aquests darrers quatre anys?

Una greu mancança és la mala dotació econòmica i les seves conseqüències que arrossegam des de gener de 1998, que va ser quan es varen dotar les transferències, i que en aquell temps l'STEI-i ja va anunciar que això suposaria un dèficit que perjudicaria la millora de la qualitat del nostre sistema educatiu.

Ha existit un fenomen d'augment poblacional que ha provocat l'augment del nombre d'alumnat escolaritzat i que fa que tinguem les ràtios més elevades de l'Estat i una manca d'infraestructures. No existeixen polítiques actives per la millora de l'ensenyament públic, per part del Govern del Partit Popular. Això duu com a conseqüència que s'acumulin problemes i dificultats a la xarxa pública. I quan es resolen és més gràcies al voluntarisme del professorat, que no per l'ajuda de l'Administració. Aquesta té massa iniciatives que en lloc de resoldre problemes, afegeixen tensió en els centres d'ensenyament.

És imprescindible la promulgació d'una Llei d'Educació autonòmica per aprofundir en l'autogovern, per enfortir la identitat i els trets culturals propis i que estableixi un mecanisme de finançament que ens acosti progressivament al 6% del PIB de les Illes Balears.

Reclamam al Govern autonòmic un pla de xoc contra el fracàs escolar. Per això és convenient que sàpiga que no es resoldrà només a partir de mesures educatives, sinó que també calen mesures socials, laborals i econòmiques. Ens manca un pla general d'infraestructures que permeti la reducció substancial de les ràtios i la millora de l'escolarització en general.

Encara que a la revista hi ha un article de Maria Antonia Font, coordinadora de normalització lingüística de l'STEI-i, que parla de manera exhaustiva sobre el tema, ens podries explicar com ha anat la confrontació amb el Govern sobre la normalització lingüística?

Ens hem oposat a la política del Govern autonòmic que ha actuat contra la normalització lingüística, ja que ha anat cercant la confrontació social i no el prestigi de la llengua. Han intentat restar-li presència institucional, tant a la ràdio, suprimint Som Ràdio, com a la televisió, quan no han acceptat pel·lícules en català, doblades al Principat, però també han utilitzat la disminució dels pressuposts, per atacar frontalment la normalització lingüística, o han rebaixat el valor de les titulacions, quan n'han atorgat d'ofici; sense tenir la informació necessària, han inventat la fal·làcia del trilingüisme per disminuir les hores de dedicació al català, etc. L'STEI-i s'ha oposat a tot això, ha aconseguit que la rebaixa del valor de les titulacions passàs del nivell C al nivell B, i ha recorregut als tribunals decrets que van contra lleis establertes, com és el cas del trilingüisme.

Ens podries explicar com han anat les negociacions durant aquests quatre anys en què hi ha hagut dos governs diferents?

Durant aquest període de quatre anys, inicialment les negociacions les manteníem amb el Govern del Pacte de Progrés i varen culminar el 2002 amb l'equiparació retributiva, varem signar la continuïtat del pacte d'estabilitat del professorat interí, l'augment de plantilles i altres millores laborals. Va quedar pendent l'analogia retributiva del professorat de privada amb el de pública, que després signàriem el febrer de 2004 amb

el Govern actual. També amb el Pacte de Progrés es varen establir uns complements autonòmics de millores retributives per al professorat universitari.

Amb el Govern actual hem renegociat el pacte d'estabilitat del professorat interí, març de 2004; hem acordat la conciliació de la vida laboral i familiar, desembre de 2005; i finalment el juliol de 2006 hem arribat a un acord que implica un increment lineal de 90 euros per a tot el professorat -des de setembre de 2006 a gener de 2008- i que inclou, entre d'altres coses, la revisió del fons social, un augment de les plantilles d'educació infantil, en el qual s'estableix un + 2 als centres de dues línies, una persona orientadora escolar als centres de primària de tres línies i d'altres millores de les plantilles de Primària i Secundària, la introducció de l'any sabàtic, el reconeixement del primer sexenni i del seu tram del complement autonòmic per al professorat interí... Aquest és un acord que nosaltres qualificaríem de mínims, perquè no esgota les demandes formulades per l'STEI-i, tot i que significa un avanç

La Conselleria d'Educació ha demostrat poca o nul·la voluntat negociadora en la política educativa, així com ha desplegat una política lingüística lesiva per al sistema educatiu, ha afavorit els centres privats elitistes amb mesures com la subvenció d'un milió d'euros i pot culminar amb els concerts de batxillerat. Ha posat entrebancs a la participació a les organitzacions representatives de la Comunitat educativa, com és el cas de l'Observatori per a la Convivència Escolar, on les organitzacions sindicals representatives del professorat, estan infrarepresentades amb un sol lloc per a totes sobre un total de 21 membres, dels quals 17 pertanyen a l'Administració autonòmica. En senyal de protesta, la

Junta de Personal docent, per iniciativa de l'STEI-i, va rebutjar esser-hi present amb aquestes condicions.

Reclamam que els plans de convivència escolar siguin negociats a la mesa sectorial d'Educació i amb els centres educatius afectats, i no imposats des d'organitzacions administratives, com és el cas de l'Observatori.

Fent un balanç general, es pot dir que hi ha hagut un intent de fer retrocedir el prestigi social, tant dels ensenyants com del sistema públic, per part del Govern autonòmic. Tot i així, l'STEI-i ha aconseguit deturar i, a vegades, modificar polítiques desfavorables destinades a l'educació en general. La nostra presència ha suposat un impediment per posar en marxa polítiques educatives retrògrades. Ens hem hagut de moure en un camp defensiu, denunciant fets com l'endarreriment en l'arribada dels recursos per a les despeses ordinàries dels centres, fent que el Conseller d'Educació intervingués per solucionar el tema, o perquè no s'endarrerís tant. En definitiva, aquest Govern no ha tingut problemes per endeutar-se a l'hora de fer carreteres i autopistes, però no ho ha volgut fer per garantir el dret a una educació de qualitat per a tothom i sense discriminacions.

I la política central de l'Estat, com ha repercutit a l'Educació en l'àmbit de les Illes Balears i Pitiüses?

Segueix el desencontre entre les administracions sobre el necessari increment del finançament. S'aprova una llei com la LOE, que consideram que és insuficient per enfortir la xarxa pública de l'educació, i que, a més a més, no va acompanyada d'una llei de finançament que doni garanties per dur a terme les millores necessàries per al sistema educatiu en general.

Actualment, podem dir que existeix un acord a l'ensenyament públic en **l'àmbit central no subscrit per la Confederació d'STEs-I, que tot i haver estat signats dia 20 d'octubre** de 2005 entre el MEC i la resta de sindicats, encara no s'ha traduït en mesures concretes. No s'ha donat una solució favorable al professorat interí per accedir a la funció pública docent, ni s'han millorat les condicions laborals i econòmiques del professorat (hi ha 60 euros que s'han de concretar encara en aquest esmentat "acord"). En definitiva, fum des de Madrid. □

DISCRECIONALITAT ADMINISTRATIVA I ACREDITACIÓ DEL PROFESSORAT UNIVERSITARI

Antoni Bennàssar i Moyà¹

L'actual Llei Orgànica d'Universitats (LOU) fou aprovada ara fa ja gairebé quatre anys enmig d'una gran protesta del sector educatiu universitari. Així, la majoria de rectors, professors i alumnes de les universitats espanyoles es mostraren obertament en contra d'un text dirigista i estatalista que lesionava greument els principis històrics de l'autonomia universitària. Una de les principals novetats de la LOU fou el requeriment, en el seu art. 30, de la necessitat d'avaluar, certificar i acreditar determinats aspectes de l'activitat universitària, entre ells, la formació i qualitat del professorat. Així, a partir de la LOU, perquè les universitats espanyoles puguin contractar professorat laboral (professors ajudants doctors, col·laboradors i contractats doctors) és necessari que aquests tinguin l'acreditació positiva del seu currículum per part d'una agència "independent" d'acreditació.

"D'aquesta manera, tot professor que aspiri a una plaça de contractat laboral, sigui indefinida o temporal, haurà de passar pel sedàs de l'AQUIB..."

La LOU, en el seu art. 31, creava la denominada "Agencia Nacional de Evaluación de la Calidad y de la Acreditación" (ANECA), una agència d'abast estatal que, entre d'altres funcions, tenia encomanada l'acreditació dels currículums dels aspirants a concursar a places laborals dins el món docent universitari. Els inicis dels processos d'acreditació del professorat per part de l'ANECA, sota la direcció d'Ismael Crespo, foren decebedors. Així, es produïren situacions d'autèntica injustícia amb des-acreditacions de professors que objectivament no estaven justificades. Fins i tot el prestigiós catedràtic Andrés De la Oliva, home d'ideologia declaradament conservadora, va denunciar les greus arbitrietats de l'ANECA mitjançant un documentat informe publicat el 9 de desembre de 2003 i titulat "*Manifiesto: Un cambio necesario en la*

Universidad". La victòria electoral del Partit Socialista, el mes de març de 2004, va generar importants canvis en l'ANECA, el més significatiu fou la substitució del director general. El veterà catedràtic Francisco Marcellán va rellevar en el càrrec el discutit Crespo. El nou tarannà del director i els canvis en la normativa bàsica que regula el procés d'acreditació han fet que el terme ANECA no vagi ara lligat, entre el professorat universitari, a polèmiques i arbitrietats.

De manera paral·lela a la creació de l'ANECA, la majoria de comunitats autònomes han anat creant les seves pròpies agències d'acreditació. Així, a les Illes Balears, la Llei 2/2003, de 20 de març, d'organització del sistema universitari de les Illes Balears, en el seu títol II regula l'estructura i funcionament de l'Agència de Qualitat Universitària de les Illes Balears (AQUIB). Entre les funcions d'aquesta Agència, es troba "l'acreditació i avaluació prèvia del personal docent i investigador contractat per la Universitat de les Illes Balears, d'acord amb la legislació vigent" (art. 21.d). D'aquesta manera, tot professor que aspiri a una plaça de contractat laboral, sigui indefinida o temporal, haurà de passar pel sedàs de l'AQUIB o bé aconseguir una acreditació d'àmbit estatal a l'ANECA.

¹ Antoni Bennàssar Moyà és professor de Dret Constitucional de la Universitat de les Illes Balears i membre de la secció sindical de l'STEI-i a la UIB.

L'AQUIB fou creada per Acord del Consell de Govern de dia 13 de desembre de 2002, publicant-se aquell mateix dia els seus estatuts. L'AQUIB quedava constituïda com un consorci en el qual participava el Govern i la Universitat de les Illes Balears (art. 1 dels estatuts). Aquesta dada és xocant, ja que, segons establia l'Acord de creació del mateix dia 13, l'AQUIB havia de tenir "[...] un funcionament independent de la Universitat i del Govern". Aquesta independència, en la pràctica, no s'ha donat, ja que els sis membres que formen el consell de direcció de l'agència han estat nomenats, o bé per la UIB, o bé per la Conselleria, o bé pel Consell Social de la UIB (art. 13 dels estatuts de l'AQUIB). A més, hem de significar que durant la darrera legislatura el President i el Director de l'AQUIB són professors de la pròpia UIB. Aquest càrrecs, segons la meua opinió, i davant una futura reforma dels estatuts de l'agència en pro d'augmentar la independència de l'òrgan, haurien d'esdevenir incompatibles amb la docència universitària durant el desenvolupament de funcions directives a l'agència avaluadora.

El procediment per obtenir l'avaluació i l'acreditació de l'agència de qualitat universitària de les Illes Balears ha vingut regulat pel Decret 178/2003, de 31 d'octubre. Analitzarem, ara, el funcionament, mancances i possibles millores d'un sistema que ja s'ha aplicat durant dues convocatòries d'acreditació (anys 2004 i 2005). El Decret 178/2003 deixa un marge enorme a la regulació per part del consell de direcció de l'agència d'aspectes bàsics de l'acreditació del professorat. Així, per exemple, la composició del comitès avaluadors o els criteris que han d'aplicar els avaluadors nomenats per jutjar els currículums dels aspirants han quedat a la lliure elecció del consell de direcció de l'agència. En aquest sentit, la discrecionalitat del consell d'administració envers el procés d'acreditació és enorme.

"...des de l'STEI-i s'ha vingut reivindicant que s'establiessin un criteris baremats a l'hora de valorar els mèrits..."

El primer que hem de fer a l'hora d'analitzar el procés d'acreditació és veure quines són les persones encarregades d'analitzar i avaluar el currículums i, sobretot, veure de quina manera

aquestes persones han estat triades per desenvolupar la seva tasca. L'acord 3/2004, de 19 de maig, del consell de direcció de l'agència estableix que l'AQUIB "ha de seleccionar els membres de cada un dels comitès d'avaluació d'entre el professorat dels cossos docents universitaris d'universitats espanyoles i d'investigadors funcionaris del CSIC" (punt sisè de l'acord). El contingut d'aquesta disposició no té gaire sentit, ja que resulta obvi que serà la pròpia agència, i no un ens aliè a ella, qui haurà de triar els membres que formaran els comitès avaluadors. Curiosament, després d'aquesta obvietat, l'esmentat acord ni aclareix cap aspecte en relació al mètode de designació dels membres ni determina quins professors o categories funcionals poden formar part dels comitès (només, i com a declaració retòrica, s'estableix que han de ser avaluadors independents, externs i experts en el camp científic que correspongui).

Sobre la base del difús acord 3/2004, el consell de direcció de l'agència va adoptar l'acord 5/2004, de 9 de juliol, pel qual es fan públics "els membres dels comitès d'avaluació que han d'elaborar les avaluacions i els informes previs a la contractació del personal docent i investigador per part de la Universitat de les Illes Balears". Així, sabem per l'acord 5/2004 quins professors formen part del comitès, però el que no sabem, a dia d'avui, és de quina manera s'han triat els membres dels comitès avaluadors, essent aquesta una decisió totalment obscura i discrecional del consell de direcció de l'agència.

El consell de direcció de l'AQUIB, mitjançant acord 2/2004, de 19 de maig, va concretar els requisits que s'exigien per a l'acreditació positiva dels aspirants a ser contractats a cada una de les figures contractuals que preveu la LOU. Aquests criteris destaquen, en determinats aspectes, per la seva ambigüitat. Així, des de l'STEI-i s'ha vingut reivindicant que s'establiessin un criteris baremats a l'hora de valorar els mèrits, seguint, a títol d'exemple, el model de la Comunitat Autònoma de Madrid (Acord de 21 de novembre de 2005 del "Comité de Dirección de la Agencia de Calidad, Acreditación y Prospectiva de las Universidades de Madrid"; *BOCM* núm. 297, de 14 de desembre). Pel contrari, l'àmbit de discrecionalitat és enorme en el cas de l'AQUIB. D'aquesta manera, els comitès tenen excessiu marge d'apreciació dels mèrits dels aspirants; uns

comitès, no ho oblidem, que han estat elegits discrecionalment. A més, s'ha generalitzat la pràctica per part dels comitès de no motivar, o motivar mínimament, les resolucions. Si la resolució és positiva, no hi ha cap problema; en cas de ser negativa, es fa necessari per part del professor haver d'acudir al recurs administratiu o judicial perquè li motivin la desacreditació del currículum presentat.

S'ha de significar, per últim, que en cap cas les organitzacions sindicals han participat ni en el procés de designació dels membres dels comitès ni en l'establiment dels criteris d'avaluació. D'aquesta manera, els principals elements del procés acreditador s'han fet al marge dels representants sindicals de la comunitat educativa universitària.

"...que els criteris i el mètode de designació dels comitès siguin clars i transparents; i, en segona instància, que les resolucions denegatòries siguin suficientment motivades."

Davant les deficiències que presenta el procés d'acreditació de l'AQUIB, des de l'STEI-i es va convocar una assemblea de professors universitaris el passat 9 de març de 2006. D'aquesta assemblea, força concorreguda, sortiren un seguit de reclamacions a l'AQUIB davant properes convocatòries d'acreditacions per part de l'agència. El resum sintètic d'aquestes demandes es pot concloure en dos

grans punts aquí ja exposats: la necessitat que els criteris i el mètode de designació dels comitès siguin clars i transparents; i, en segona instància, que les resolucions denegatòries siguin suficientment motivades. Aquestes conclusions foren remeses als responsables de l'agència i de la Conselleria d'Educació. La contesta per part de l'agència, tramesa a la secció sindical universitària de l'STEI-i el passat dia 30 de març, era una declaració de bones intencions, establint que "qualsevol consideració que se'ns faci arribar a l'AQUIB, fruit de la reflexió serena i objectiva de l'anàlisi dels procediments i que suposi una millora per a la generalitat del col·lectiu a qui van dirigides les nostres accions, serà ben arribada i valorada". Maques paraules que, en la pràctica, no es tradueixen ni en un compromís de canvi ni en l'obertura de negociacions amb els representants sindicals de cara a resoldre les mancances que presenta el procés acreditador. □

ES REFUGI

Via Sindicat, 21 - pati.

(antic edifici del

Sindicat Forà)

Ciutat de Mallorca

07002

Telèfon: 971 71 67 31

Fax: 971 71 85 97

refugi@detallsport.es

www.esrefugi.es

Des del 1976!

equipam ses vostres aventures

INSUFICIÈNCIES, DICOTOMIES, CONTRADICCIONS I DUALITZACIONS DEL SISTEMA EDUCATIU DE LES ILLES BALEARS

Martí X. March i Cerdà

Catedràtic d'Universitat de Pedagogia de la UIB

En aquest article, el que pretenem és posar de manifest els punts més significatius del sistema educatiu de la CAIB, que són reflex, per una part, de la pròpia dinàmica educativa de les Balears des d'una perspectiva històrica i estructural, i per altra part, de la dinàmica educativa espanyola en l'àmbit legislatiu i en la política educativa desenvolupada, i tot això en el marc d'una societat cada vegada més globalitzada, fins i tot des de l'òptica educativa. No es tracta, doncs, d'una radiografia integral sobre el sistema educatiu balear, sinó d'una anàlisi de tot allò que ens pot ajudar a conèixer, a caracteritzar i a comprendre la realitat i les perspectives educatives de les Illes Balears, emmarcades en el context del sistema educatiu espanyol. Així doncs, els punts més significatius del sistema educatiu de les Illes Balears

són, des de la nostra perspectiva, els següents, sense un objectiu d'exhaustivitat ni ordenats segons la seva importància: la seva **insuficiència**, la seva **inestabilitat**, les seves **contradiccions i dicotomies**, o el seu **creixent caràcter dual**. Unes característiques educatives, sociològiques, sociopolítiques de caire estructural, que malgrat tot no poden amagar els avanços existents en el sistema educatiu de les Illes Balears, des de la perspectiva de l'increment del nivell educatiu, de la democratització de l'ensenyament, de la millora de la qualitat educativa o de la progressiva, encara que lenta, equitat educativa. En tot cas si quelcom caracteritza el nostre sistema educatiu és la seva creixent complexitat, davant la qual les polítiques educatives de sempre necessiten d'una renovació, d'una innovació profunda, de canvis d'orientació, d'organització o de plantejament. Anem a analitzar aquests trets que defineixen i caracteritzen el sistema educatiu balear.

"...la incapacitat de la comunitat autònoma de les Illes Balears, en les actuals condicions financeres, de donar la resposta adequada a les necessitats creixents d'educació..."

Un sistema educatiu insuficient i inestable

Una de les característiques que defineix el nostre sistema educatiu és, sens dubte, la seva insuficiència; una insuficiència que podem concretar en dos aspectes fonamentals. En primer lloc, la insuficiència del finançament educatiu. El finançament o si es vol la manca de finançament -emmarcat en un problema més estructural que afecta tot el finançament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears- és, d'entrada, el problema més greu que té plantejat el sistema educatiu de les Illes Balears. Efectivament, a una mala transferència econòmica en el cas de l'educació, se li han d'afegir els increments de les despeses educatives, a causa, fonamentalment, de l'increment del nombre d'alumnes, procedents

bàsicament de la immigració, de la necessitat de donar resposta a la creixent diversitat educativa i social, de l'aplicació de la LOGSE, de la necessitat de fer política educativa que tendeixi cap a la qualitat o de les diverses decisions educatives preses pels diversos governs que han gestionat l'educació (la gratuïtat de l'educació infantil, l'homologació dels salaris dels docents, la qüestió de la concertació educativa, etc.). Tot i que el nostre objectiu no és analitzar la quantificació del dèficit econòmic existent en matèria educativa, allò que resulta clar és la incapacitat de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, en les actuals condicions financeres, de donar la resposta adequada a les necessitats creixents d'educació que la nostra societat, que la societat del coneixement, la del segle XXI, exigeix, tant per raons econòmiques com per raons socials.

És evident, doncs, que ens trobam davant un problema estructural que no es pot resoldre amb mesures conjunturals, sinó que cal dur a terme un pla integral que examini tots els dèficits existents, el paper de l'Estat central, l'actual model de finançament, el paper de la CAIB, la prioritització de les polítiques educatives que s'han de posar en marxa, la recerca de consensos i de complicitats entre la comunitat educativa en relació amb aquest tema, l'acord de mínims entre els grups parlamentaris i la negociació seriosa amb el Govern central en dos aspectes: d'una banda la resolució, d'acord amb l'actual model de finançament, dels problemes existents i, d'altra banda, la resolució dels problemes estructurals de finançament autonòmic balear. Tanmateix, la possible i difícil resolució d'aquesta problemàtica no pot deixar de banda el fet que la discussió de les prioritats de política educativa és ser un element que també afecta els problemes de finançament educatiu, com el que afecta la concertació del batxillerat, el finançament de l'educació infantil, la potenciació de l'escola pública o les millores de les ràtios professors/alumnes, o altres mesures de foment de la qualitat educativa.

En qualsevol cas, resulta evident que només des de la resolució d'aquest problema de finançament de l'educació no universitària i universitària, la comunitat autònoma de les Illes Balears pot començar a resoldre, amb polítiques clares, contundents i de prioritització de l'educació, els diversos problemes que té plantejats la societat de les Illes Balears.

Efectivament, l'anàlisi de l'estat de l'educació a través d'un seguit d'indicadors resulta realment preocupant, malgrat els esforços dels darrers anys: baixa despesa pública en educació, baixa inversió en recerca, desenvolupament i innovació i escassa presència del sector privat en aquesta recerca, poca consideració social en relació amb la formació, ineficient i ineficaç inversió realitzada en la formació ocupacional...

"...Le Monde, en un informe econòmic, va assenyalar l'èxit conjuntural del model econòmic i turístic de les Illes Balears, però posant de manifest l'absència d'una alternativa viable durant els propers anys."

És evident que aquest increment del finançament educatiu de les Illes Balears, també implica un increment dels recursos econòmics dedicats a l'educació per part del Govern espanyol en el procés d'incrementar el percentatge de PIB dedicat a l'educació i de poder assolir els nivells d'inversió dels països més importants del nostre entorn. La convergència real amb els països de la Unió Europea exigirà un increment dels recursos dedicats a l'educació, tant pel sistema educatiu espanyol com pel sistema educatiu de les Illes Balears.

Però el problema del finançament del nostre sistema educatiu afecta, de forma significativa, la pròpia evolució del sistema econòmic balear. Així el nostre sistema econòmic necessita, també, que l'educació funcioni; són diversos els informes, les veus i les declaracions que posen de manifest que el model de creixement i de desenvolupament actual de les Illes Balears comença a presentar signes i evidències d'esgotament, tant des de la perspectiva econòmica i turística com des de la perspectiva ambiental i territorial. Fins i tot el prestigiós diari *Le Monde*, en un informe econòmic, va assenyalar l'èxit conjuntural del model econòmic i turístic de les Illes Balears, però posant de manifest l'absència d'una alternativa viable durant els propers anys. Una alternativa que necessita de l'impuls i de la formació de capital humà, amb l'objectiu de poder dur a terme una transformació de la nostra economia amb l'entrada real a la societat del coneixement.

Si tots els experts plantegen que el futur, i el present, necessita una inversió real en capital humà, una aposta per la societat del coneixement, el futur econòmic, turístic i ambiental de les Illes Balears resulta, en funció d'aquestes dades sobre l'estat de l'educació, molt preocupant. I el canvi d'aquesta tendència no pot basar-se només en el fet que el Govern central participi en la construcció de noves infraestructures educatives, sinó que implica un canvi real del model de finançament de les Illes Balears - bàsic per seguir creixent de forma sostenible, per seguir sent solidaris, per desenvolupar polítiques de benestar social i per no perdre el tren del futur- que possibiliti la construcció real d'un sistema educatiu que sigui un autèntic servei públic, equitatiu i de qualitat. Suposarà la LOE una solució als problemes de finançament del sistema educatiu espanyol? Tot i l'escepticisme existent sobre aquesta qüestió, el fet de l'existència d'una memòria econòmica de la reforma educativa o la distribució de quantitats inicials per a l'escolarització de l'educació infantil per a les comunitats autònomes, cal que sigui analitzat de forma positiva; però, malgrat aquests fets, cal ésser més ambiciosos en l'increment de la inversió educativa.

Aquesta insuficiència del sistema educatiu de les Illes Balears es concreta en la manca de places, fonamentalment, en el nivell de l'educació infantil i dels diferents nivells de l'ensenyament obligatori. Efectivament, tot i que semblava que durant la dècada dels anys 90, la situació educativa estava en procés d'estabilització i de consolidació, els fluxos migratoris que estan caracteritzant el nostre sistema educatiu, està implicant un increment de la construcció de centres escolars des del principi de l'any 2000 fins a l'actualitat. Les xifres de la construcció educativa de les dues darreres legislatures és, realment, espectacular; per tant, malgrat aquest increment de places educatives de caràcter públic s'ha d'assenyalar la incapacitat de donar resposta a les necessitats educatives existents des d'una perspectiva quantitativa. A més aquest increment de places educatives, bàsicament a l'educació infantil o a l'educació obligatòria, es dona a determinades zones de les Illes Balears que es caracteritzen pel seu increment demogràfic: Palma, zones turístiques de Mallorca, determinades poblacions de l'illa que necessiten donar resposta a l'escolarització obligatòria, Eivissa i algunes zones de Menorca. A tot això se li ha d'afegir que la Conselleria d'Educació del Govern de les Illes Balears

finançarà l'ampliació d'alguns centres privats-concertats per tal que puguin donar resposta a les seves demandes educatives; una decisió, que si bé implica la constatació d'un increment de la demanda cap a aquest tipus de centres per part de determinats sectors socials, també ha provocat una important polèmica política i educativa sobre aquesta transferència de diners públics cap al sector privat-concertat en relació a la construcció de noves places.

Per tant, malgrat l'increment del nombre de places en l'educació pública que hi ha hagut en aquests darrers anys, s'ha d'assenyalar que les Illes Balears es troben en una situació d'insuficiència de places educatives en els nivells de l'educació infantil o de la mateixa educació obligatòria, tant a la primària com a l'ESO; a més s'ha de tenir en compte l'existència a determinades zones, centres escolars i nivells educatius d'unes ràtios professor/alumnes que són incompatibles amb una educació de qualitat, atès, a més, la significació pedagògica de la diversitat d'alumnat. Amb tot cas, cal esperar que la finalització de les construccions actuals, la disminució de l'allau immigratòria i la consolidació del nostre sistema educatiu des de la perspectiva quantitativa suposi, durant la darrera part de la propera legislatura (2007-2011), l'entrada del sistema escolar de les Illes Balears en un període d'estabilitat, de suficiència de places; una nova etapa que ha d'implicar la posada en marxa d'una política educativa en la qual la qualitat sigui l'eix fonamental, sigui la finalitat bàsica, amb totes les mesures que aquesta política ha d'implicar.

"...aquesta insuficiència financera o de places del sistema escolar de les Illes Balears ens proporciona un sistema educatiu inestable..."

Així doncs, aquesta insuficiència financera o de places del sistema escolar de les Illes Balears ens proporciona un sistema educatiu inestable, en el qual la quantitat és l'objectiu fonamental, i malgrat els avanços existents, ens trobam un sistema educatiu amb problemes quantitius importants, però, sobretot, de caràcter qualitatiu. Aquesta inestabilitat, que és contrària a qualsevol qualitat educativa, es manifesta amb un important nombre de professors interins, amb una manca d'estabilitat de les plantilles de professorat dels centres públics, amb tot allò que

aquest fet implica de cara a poder aconseguir una línia pedagògica coherent; es manifesta amb l'arribada contínua d'alumnes d'incorporació tardana a determinats centres educatius -fonamentalment públics- amb tots els problemes que aquest fet implica; es manifesta amb la no existència d'una xarxa educativa pública de cara a les famílies o a la pròpia societat civil... Per tant és evident que ens trobam davant una realitat que no és la millor a curt termini per a donar els resultats que la societat de les Illes Balears necessita i demanda.

Un sistema educatiu amb contradiccions i dicotomies

Un segon element de la realitat educativa de les Illes Balears sobre el qual cal fer una anàlisi seriosa fa referència a la problemàtica de l'escolarització i les seves contradiccions: a l'increment del nombre d'alumnes als nivells bàsics de l'educació infantil, de l'educació primària i de l'educació secundària obligatòria, se li ha d'afegir el petit nombre d'estudiants d'educació postobligatòria al batxillerat i a la formació professional, o la baixa taxa d'estudiants universitaris. Efectivament, és evident que en relació amb aquesta qüestió del nombre d'estudiants, s'ha de fer una referència específica a uns fets que cal analitzar des d'una perspectiva de contradicció, de dicotomia i d'una certa polarització. Una contradicció que podem posar de manifest en un seguit de fets: en primer lloc, i des d'una òptica històrica, és evident que les Illes Balears s'han caracteritzat per una poca preocupació per l'educació. Les dades existents sobre el nombre de centres, les taxes d'analfabetisme, la poca atenció a la formació professional i a tota l'educació secundària postobligatòria, el retard en els processos de modernització educativa, l'existència tardana d'una universitat de les Illes Balears, la poca consciència social sobre la importància de l'educació i la formació en el si de la societat civil de les Balears, etc., posen de manifest que la comunitat autònoma de les Illes Balears té unes mancances històriques i estructurals sobre el sistema educatiu que són difícils de resoldre de manera important i ràpida. Però, juntament amb aquest important procés d'escolarització en els nivells obligatoris, s'han d'assenyalar les baixes taxes d'escolarització en els nivells no obligatoris -formació professional, batxillerat, ensenyament superior i educació

universitària. Es tracta, doncs, d'una contradicció important que pot tenir a llarg termini significatives conseqüències per a la cohesió social i per al desenvolupament econòmic de les Illes Balears.

"...només les Illes Balears presenten, juntament amb Melilla, el percentatge més baix de població de 16 i 17 anys matriculats en educació secundària postobligatòria..."

Dos estudis coneguts darrerament¹ han posat de manifest aquesta contradicció del sistema educatiu de les Illes Balears, en relació a les taxes d'escolarització dels nivells postobligatoris. Així, per exemple, el treball del Dr. Calero posa de manifest que els joves que resideixen a les comunitats autònomes de l'arc mediterrani -en concret de la Comunitat Balear, Catalunya, Comunitat Valenciana i Múrcia- tenen una probabilitat molt elevada d'interrompre els seus estudis i incorporar-se de forma prematura al mercat de treball. Aquest fet implica una debilitat de l'accés a l'educació secundària postobligatòria per a dites comunitats autònomes. Fins i tot aquest mateix autor considera que les Illes Balears no només presenten aquesta debilitat a causa de les característiques del dinamisme del mercat de treball, sinó perquè la CAIB, juntament a Canàries, Extremadura o Andalusia, és una comunitat autònoma on el desenvolupament de

¹ Calero, J. (2006) *Desigualdades tras la educación obligatoria: nuevas tendencias*. Madrid, Fundación Alternativas
Fundación CYD (2005) *La contribución de las universidades españolas al desarrollo*. Barcelona, Fundación CYD.

l'escola de masses és més recent. Per tant les Illes Balears presenten, d'acord amb aquest autor, una doble debilitat per tal d'explicar la baixa taxa d'estudiants a l'educació postobligatòria: el recent desenvolupament de l'escola de masses, fet que es produeix amb el boom turístic, i la capacitat del mercat de treball de generar oferta per a joves, sense una qualificació important. Es tracta d'un fet preocupant, ja que no només les Illes Balears presenten, juntament amb Melilla, el percentatge més baix de població de 16 i 17 anys matriculats en educació secundària postobligatòria, sinó que Espanya presenta un dels percentatges més baixos de població de 20 a 24 anys que al menys ha eixit al nivell de la segona etapa d'educació secundària superior entre els països de la Unió Europea, malgrat l'evolució positiva dels darrers anys i del nivell del qual es partia. Es tracta d'una dada preocupant per a les Illes Balears, ja que malgrat els avanços existents en les darreres dècades, encara ens trobam en una situació prou delicada, no només des de la perspectiva quantitativa, sinó també des de la perspectiva comparativa.

Per altra part, l'informe esmentat de la Fundació CYD, en relació a les Illes Balears, ens dóna una sèrie de reflexions que cal definir com a preocupants: 1) Les Illes Balears és una de les comunitats autònomes amb una menor densitat d'estudiants universitaris; 2) Mentre que podem assenyalar l'existència d'un universitari cada 22'7 madrilenys, a les Illes Balears ens trobam un cada 68'7; 3) Les Illes Balears és una de les comunitats amb més poca atracció d'estudiants universitaris; 4) Les Illes Balears és una de les comunitats autònomes espanyoles amb menys contribució a l'ocupació... Per tant, segons aquest informe de la Fundació CYD de l'any 2005 es pot afirmar que, malgrat el procés de consolidació progressiva del sistema universitari a les Illes Balears, del seu impacte econòmic o laboral, encara ens trobam lluny dels indicadors que tenen no només algunes comunitats autònomes espanyoles, sinó del que tenen determinats països europeus.

De tot el que s'ha dit, podem assenyalar que l'esforç que la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha de fer per donar resposta a les noves necessitats i demandes d'escolarització és prou significatiu; però, també, hauria d'incrementar encara més el seu esforç si vol que la taxa d'escolarització de l'educació postobligatòria s'incrementi de forma progressiva. Tot això implica afirmar que el sistema educatiu de les Illes

Balears es troba en una cruïlla amb vista al futur i als nous reptes socials, educatius, econòmics, culturals i tecnològics.

"Però, realment, és possible l'elecció de centre escolar per part dels pares o dels estudiants?"

Un sistema educatiu amb una tendència cap a la dualització social i educativa

Un altre dels trets que defineixen la situació del sistema educatiu de les Illes és, sens dubte, la seva tendència a la dualització social, a la dualització educativa. Una dualització, que no és característica del conjunt del sistema educatiu, però que presenta a determinades zones, a determinats municipis, una tendència progressiva cap a l'esmentada dualització. De totes maneres s'ha de fer referència no només a aquesta tendència, sinó també al desprestigi de l'escola pública a determinades zones, per part de determinats sectors socials. Dos elements ens poden servir per a analitzar aquest procés de dualització educativa: per una part la llibertat d'elecció de centre educatiu i, per altra part, l'escolarització de la immigració educativa. Anem, doncs, a analitzar aquests dos fenòmens educatius:

En primer lloc, i en aquest context plantejat, és un fet evident que les lleis i la lògica del mercat comencen a penetrar, de forma progressiva, en el si del sistema educatiu, i que la llibertat d'elecció de centre és el paradigma fonamental d'aquesta penetració; una qüestió, aquesta, que ha provocat i provoca importants controvèrsies legislatives, ideològiques i educatives en el marc de les diverses polítiques escolars que s'han desenvolupat per part dels diversos poders públics en relació amb el dret a l'educació i a la llibertat d'ensenyament. És evident que la qüestió de l'elecció de centre no es pot dissociar de les polítiques existents sobre la igualtat i la diversitat educatives i socials.

Però, realment, és possible l'elecció de centre escolar per part dels pares o dels estudiants? És evident que el dret dels pares a elegir l'educació per als seus fills o el tipus de centre que desitgen és quelcom que cal definir, d'entrada, com a constitucional. Tot i que alguns pensen que tot és possible amb decrets i normes o amb declaracions fortament polititzades i

mancades de realisme, la resposta s'ha de donar des de la complexitat educativa i no des de la simplicitat ideològica, tenint en compte els condicionants reals que, de facto, impossibiliten que tots els pares puguin elegir el centre que volen per als seus fills.

Així, un primer element que condiona lògicament la possibilitat d'elecció de centre educatiu per part de les famílies és, sens dubte, la insuficiència de places escolars que escolaritzin adequadament la demanda i les necessitats existents, d'acord amb les ràtios que es recomanen en els diversos nivells educatius; així, a les Illes Balears resulta evident que en determinades zones no solament manquen places escolars, sinó que també hi ha un problema de massificació a determinats centres i que el nivell d'elecció de tipus de centre canvia en funció dels municipis, de les zones o de les barriades. La necessitat de construir centres educatius a determinats pobles de Mallorca, d'Eivissa i Formentera o de Menorca és una condició *sine qua non* perquè el nivell d'oferta escolar estigui en relació amb el nivell de demanda de places escolars.

Un segon condicionant que resulta fonamental és la relació existent entre el tipus de centre -públic, privat o concertat- i la seva ubicació geogràfica. En aquest sentit, l'anàlisi de la situació dels centres privats o concertats de les Illes Balears constata que existeixen models territorials d'escolarització diferents, en funció de la relació escola pública-escola privada; així, és evident que la presència d'escoles privades i concertades als municipis més petits, a les zones rurals i a les barriades més populars de les Balears és gairebé imperceptible, mentre que les escoles privades i concertades estan més presents a Mallorca que a les altres Illes, o que aquestes s'ubiquen a les ciutats més importants i a les barriades de més alt nivell econòmic i social. Per tant, les possibilitats d'elecció de centre per a les famílies és desigual en funció d'allà on es viu, malgrat l'increment de la magnitud de les zones d'escolarització a la ciutat de Palma.

"Els problemes de l'educació ni es poden resoldre d'acord amb la lògica del mercat ni es poden reduir a la qüestió de la llibertat d'ensenyament."

Un tercer condicionant que, també, és important tenir en compte quan s'analitza la possibilitat d'elecció de centre per part dels usuaris de l'educació és la manera com es distribueix la diversitat social i educativa que existeix entre els estudiants. Així, i en aquest context, s'ha d'assenyalar que les diferències entre els centres, a més d'altres indicadors, s'estableixen, fonamentalment, en funció del tipus d'alumnat que escolaritzen; i no s'ha d'oblidar que la forma com la diversitat es distribueix entre els distints centres educatius té molt a veure amb les possibilitats dels esmentats centres de desenvolupar la seva tasca educativa de forma eficaç i amb els resultats escolars aconseguits.

Per tant, la distribució de la diversitat de l'alumnat entre l'escola pública i l'escola privada concertada a les Illes Balears constata que l'escola pública escolaritza majoritàriament l'alumnat immigrant, l'alumnat amb dificultats a causa de l'origen socioeconòmic o sociocultural, l'alumnat amb necessitats educatives especials per raons físiques, psíquiques o sensorials als centres ordinaris, els estudiants d'incorporació tardana o els estudiants d'edat no idònia. Aquestes dades resulten prou significatives, ja que afecten les condicions en què la pràctica educativa es desenvolupa, la imatge social de l'escola pública, i, a més, constitueixen un indicador fonamental de l'estat de la igualtat distributiva i de l'equitat educativa i social entre l'educació pública i l'educació privada concertada a la CAIB, i de l'autèntica realitat de la llibertat d'elecció de centre educatiu.

Així doncs, és evident que quan es parla de la llibertat d'elecció de centre educatiu, cal tenir en compte,

entre d'altres, aquests condicionants i l'existència de criteris objectius, comuns i equitatius entre els centres finançats amb diners públics a l'hora d'accedir-hi. Els problemes de l'educació ni es poden resoldre d'acord amb la lògica del mercat ni es poden reduir a la qüestió de la llibertat d'ensenyament. La recerca real de la qualitat -al marge de la necessitat de resoldre els problemes de manca de places- s'ha de realitzar des de la perspectiva de l'equitat educativa i social, si es vol aconseguir una societat cohesionada i equilibrada. Però, per això, cal una política de suport real a l'escola pública, el desenvolupament d'una nova ordenació entre la xarxa educativa pública i concertada, o la construcció d'una nova cultura de la cosa pública en educació, amb tot el que aquest fet implicaria.

En segon lloc, en el context d'aquesta problemàtica de la dualització escolar i social, el fenomen de la immigració escolar resulta realment un element nou i canviant dins el panorama de l'educació de les Illes Balears. Efectivament, tot i que les Illes Balears han rebut, a partir del boom turístic i de la posada en marxa del model de desenvolupament, fonamentat sobre els serveis, importants fluxos migratoris procedents, d'una banda, de la Península en l'àmbit intern i, de l'altra, de diversos països europeus, l'actual onada immigratòria procedent del nord d'Àfrica, de l'Amèrica del Sud o dels països de l'Est resulta realment impactant socialment, culturalment i educativament. Un element nou que està canviant el panorama de les escoles de les Illes Balears, sobretot de les públiques.

Efectivament, no hi ha cap dubte que la immigració a les Illes Balears és un fenomen cada vegada més transcendent tant des d'una perspectiva social, econòmica, política i urbanística, com des d'una perspectiva cultural, lingüística, ciutadana o escolar. Es tracta del reconeixement d'una realitat que, de cop i volta, de forma progressiva, de forma quasi imperceptible, s'ha fet visible, s'ha fet real, tal com va succeir fa un seguit d'anys a la majoria de països del nostre entorn europeu. En qualsevol cas, el que resulta evident és que l'educació i l'escola són uns dels àmbits més sensibles quant a l'entrada d'immigrants; i les dades, en aquest sentit, són realment significatives d'aquesta nova realitat, que té un fort impacte educatiu, tant pel que fa al sistema escolar com a cada una de les escoles que reben aquest flux d'escolars immigrants.

"...sobre l'objectiu de la qualitat de l'educació, anam en un camí contrari al de l'esmentada qualitat i excel·lència educativa."

Així, el primer impacte al qual cal fer referència, des d'una perspectiva estructural, és, sens dubte, l'increment del nombre d'estudiants immigrants, any rere any i de forma espectacular. Es tracta d'un dels creixements més alts de tot l'Estat, que incideix d'una forma directa en la necessitat de construir nous centres a les zones urbanes i turístiques de les Illes Balears, sobretot de Mallorca i d'Eivissa, i d'incrementar la despesa educativa pel que fa a infraestructures, personal docent, serveis i equipaments; un increment que repercuteix sobretot en l'educació infantil i en l'educació primària, i que començarà a repercutir amb força, d'aquí a uns cursos, sobre l'educació secundària.

El segon d'aquests impactes és l'increment de les ràtios professor/alumnes en els diversos nivells educatius, en determinats centres i, sobretot, en diverses escoles públiques. Per tant, a pesar de les declaracions "legals" sobre l'objectiu de la qualitat de l'educació, anam en un camí contrari al de l'esmentada qualitat i excel·lència educativa. Una situació que pot fer augmentar el "fracàs escolar", l'absentisme escolar, la desescolarització dels estudiants, la desmoralització del professorat o el desconcert de tota la comunitat educativa, i que

afectarà, sobretot, determinats sectors socials i culturals.

I el tercer dels impactes més significatius fa referència a la desigual escolarització dels immigrants entre l'escola pública i l'escola concertada. Aquesta dualització de l'escolarització dels estudiants immigrants entre centres públics i centres concertats pot produir, en determinades zones i escoles, importants problemes d'integració i de cohesió social, amb una dicotomia perillosa entre els qui opten per l'escola concertada i els qui ho fan per l'escola pública. I tot això pot tenir efectes indesitjables des de la perspectiva de la segregació social d'aquests col·lectius, de l'existència de centres "només" per a immigrants i de la construcció d'una imatge i d'una percepció "negativa" de l'escola pública.

Anam, doncs, a les Illes Balears cap a una dualització social i escolar? No donam a l'escola una responsabilitat excessiva en relació amb l'objectiu de la integració? Està preparada l'escola per dur a terme un procés d'integració dels immigrants? És possible integrar aquests immigrants en un context real de manca de mesures i recursos socials? Aguditz el fenomen de la immigració les diferències entre centres públics i concertats? O fins i tot, no anam en aquest aspecte del tractament de la diversitat social en el si de la institució escolar cap a un model triple d'escolarització amb una escola privada que no integra, de fet, cap d'aquestes problemàtiques; amb una escola concertada, majoritàriament, amb alumnes amb necessitats educatives especials i amb pocs immigrants -entorn del 17%-, i amb una escola pública, sobretot algunes, amb tots els problemes de la diversitat escolaritzats i integrats en el si de les seves aules?

Tot i que el fenomen de la immigració té molts de matisos i dimensions, he volgut posar de manifest el que fa referència a aquesta qüestió de la integració escolar i social, perquè la no-resolució adequada d'aquesta problemàtica a través de la posada en marxa de les mesures polítiques, legislatives, educatives i socials necessàries pot tenir importants conseqüències a mitjan i a llarg termini, amb una ruptura perillosa dels processos de cohesió i vertebració social de la societat il·lenca.

Així doncs, és evident que la problemàtica de la immigració té, per a l'escola, tres grans reptes: en

primer lloc, la capacitat d'integrar escolarment i socialment aquest col·lectiu de forma natural; en segon lloc, que l'entrada d'aquest col·lectiu divers i plural no signifiqui un retrocés en el procés de millora de la qualitat de l'educació, i, en tercer lloc, aquest increment de la immigració escolar no pot ser, no ha de ser, un element negatiu per a l'escola pública i s'han d'evitar els processos de dualització escolar i social. Serà capaç la institució escolar de donar resposta a aquests reptes?

Es podria parlar d'altres elements, d'altres trets que caracteritzen la situació educativa de les Illes Balears, -la qualitat educativa, el rendiment educatiu, els abandonaments escolars, els conflictes educatius, etc.- però això podria ésser objecte d'una altra reflexió educativa; però la pregunta que, finalment, ens podem formular és, en aquest sentit, la següent a la llum de l'anàlisi realitzada: està l'educació de les Illes Balears en un procés positiu en el camí d'integrar les Illes Balears dins la societat del coneixement, dins la política de qualitat, dins l'economia de la innovació, dins la política de recerca i desenvolupament...? Tot i que cada un pot treure les seves conclusions, penso que es tracta d'una fotografia en blanc i negre. □

L'STEI-i, AMB EL MEDI AMBIENT

Albert Catalan

"Com a educadors no sabríem construir l'univers lògic, artístic i moral del nin sense una referència darrera a una naturalesa que no sigui distant geogràficament, ni anacrònica". Aquestes paraules formen part de l'article "Salvem la Dragonera", publicat a Pissarra, el gener de 1979. Això, que potser expressaríem avui d'una altra forma, defineix no obstant prou bé la justificació bàsica del que ha estat una constant en l'acció de l'**STEI-i** des dels seus inicis: el compromís amb la nostra terra. Un compromís amb el medi ambient que, en el cas dels ensenyants, no és tan sols un deure de ciutadania, sinó una exigència professional d'aquells que, inevitablement, han de reflexionar sobre el futur que volen contribuir a crear a través de la seva tasca educativa.

En efecte, el nostre sindicat manifestà, des de bon començament, uns propòsits que van més enllà de la defensa i millora de les condicions laborals i professionals dels treballadors, per implicar-se activament en la promoció d'una escola arrelada i compromesa amb la nostra realitat. Això s'ha manifestat singularment en la reivindicació constant de la nostra llengua i cultura i, pel que fa a l'objecte d'aquestes poques retxes, en una decidida postura a favor de la conservació dels nostres espais naturals i el nostre paisatge, de l'estalvi de recursos, etc. Aquesta acció s'ha exercit, tant des de l'**STEI-i** com a institució amb personalitat jurídica, com des del camp que li és més propi i específic: l'educació, i en aquest cas l'educació ambiental.

"...a l'STEI-i s'impulsa l'organització Ensenyants Solidaris, que des de fa anys desenvolupa una intensa tasca de cooperació amb països del centre i del sud d'Amèrica..."

Al llarg de les darreres dècades, l'**STEI-i** ha anat ampliant i diversificant les seves accions i el seu suport a la defensa del medi. Des de la seva primerenca presència a les mobilitzacions a favor de la preservació dels nostres espais naturals més emblemàtics, com ara les manifestacions per sa Dragonera a finals dels setanta, fins a la més recent, l'hivern de 2004, per manifestar el seu rebuig a les polítiques ambientals i territorials que impulsen les actuals administracions autonòmiques i insulars. Des de la seva presència a les

institucions, en funció de la seva representativitat, com ara la Comissió Balear de Medi Ambient, fins al seu suport a accions en el terreny jurídic o en el legislatiu; la més recent, la iniciativa legislativa popular "Salvem Mallorca", impulsada per diverses associacions i plataformes ciutadanes, adreçada a aturar un creixement urbanístic desbocat amb unes infraestructures i equipaments sobredimensionats i impactants que comprometen el nostre futur.

Des del seu impuls o la seva col·laboració en iniciatives com ara l'Escola d'Estiu, les Setmanes de Renovació pedagògica o, ja els darrers anys, a través de la creació de l'**Escola de Mitjans didàctics**, l'**STEI-i** ha inclòs com a elements fonamentals la formació del professorat en el coneixement del nostre patrimoni natural i cultural i la seva didàctica, com també l'elaboració de recursos (guies didàctiques, material audiovisual, etc.) que permetin treballar a l'aula i al centre l'educació ambiental.

Actualment, i especialment a partir de la Cimera de Río de 1992, es produeix una revisió profunda de la concepció sobre la problemàtica mediambiental, tot plantejant la interdependència entre la sostenibilitat ambiental i els problemes del desenvolupament econòmic, l'equitat social, la pobresa i l'analfabetisme. Conscients d'això, a l'**STEI-i** s'impulsa l'organització **Ensenyants solidaris**, que des de fa anys desenvolupa una intensa tasca de cooperació amb països del centre i del sud d'Amèrica, donant suport a projectes educatius que millorin les condicions de vida de les comunitats, dins els paràmetres d'una societat que volem més justa i ecològicament equilibrada.

L'expansió del nostre model sindical a altres sectors, ha suposat la participació de persones provinents d'altres àmbits, com el sanitari, dins aquests projectes de cooperació. □

APRENDRE TOTA LA VIDA. BREU ANÀLISI DE LA LLEI D'EDUCACIÓ D'ADULTS

Eduard Riudavets i Florit

Diputat del PSM-Entesa Nacionalista

El mes de maig del 2003 els electors donaren per finalitzada l'experiència d'un govern progressista a les Illes Balears i retornaren el poder al Partit Popular que ja l'havia ostentat des de l'inici de l'autonomia. Si qualche cosa ha caracteritzat aquest darrer període de tres anys, pel que fa l'administració educativa, és la manca absoluta de diàleg, el fre a qualsevol mena de participació i la posada en marxa de mesures unilaterals que han generat un fort rebuig. A la vista d'aquest panorama pot ser ha sorprès l'aprovació, amb un ampli consens entre totes les forces polítiques, de la Llei d'Educació i Formació Permanent de Persones Adultes. Tal volta llavors hauríem de deduir allò que qualsevol regla té la seva excepció. Si més no, és convenient analitzar, idò, com s'ha pogut arribar a aquesta situació que podríem qualificar de satisfactòria.

En primer lloc cal tenir ben clar que la Llei d'Educació i Formació Permanent de Persones Adultes no és una proposta que neixi de l'actual administració educativa. De fet és una vella reivindicació del sector que fou assumida per l'anterior govern i donà com a resultat l'elaboració d'un projecte de llei que només la convocatòria d'eleccions impedí que fos tramitat al Parlament. Si més no, però, hem de reconèixer el bon sentit del govern actual que es basà essencialment en aquest projecte anterior a l'hora de redactar la seva proposta. En aquesta mateixa línia s'assumiren moltes de les aportacions plantejades per associacions d'ensenyament d'adults i sindicats en el pas del projecte de llei pel Consell Escolar de les Illes Balears, i finalment un bon grapat de les esmenes presentades pels grups polítics de l'oposició foren acceptades al llarg dels treballs parlamentaris.

"...l'alumnat menor que s'incorpora a l'ensenyament d'adults sense cap mena de motivació personal i que, per tant, distorsiona la tasca docent."

Sigui com sigui, la realitat és que aquesta Llei és ara per ara l'únic exemple de normativa aprovada amb un ampli suport parlamentari i amb consens social des que el conseller Fiol assumí les seves responsabilitats en educació. Així i tot no és íntegrament la Llei que haguéssim desitjat i en alguns aspectes, sens dubte és clarament millorable.

Intentaré llavors, al llarg d'aquest article, analitzar els aspectes positius de la Llei i posar alhora en evidència les mancances que des de la nostra posició hi podem observar.

El fet mateix de l'existència d'una legislació que ordena aquesta etapa educativa i n'empara els seus trets característics ens mereix evidentment una valoració positiva. Però acte seguit hem d'assenyalar un punt que dilueix en bona part la bondat de la Llei i que va ser objecte d'una esmena que no fou acceptada pel Partit Popular. Em referesc concretament a l'article que defineix el propi ensenyament de

persones adultes. A la Llei aprovada hi apareix el següent redactat en referència al seu objecte:

"[...] tenen com a finalitat oferir a les persones adultes residents a les Illes Balears que han superat l'edat màxima d'escolarització obligatòria, un cop esgotades totes les possibilitats de permanència que permet la normativa vigent, l'accés a diferents programes formatius que els permetin ampliar les seves competències..."

Des del nostre punt de vista, aquesta formulació -si bé més restrictiva que d'altres anteriors- no soluciona una de les problemàtiques fonamentals existents en aquesta etapa educativa: l'alumnat menor que s'incorpora a l'ensenyament d'adults sense cap mena de motivació personal i que, per tant, distorsiona la tasca docent.

De fet el redactat alternatiu que proposàrem i no fou acceptat deia així:

*"[...] tenen com a finalitat oferir als residents a les Illes Balears, **majors de 18 anys**, l'accés a diferents programes formatius..."*

Així mateix fixaven les excepcions a aquesta norma general, que havien de ser suficientment justificades i

que en tot cas necessitaven autorització específica del Consell de l'Educació i Formació Permanent de Persones Adultes.

Assenyalada llavors la nostra principal discrepància amb el redactat de la Llei, passem ara a analitzar-ne les seves virtuts. En aquest sentit potser una de les característiques més positives que hi observem és el caràcter transversal que l'informa. La Llei preveu la coordinació entre les diverses activitats formatives que desenvolupen els diferents departaments del Govern. Aquesta coordinació, absolutament necessària per evitar la dispersió d'actuacions, serà, això sí, factible si en el desenvolupament reglamentari es concreta a bastament i no només resta com una declaració de bones intencions. Així i tot la filosofia que en aquest sentit impregna la Llei és un element força positiu.

Com també hem de considerar positiu que, via esmena, s'introduís a la Llei el següent article:

*"Els programes d'ensenyament que permetin adquirir i actualitzar l'educació bàsica de persones adultes, s'impartiran **exclusivament** en centres i amb actuacions específiques per a l'educació de persones adultes"*

"Al nostre parer la Comissió es reserva excessives prerrogatives mentre al Consell sols li pertocuen funcions d'assessorament."

Per primera vegada l'àmbit d'actuació dels centres d'adults queda clarament delimitat. Només els programes que facilitin l'obtenció de titulacions de batxillerat i formació professional específica resten compartits entre els centres d'educació d'adults i els instituts d'educació secundària. La resta de programes s'atribueixen en exclusivitat als centres específics d'educació per a adults.

En un altre ordre de coses, les vies de participació que s'estableixen a la Llei són, a grans trets, bàsicament correctes. Es crea la Comissió d'Educació i Formació Permanent amb una composició majoritària de representants de diverses direccions generals del Govern, i el Consell de l'Educació i Formació de Persones Adultes format, almenys en un cinquanta per cent, per representants de la comunitat educativa i on, a partir d'esmenes, s'assegura la participació d'un director de

centre d'adults de cada una de les Illes. La nostra principal discrepància respecte a aquest punt fa referència a les atribucions que s'atorguen a un i altre òrgan col·legiat. Al nostre parer la Comissió es reserva excessives prerrogatives mentre al Consell sols li pertocuen funcions d'assessorament. Les esmenes que pretenien augmentar la capacitat decisòria del Consell, veritable òrgan de participació de la comunitat educativa, en detriment de la Comissió de composició governamental, foren rebutjades en la seva totalitat. Aquesta és llavors una altra de les mancances que s'observen a l'articulat de la Llei.

Tot seguint, llavors, amb aquest breu repàs de la Llei d'Educació i Formació Permanent de Persones Adultes, passem a parlar d'un altre tema sensible que es resol satisfactòriament: el finançament. És força satisfactori, al nostre entendre, que s'inclogui a la Llei un títol específic dedicat al finançament de l'educació d'adults on s'incorpora el següent compromís:

"L'Administració pública de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears amb la col·laboració de les altres institucions públiques i d'entitats privades, independentment que aquesta es faci efectiva, garantirà el finançament per a la consecució dels fins, principis i objectius prevists en aquesta llei..."

Naturalment l'efectivitat d'aquest compromís depèn de la concreció que se'n doni en el desenvolupament reglamentari i en última instància de les partides que s'hi destinin en els pressupostos generals de la

Comunitat Autònoma però, si més no, el finançament ha deixat de ser una mesura discrecional per convertir-se en una obligació fixada per llei.

Així mateix considerem molt important que al text de la Llei s'incorporés l'esmena del nostre grup parlamentari que garanteix, en la mesura del que és possible, que els centres d'adults comptin amb el personal suficient per a poder realitzar tutories individualitzades i atendre abastament l'atenció a la diversitat que fixa el novè article de la Llei. De fet aquesta és una antiga demanda dels centres d'adults que veien com la manca de personal docent els impossibilitava la pràctica adequada de la necessària funció tutorial, així com l'atenció especialitzada a les problemàtiques que genera la diversitat dins els centres educatius. Així el redactat final d'aquest article resta així:

"...la concepció d'una veritable educació permanent, una educació que respongui a la idea d'aprendre tota la vida."

"Els centres d'educació de persones adultes del Govern de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears comptaran amb la plantilla que es determini i que, en tot cas, serà suficient per portar a terme els programes educatius i exercir la funció tutorial individualitzada, tot comptant amb els especialistes necessaris per acomplir el que estableix l'article 9.2 d'aquesta llei."

Pot ser per acabar aquest repàs cal assenyalar que la Llei inclou una exhaustiva llista dels programes educatius que han de desenvolupar els centres d'educació de persones adultes, estableix prioritats, fixa compromisos de desenvolupament reglamentari i incorpora, també a través d'esmenes, el compromís de mantenir mecanismes de detecció i actualització periòdica de les necessitats formatives de la població de les Illes Balears.

En definitiva, podríem definir la Llei com un intent satisfactori de regular, potenciar i estructurar l'ensenyament d'adults i que, malgrat les mancances assenyalades, pot donar resposta positiva a les necessitats educatives que suposa la concepció d'una veritable educació permanent, una educació que respongui a la idea d'aprendre tota la vida. □

ACTUACIONS DE L'STEI-DAVANT L'ATAAC SISTEMÀTIC DEL GOVERN DEL PP CONTRA LA NORMALITZACIÓ DEL CATALÀ

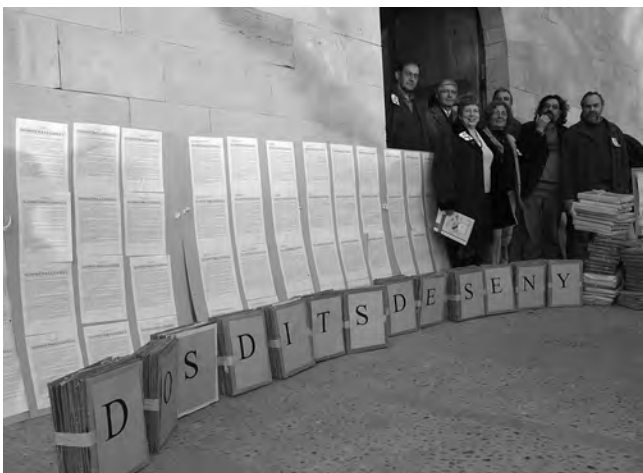
Maria Antònia Font i Gelabert

Coordinadora de l'àrea de normalització lingüística de l'STEI-i

Intentaré fer-vos una explicació resumida de la normativa que ha impulsat el Govern del partit popular pel que fa a la llengua catalana a la nostra Comunitat. Bàsicament comentarem la situació del català a l'ensenyament aquests tres darrers anys de govern i també us faré cinc cèntims de les accions que l'STEI-i ha dut a terme per aturar els atacs que el govern del partit popular volia i vol dur endavant en contra del català.

El canvi de govern fou el maig de 2003. D'aquest moment ençà podem dir obertament que aquest govern no ha fet res per fer avançar la normalització del català, ans al contrari, ha fet tot el que ha pogut per aturar el procés de recuperació i de pervivència del català a les Illes Balears.

L'estiu del 2003 el govern del PP va **rebaixar el coneixement del català als funcionaris** de l'Administració Autònoma. L'STEI-i va presentar un recurs contenciós administratiu. Durant la tardor del mateix any també va suprimir **l'emissora Som ràdio** que emetia en català les 24 hores del dia, a totes les Illes Balears i els seus continguts, notícies, música, entrevistes, promocionaven entre altres coses la cultura i la música en català. L'STEI-i va formar part de la **Plataforma en defensa de l'emissora Som i serem ràdio** i va col·laborar amb les mobilitzacions i les diferents accions a favor de l'emissora.

El gener de 2004 el conseller Fiol va anunciar cinc mesures en contra del català que varen alarmar tota la comunitat educativa i totes les entitats civils, culturals, sindicals i polítiques que defensen l'ús normalitzat de la llengua catalana, que és la llengua pròpia de les Illes Balears.

"...en un gest de lucidesa i acció contundent decidiren plantar-se i aprovar tothom sense corregir les proves."

PRIMERA PART: LES FAMOSES CINQ MESURES s'anunciaren a la premsa un divendres a migdia i eren aquestes:

1. Equiparació del nivell C de llengua catalana al títol de graduat en secundària obligatòria.
2. Creació de la Secció Filològica dins l'Institut d'Estudis Baleàrics.
3. Promoció de les modalitats insulars del català.
4. Referèndum a tots els pares i mares a l'hora d'augmentar l'ensenyament en català als centres.
5. Lliure elecció de la llengua del primer ensenyament per part dels pares i mares.

Us les comento seguint aquest mateix ordre:

1. Els primers a reaccionar, varen ser els professionals llicenciats en filologia catalana i col·laboradors de la Junta Avaluadora de Català (JAC), molts d'ells professors i professores d'instituts, que, aquell mateix cap de setmana, examinaven centenars de persones a la Universitat de les Illes Balears. Eren les proves lliures del nivell C. Els col·laboradors es reuniren en assemblea i en un gest de lucidesa i **acció contundent decidiren plantar-se i aprovar tothom sense corregir les proves.**

L'argument era: "Si la conselleria vol regalar el nivell C a l'alumnat de 4t d'ESO, ja els el regalarem nosaltres". Va ser la seva forma de protestar i cridar l'atenció sobre l'absurditat de la mesura anunciada. **Al mateix temps tot el col·lectiu de professorat decidí deixar de col·laborar amb el govern per a la correcció de les proves fins que no canviàs la línia de la seva política lingüística.** El nostre sindicat, l'STEI-i, i molts altres col·lectius socials, culturals i polítics mostraren el seu suport al que va ser anomenat "la plantada del professorat col·laborador de la JAC".

Els segons a reaccionar fórem tots els altres. Dia 4 de febrer de 2004 es constituí l'Assemblea per la Llengua, encapçalada per l'Obra Cultural Balear i l'STEI-i, FETE UGT, FETE CCOO, el Departament de Filologia catalana i lingüística general de la nostra universitat, les Escoles Mallorquines, l'Escola d'Estiu, els Joves de Mallorca per la Llengua, la Plataforma Calvià per la llengua, la Federació d'Associacions de mares i pares d'alumnes de Mallorca i de les Illes Balears... Es va fer un manifest en defensa de la llengua catalana i es varen decidir accions de mobilització amb el lema RECTIFICAU! Finalment aquest capítol acabà amb una concentració dels centres docents -i la presentació de molts manifestos fets als centres- davant el Consolat de la Mar, seu del Govern Balear.

La cosa no va acabar aquí. L'agost de 2004 la conselleria va anunciar que obligaria el professorat de català dels IES de totes les illes a corregir les proves. El setembre va treure el decret que anul·lava la JAC i nomenava professorat de català dels IES membres dels tribunals que havien d'actuar en dissabte i diumenge per fer uns exàmens a persones que estaven al marge dels ensenyaments reglats. L'STEI-i, el va impugnar. La conselleria va anunciar expedients disciplinaris al professorat que no obeís les seves ordres. El professorat es va veure obligat a deixar l'alumnat dels IES sense classe per anar a la constitució dels tribunals d'examinadors i preparar les proves. La nostra protesta va continuar de forma activa i mentre no es resolia la qüestió, facilitarem uns fulls de discrepància al professorat, férem recursos... Finalment la conselleria va tancar el braç i va deixar de convocar el professorat als tribunals de forma obligada. La conselleria triplicà el sou als correctors

i així i tot el col·lectiu de professorat, que normalment i durant anys havia col·laborat amb el govern per corregir les proves, no s'hi va apuntar. La situació de la direcció general de política lingüística encara ara és complicada, no tenen suficients col·laboradors per corregir les proves dels milers de persones que es matriculen cada any.

"...l'ordre d'elecció de llengua del primer ensenyament per part dels pares i mares, ha estat qualificat de pastarada pedagògica."

2. La segona mesura, la creació de la Secció Filològica dins l'Institut d'Estudis Balearics, va ser contestada des de la Universitat de les Illes Balears, que feu valer el seu dret, reconegut per la Llei de Normalització lingüística de 1986, de ser la institució de referència per tot el que fa a la llengua catalana. L'Institut d'Estudis Balearics es creà, funciona i es dedica a donar una visió només de la literatura i la cultura de les Illes Balears. Però de la part filològica res de res. Alguns escriptors han manifestat públicament que no hi volen participar ni tampoc volen que la seva obra formi part de publicacions que donin una imatge reduïda de la comunitat lingüística i històrica de la qual formen part, els territoris de parla catalana, els Països Catalans.
3. La tercera mesura no era molt perillosa. Les modalitats lingüístiques dels diferents territoris sempre són un valor si es té clar la unitat de la

llengua catalana, cosa que el govern del PP de les Illes no nega.

4. La quarta mesura confirma que des del 2003, el govern del PP, s'ha dedicat a frenar el procés de normalització a l'escola. La direcció general de planificació i centres va enviar a escoles i instituts unes instruccions que afegien una especificació al decret que regula l'ensenyament de i en català a l'escola que suposa una nova trava per fer més difícil encara que els centres docents puguin augmentar el 50% de l'ensenyament en català. A partir del curs 2004-2005 si es vol superar el mínim establert s'ha de fer un referèndum als pares i mares del centre, cosa que abans es feia a través del consens del Consell Escolar de cada centre.
5. Finalment la cinquena mesura, l'ordre d'elecció de llengua del primer ensenyament per part dels pares i mares, ha estat qualificat de *pastarada* pedagògica. El dret reconegut per la Llei de Normalització lingüística de les Illes Balears està molt bé però el desenvolupament per aplicar a l'educació aquest dret és pedagògicament insostenible i està mal vist per la comunitat educativa. Per incentivar les escoles a fer aquest programa, la conselleria va oferir un docent més al centre, mitjans informàtics i realització d'obres pendents... així i tot molts centres han dit NO a l'aplicació de l'ordre al seu centre i molts d'altres ni tan sols s'ho han plantejat. L'ordre està impugnada per l'STEI-i perquè s'ha incomplert la Llei de Consell Escolars que diu que és prescriptiu passar la normativa que afecta el català pel Consell Escolar de les Illes Balears abans de la seva aprovació i publicació al

BOIB i també perquè incompleix una normativa estatal en l'aplicació de l'atenció a la diversitat.

SEGONA PART: ALTRES FETS DEL PP EN CONTRA DEL CATALÀ

La crònica podria ser molt llarga. Us farem només una pinzellada de les accions de la direcció general de política lingüística al davant de la qual hi ha el Sr. Miquel Melià. Fa més de dos anys que és al seu càrrec i encara és l'hora que des del seu departament surti un pla de normalització lingüística per a les nostres illes. El que demanem és un marc on encabir-hi les accions que en matèria de normalització lingüística dugui endavant el govern balear. Una carta de navegar clara per a la normalització del català, la llengua pròpia de les Illes Balears i comuna a la resta dels territoris de parla catalana. De moment només tenim accions en contra, reducció dràstica del pressuposts destinats a la normalització que afecten també les subvencions que rebia l'administració local per dur endavant processos de normalització lingüística des dels diferents ajuntaments de les illes, zero impuls a la normalització lingüística i zero iniciatives pròpies. És evident que la majoria del govern del partit popular no valora en absolut la llengua i la cultura pròpia de Mallorca i el que fan és anar-hi en contra.

"És evident que la majoria del govern del partit popular no valora en absolut la llengua i la cultura pròpia de Mallorca i el que fan és anar-hi en contra."

A més a més, el **govern autonòmic del PP incompleix la legalitat vigent** quan no exerceix la seva responsabilitat de realitzar un pla de normalització lingüística per al català. Tampoc no ha convocat el Consell Social de la llengua catalana de les illes Balears (CSLCIB) on hi ha una representació dels estaments socials, econòmics, empresarials, culturals i polítics, per aprovar el pla de normalització que, amb la col·laboració de tots i totes, s'havia fet durant la legislatura del Pacte de progrés. El curs 2004-2005 l'STEI-i va fer un requeriment per convocar el Consell Social de la llengua catalana, la conselleria no el va convocar i el nostre sindicat presentà un **recurs contenciós administratiu per inactivitat de l'Administració**. El reglament del CSLCIB preveu que

s'han de fer dues reunions ordinàries dos pics cada any. Ells, en tres anys de legislatura, no n'han convocada cap.

Durant el curs passat la conselleria va voler homologar l'aprovat de 4t d'ESO de llengua catalana i literatura amb el certificat C de català, a l'alumnat que tengués el títol de graduat en secundària obligatòria. L'STEI-i va convocar una assemblea de professorat de català i allà s'acordà proposar a tot el professorat de català dels IES de les Illes Balears donar un aprovat general a l'alumnat de 4t d'ESO. En el termini de 15 dies i després d'un gran esforç informatiu i mobilitzador per part dels alliberats i alliberades de l'STEI-i, s'aconseguí que més de la meitat dels centres de Mallorca i Menorca se sumassin a la proposta d'aprovat general. La conselleria davant la imminència dels fets i la posició de força del professorat aturà la proposta de decret i RECTIFICÀ!. Els sindicats acordaren amb la conselleria que es faria un estudi per veure quin era el nivell de l'alumnat i que parlàriem de les homologacions dins el curs següent.

El mes d'agost, la conselleria, sense fer cap estudi previ, publicà un decret que atorga el nivell B a l'alumnat de 4t d'ESO que aprovi el català i obtingui el títol de graduat en ESO. L'STEI-i impugnà el decret. El setembre de 2006 l'STEI-i convocà una nova assemblea i el professorat de català present a la reunió decidí que només aprovaria l'alumnat que tengués realment aquest nivell. També anunciaren que, com que la conselleria d'educació pujava el nivell, ells es veurién obligats a ser més exigents i per tant la taxa de fracàs escolar podria augmentar.

I ja per acabar us explic la darrera acció de la conselleria d'educació en contra del català. El mes de març de 2006 la conselleria presenta un nou projecte de decret que pretén rebaixar la normativa vigent, decret 92/1997, que estableix que a tots els centres de les illes Balears s'ha de fer un 50% com a mínim l'ensenyament en català. Ara el nou decret pretén deixar-lo en un 33% o en un 40%. L'Obra Cultural Balear ha manifestat una mobilització sense precedents si això va endavant i el nostre sindicat ha proposat a la Junta de personal docent no universitari de les Illes Balears, accions de mobilització que per començar poden ser una concentració o una aturada parcial als centres de les Illes Balears.

"...el Govern de les Illes Balears debilita sistemàticament la llengua i la cultura pròpia de les Illes Balears i a més es dedica a anul·lar els avenços..."

Davant tot això **l'STEI-i ha dissenyat un pla alternatiu de propostes per reclamar l'aprofundiment de la normalització lingüística** que du a terme amb els seus recursos humans i totes les persones que hi volen col·laborar, que són moltes. Hem editat uns fulls informatius en tres llengües per **als pares i mares de totes les escoles públiques i concertades de Mallorca, Menorca, Eivissa i Formentera**. Per aquesta tasca hem comptat amb la col·laboració de la Federació d'associacions de pares i mares de les Illes Balears i de la Federació d'associacions de pares i mares de Mallorca. Duem endavant totes i quantes accions legals es poden fer per recórrer les normatives que perjudiquen la llengua i la cultura catalanes, així com el funcionament i la qualitat dels centres educatius de les Illes Balears.

Continuarem i reactivarem les **campanyes conjuntes** amb els nostres sindicats dels Països Catalans, **l'STEPV-intersindical valenciana i la USTEC-STES** del Principat de Catalunya.

Finalment i per concloure podem dir que el Govern de les Illes Balears **debilita sistemàticament la llengua i la cultura pròpia** de les Illes Balears i a més **es dedica a anul·lar els avenços que, en matèria de normalització de l'ús de català, s'havien fet fins ara.** □

CANVIAR EUROPA PER CANVIAR EL MÓN

Participació activa dels STES-i en el IV Fòrum Social Europeu a Atenes, del qual va sortir reforçada i ampliada la Xarxa Europea d'Educació

Beatriz Quirós i Justo L. Cirugeda
Secretariat Confederal dels STES-intersindical

El quart Fòrum Social Europeu es va tancar a Atenes (del 4 al 7 de maig) amb una multitudinària i colorada manifestació en què van participar, segons totes les fonts, més de 100.000 persones. La laboriosa desfilada va paraitzar a l'horabaixa del dissabte la capital grega. D'elles, unes 30.000 es varen involucrar en les activitats d'un Fòrum Social innovador quant a la metodologia i amb presència de nous països que se sumen a aquest procés de debat i mobilització.

Seminaris autogestionats i absència de conferències centrals varen suposar un nou repte per al comitè organitzador que va comptar amb un espai privilegiat a la vora de la Mediterrània.

A uns tretze quilòmetres d'Atenes, la participació es va incrementar a mesura que s'acostava el cap de setmana. Milers de grecs i d'uropeus occidentals, però també moltes persones vingudes de l'Est europeu, de Turquia, de Rússia, que fins ara semblaven al marge d'aquests grans esdeveniments de lluita contra el neoliberalisme en totes les seves facetes.

La vitalitat del país amfitrió, la calor de l'acollida i la joventut de moltes de les persones participants varen donar nous colors a aquesta edició del Fòrum, i obriren perspectives de coordinació amb l'est europeu i amb els països de la Mediterrània.

"...la bretxa social que s'engrandeix cada dia, la pobresa i la precarietat que amenaça cada cop a més persones, la situació dels qui arriben a Europa fugint de la misèria..."

La innovació tecnològica que va suposar la utilització d'un nou sistema de traducció simultània a través de la ràdio i l'enorme treball realitzat pels traductors de

Babel (era habitual que en cada seminari hi hagués cinc llengües entre les quals cal destacar turc, rus, àrab, castellà, italià, francès, anglès, alemany, a més del grec...) varen permetre intercanvis perquè poguéssim comprendre les realitats, preocupacions i lluites en aquests pobles.

L'organització del Fòrum va subvencionar en molts casos persones procedents dels esmentats països i pot considerar-se un èxit l'elecció d'Atenes com a capital de la lluita europea contra el neoliberalisme.

Els continguts dels debats -que en molts casos varen sobrepasar l'òptica europea per obrir-se a la realitat africana i americana- varen posar en relleu els problemes comuns de la Humanitat: la bretxa social que s'engrandeix cada dia, la pobresa i la precarietat que amenaça cada cop a més persones, la situació dels qui arriben a Europa fugint de la misèria, de la guerra o de la persecució per caure molts cops en una no ciutadania, en la negació dels drets que tots els éssers humans hauríem de tenir.

La privatització dels serveis públics, la mercantilització dels que haurien de ser drets de totes les persones, els atacs que organismes com el Banc Mundial i el

Fons Monetari Internacional, estan duent a terme són comuns a països tan allunyats geogràficament com el Regne Unit i Turquia o les antigues repúbliques soviètiques, amb Rússia al davant. Als seminaris es varen fer patents les estratègies de les corporacions internacionals i l'aliança amb bona part dels governs per imposar la lògica del mercat salvatge i de l'exclusió com a salvaguarda dels seus interessos econòmics. Situacions com la de Turquia, on la repressió contra els moviments socials i contra els sindicats de treballadors es cobren sovint vides. La situació de pobles sense estat com els kurds a qui se'ls nega fins i tot la possibilitat de parlar i d'aprendre la seva pròpia llengua, la solidaritat amb el poble palestí, present en el cor d'aquest Fòrum al costat del martiritzat poble iraquia s'acompanyava d'una forta campanya de solidaritat enfront de les possibles agressions contra Iran, acusat d'enriquir urani mentre Israel bombardeja impunement població civil i incompleix totes les resolucions de l'ONU.

L'anàlisi del que succeeix en l'Europa dels 25 va coincidir en la majoria dels seminaris: la Comissió Europea a través de l'anomenada estratègia de Lisboa està intentant posar en pràctica una política de privatització dels serveis públics (vegi's la nova redacció de la directiva Bolkestein) i afavorint la precarietat laboral -com a mostra, el botó de la reforma laboral a l'Estat espanyol pactada per CCOO i UGT- sense cap enrojolament, l'exclusió social -a través de diverses lleis contra les persones immigrants- per no parlar de les tendències que pretenen convertir l'educació en una mercaderia a l'abast de qui pugui pagar-se-la.

Cal assenyalar, no obstant això, la presència al fòrum d'organitzacions sindicals europees que almenys intenten oposar-se a aquestes polítiques, com és el cas d'alguns grans sindicats italians o francesos, per exemple, que han vingut participant fortament en els processos de lluites que han acabat amb el famós Contract de Première Embauche amb massives manifestacions.

"...celebrar en distints països desenes d'actes per rebutjar la privatització dels sistemes públics d'ensenyament i la mercantilització de l'educació."

El fòrum ha mostrat nombroses iniciatives de resistència enfront de l'agressió neoliberal i el que és encara millor, s'han posat les bases per a una amplíssima coordinació europea, per exemple, en defensa dels serveis públics.

La crida de la multitudinària assemblea de moviments socials celebrada el diumenge dia 7 va mostrar a les clares que aquesta una altra Europa és possible: més de 1.000 persones, un nombre que no s'aconseguia des del primer fòrum a Florència, es varen comprometre a promoure noves trobades i mobilitzacions entorn de la defensa dels serveis públics, enfront de l'agressió que l'Acord General per al Comerç de Serveis d'una banda i iniciatives com la nova versió de la Directiva Bolkestein poden suposar.

Experiències com la coordinació dels treballadors dels ports europeus, que varen obligar la Comissió a retirar la directiva que concernia a la liberalització del seu sector, mostren que, si coordinam les nostres lluites, és possible fer cedir aquest govern europeu en matèries tan sensibles com la dels serveis públics.

La Xarxa Europea d'Educació es consolida i amplia el seu camp d'acció

Durant el curs passat i a proposta de la Xarxa Europea d'Educació en què STES-i ha vingut jugant un paper fonamental, es varen celebrar en distints països desenes d'actes per rebutjar la privatització dels sistemes públics d'ensenyament i la mercantilització de l'educació. La Setmana europea de mobilització va ser un primer acte d'aquesta coordinació europea que pretén fer front a l'estratègia coordinada per part de la Comissió i duita a terme pels governs europeus.

Per primera vegada en un Fòrum Social Europeu, aquesta xarxa, formada per sindicats, campanyes i moviments estudiantils i socials vinculats a l'educació, organitzarem conjuntament vuit seminaris i una nombrosa assemblea en què es va aprovar un nou manifest, intentant recollir les sensibilitats dels nostres companys de l'est i el sud d'Europa i noves mobilitzacions donada la situació -sospitosament semblant des de Rússia fins a França- que travessen els sistemes educatius. El desmantellament de la xarxa pública, el foment dels quasi mercats (subvencions a l'ensenyament privat, confessional o no) la negativa dels drets a la població immigrant... és moneda comuna en la majoria de països presents.

Per això s'està propiciant un intercanvi d'informació, una resposta coordinada, i una unificació de les lluites amb les d'estudiants que s'oposen al procés de Bolonya (la universitat al servei de l'empresa, gestionada amb criteris mercantils i per a qui pugui pagar-la)... Es tracta sens dubte d'una passa importantíssima per canalitzar les sensibilitats majoritàries oposades a aquests processos de mercantilització de l'ensenyament -a la Xarxa hi figuren els sindicats de docents més representatius a França, Regne Unit, Itàlia, Grècia o Turquia, a banda dels STES, segon sindicat a l'Estat espanyol- i per canalitzar les estratègies destinades a aturar aquestes tendències en tot el continent.

De moment, el novembre es realitzarà una nova Setmana d'Acció per recordar als nostres respectius governs estatals i europeus que l'educació no està en venda, i que es tracta d'un dret fonamental que no pot estar supeditat a l'economia i a la competitivitat, tal com es recull en l'estratègia de Lisboa, que els governs estan seguint estrictament.

"...motor per al contacte i la unitat d'acció en una Europa gran i diversa que es resistirà unida enfront dels qui volen que els nostres drets cotitzin en borsa."

Respecte als seminaris, STES-intersindical va participar amb dues ponències: "Polítiques europees educatives en relació amb immigració, multiculturalisme i cooperació amb països en vies de desenvolupament" -en què la nostra companya Beatriz Quirós va

explicar la nostra visió del projecte de canvi de Deute per Educació; "Neoliberalisme i exclusió social en l'educació: minories, alumnat amb necessitats especials o desavantatges socials; llengua materna i educació, llengües estrangeres", en la qual el nostre company Domingo Ortolá va centrar la seva intervenció en la necessitat de promoure el coneixement de les llengües específiques de cada territori en un seminari on es va suscitar també un ric debat a propòsit dels criteris que regeixen a l'hora de promoure el coneixement i difusió de les llengües estrangeres. Finalment, Justo López Cirugeda va dur a terme en nom dels STES-i la coordinació del seminari "Condicions de treball: salaris, precarització i flexibilitat dels/de les treballadors/es d'educació a Europa", on va participar com a ponent Rosa Cañadell en representació d'USTEC-STES. En aquest seminari es va posar de manifest el vincle evident entre precarització de les condicions laborals dels docents i privatització de l'ensenyament. En general, els seminaris varen complir el seu objectiu de marc per a intercanvi d'informació i reflexió i motor per al contacte i la unitat d'acció en una Europa gran i diversa que es resistirà unida enfront dels qui volen que els nostres drets cotitzin en borsa. □

Informàtica Ciutat

Servei Tècnic
Venda d'Ordinadors
Servei a domicili

iciutat@arrakis.es
TEL: 971 289 898
FAX: 971 451 694

**C./ De la Balanguera, 10 baixos
07011 Palma de Mallorca**

LES DESIGUALTATS NORD-SUD EXPLICADES A L'AULA

APUNTS SOBRE EDUCACIÓ PEL DESENVOLUPAMENT

Antoni Verger Planells

Membre del SAPS-UAB i de l'Observatori del Deute en la Globalització

L'Educació pel Desenvolupament (EpD) pretén apropar a l'alumnat i a la ciutadania en general una sèrie de coneixements sobre les desigualtats Nord-Sud. No obstant, l'EpD no es limita a una transmissió bancària de continguts sinó que incideix en el terreny de les emocions i de les actituds. Per aquest motiu es considera que un bon programa d'EpD hauria de generar -en aquest ordre- reflexió, conscienciació i acció.

Tot programa d'EpD fa referència a "l'estat del món", és a dir, aporta informació sobre quins són els principals eixos de desigualtat mundial i de pobresa humana. Si bé els indicadors de desigualtat més habituals són de caràcter econòmic (ingressos per llar, PIB per càpita, desigualtat salarial, etc.), la manera com es materialitza la desigualtat i la pobresa és molt més ampla. Així, les desigualtats entre països es poden explicar -a banda dels termes econòmics- fent esment a les taxes d'accés a l'educació o a les noves tecnologies, a l'analfabetisme, al nombre de metges per cada mil habitants, a l'esperança de vida, etc. Per altra banda, també és important fer esment a com la pobresa es distribueix en funció de diferents grups socials (dones, ancians, minories ètniques, etc.).

Recursos

Si volem comptar amb dades actuals sobre qüestions com les esmentades podem accedir a:

- L'Informe anual sobre el Desenvolupament Humà del PNUD, que es pot *descarregar* gratuïtament de: www.undp.org/spanish/
- *Nation Master*, un recurs electrònic que ens permet visualitzar les desigualtats mundials en funció d'un ample nombre de variables (www.nationmaster.com)

Quan eduquem pel desenvolupament, és necessari informar sobre l'estat del món, però amb això no en tenim a bastament. Si pretenem desencadenar processos de sensibilització i d'acció-reflexió, cal anar una mica més enllà i fer també esment a les raons de

l'estat del món. És a dir, cal incidir en les causes de les desigualtats mundials. Arribats a aquest punt, la nostra tasca com a educadors i educadores es complica ja que les causes de les desigualtats mundials, a diferència dels indicadors, no són elements fàcilment objectivables. Tinguem en compte que existeix un ample ventall de teories que pretenen explicar les desigualtats mundials o el subdesenvolupament dels països i que, per tant, una mateixa panoràmica mundial pot ser interpretada de maneres molt diferents. És més, aquestes explicacions, a banda de ser diferents entre elles, poden arribar a ser contradictòries.

La culpabilització dels pobres

Hom ha sentit parlar, tant en converses a peu de carrer com en els mitjans de comunicació, que els països del Sud no es desenvolupen perquè la seva població té massa fills, per culpa de les catàstrofes naturals que pateixen amb regularitat o perquè no tenen una cultura del treball ni de l'estalvi com la de les societats occidentals. Aquestes teories -o creences- sobre el subdesenvolupament són també sostingudes en alguns cercles acadèmics, per determinades ONGD o per alguns planificadors del desenvolupament. Per tant, és molt habitual -malgrat es pugui dir amb diferents formes de sofisticació- atribuir la culpa o la responsabilitat del subdesenvolupament a

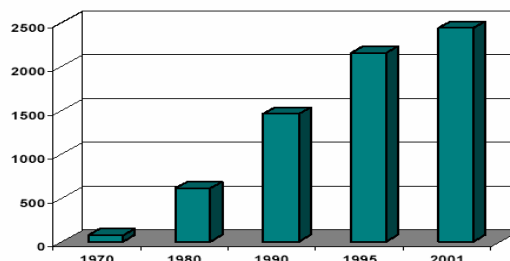
les mateixes persones empobrides. Les solucions que es plantegen des d'aquesta perspectiva són, per una banda, mesures assistencials i, per l'altra, la transferència d'un conjunt de recursos, habilitats, competències i hàbits a la població empobrida per tal que pugui sortir de la pobresa per ella mateixa. És a dir, rememorant la dita sobre la "canya i el peix", s'ha de donar peix als pobres i, en la mesura que sigui possible, se'ls ha de facilitar una canya i un curs de pesca.

Altres teories similars, en lloc d'atribuir la culpa a la totalitat de la població del Sud, l'atribueixen únicament a les seves elits, ja que consideren que la classe política d'aquests països és excessivament corrupte i que la seva classe empresarial és insuficientment emprenedora.

La responsabilitat del Nord en el subdesenvolupament del Sud

Les explicacions anteriors ometen els factors exògens als països pobres, és a dir, no contemplen un conjunt de factors que no depenen directament de la població dels països del Sud. No obstant, un bon programa d'EdP hauria de contemplar necessàriament, en major o menor intensitat, el paper dels factors exògens en el subdesenvolupament del Sud ja que, com veurem a continuació, el seu pes no és fútil. Concretament, ens centrarem en tres factors que dificulten el desenvolupament del Sud per la senzilla raó que suposen una gran transferència de recursos des del Sud cap al Nord. Ens referim al deute extern, a la inversió de les Empreses Transnacionals i al sistema comercial dominant.

a. Deute extern: El Deute Extern començà a ser un problema greu pels països del Sud als anys 70, arran de la crisi del petroli. A principis d'aquella dècada, l'alt preu dels productes petrolers va generar importants estocs de petrodòlars en els mercats financers mundials i, per donar sortida a aquest romanent de diner, es va optar per prestar-lo (inicialment en condicions molt favorables) als governs dels països del Sud. Des d'ençà, el deute extern contret per aquests països ha anat creixent de manera exponencial i ha esdevingut una de les causes centrals d'importants crisis econòmiques al Sud. Les principals raons de

Gràfic 1. L'efecte "bola de neu" del Deute Extern (les xifres representen l'augment del deute en milions de \$).

Font: www.observatorideute.org

l'augment del deute han estat la pujada dels interessos i la concessió de nous crèdits -molts dels quals es demanen per poder pagar deutes anteriors. És important esmentar que l'Ajuda Oficial al Desenvolupament -que sovint pensem que són donatius dels països del Nord- s'atorga majoritàriament en concepte de crèdits. Per exemple, un alt percentatge de l'AOD espanyola són crèdits FAD (Fons d'Ajuda al Desenvolupament), que esdevenen importants generadors de deute extern en els països "ajudats". A més, els crèdits FAD formen part del que es coneix com "ajuda lligada" la qual cosa implica que el préstec s'ha de destinar forçosament al consum de béns i serveis del país creditor. Per tant, l'AOD -de la manera com s'implementa actualment- beneficia més el país "donant" que el país receptor, ja que el primer obre mercats i el segon incrementa el seu deute extern.

Actualment, el pagament del deute extern és per molts països del Sud una feixuga llosa que els dificulta desenvolupar-se. Tinguem en compte que en alguns països el servei del deute representa fins al 40% del pressupost públic. Això comporta que aquells diners que es podrien invertir en educació, sanitat, creació d'ocupació, etc. s'han de transferir, mes a mes, als governs i als bancs dels països del Nord.

b. Expansió de les Empreses Transnacionals (ETN): Les principals ETN del planeta tenen la seva casa matriu als països del Nord. De fet, 96 de les empreses ubicades en la llista de les cent primeres del "rànquing de multinacionals" elaborat per la revista Fortune pertanyen als EUA, a Europa o a Japó¹.

¹ Els únics països del Sud representats en aquest rànquing són Mèxic i Xina.

Tots els països del món, tant del Nord com del Sud, competeixen per atreure la inversió de les ETN. Però aquesta inversió no segueix la mateixa lògica ni té els mateixos efectes al Nord que al Sud. En primer lloc, les ETN inverteixen al Sud, no tant per penetrar en grans mercats, sinó perquè allà poden pagar salaris més baixos, poden extreure matèries primeres més barates o perquè la regulació mediambiental és més tova. En segon lloc, les ETN que es desplacen als països del Sud repatrien la majoria dels beneficis obtinguts. Per exemple, de cada 10 € que guanya Repsol-YPF a Argentina, en reinverteix dos en aquest país i en retorna vuit cap als països centrals. En tercer lloc, les ETN no acostumen a transferir tecnologia al Sud ja que, mitjançant sistemes de patents i altres mecanismes, eviten que la població del Sud pugui desenvolupar una tecnologia amb la qual els puguin fer la competència². Aquests i altres factors ens indiquen que, malgrat sovint se'n dibuixa a les grans empreses com agents de desenvolupament, l'activitat de les ETN als països del Sud, per regla general, esdevé una seriosa obstrucció del desenvolupament.

c. El sistema de comerç internacional: El sistema comercial actual reflecteix i reproduïx la desigualtat Nord-Sud, en primer lloc, perquè tot hi haver-hi molta més població als països del Sud, el major percentatge del comerç beneficia el Nord del planeta. Concretament, els països del Nord estableixen el 80% de les seves relacions comercials entre ells, mentre que els països del Sud realitzen també el 80% del seu comerç amb els països del Nord. Això ens indica clarament que el sistema de producció i intercanvi internacional està pensat per satisfer, sobretot, les necessitats dels països del Nord. De fet, són molts els països del Sud que han desenvolupat economies orientades a l'exportació i que, per tant, planifiquen la seva producció i l'explotació dels seus recursos en funció dels mercats i de la demanda externa. Això pot arribar a desencadenar situacions aberrants com la que va patir Argentina a principis d'aquest mil·lenni: un dels països del món més rics en aliments, arran d'haver optat per un model agroexportador a la dècada dels noranta, no podia evitar que la seva població morís -literalment- de fam.

Per altra banda, el sistema de comerç internacional actual es fonamenta en el que es coneix com a "intercanvi desigual". L'equació de l'intercanvi desigual és ben senzilla: els articles del Centre són cars i els de la Perifèria barats, la qual cosa genera un important dèficit comercial als països del Sud. Aquesta diferència de preus no recau tant en el tipus de productes com en les diferències salarials entre els països -tinguem en compte que els salaris són un dels components més importants del preu dels productes. De fet, els baixos salaris del Sud i el consegüent baix poder adquisitiu de la seva població és una de les principals raons que molts països del Sud -com dèiem en el paràgraf anterior- orientin la seva economia a l'exportació. S'entra així en un cercle viciós del qual es difícil sortir-ne.

Gràfica 2. Caiguda dels preus del cafè a Etiòpia
Font: Informe del Desenvolupament Humà 2005

Finalment, la competència comercial internacional, a mesura que s'agreuja, comporta que els preus internacionals de molts productes baixin. Així s'ha fet palès, sobretot, en productes bàsics com les matèries primeres o els productes agrícoles. Com a conseqüència d'aquesta tendència, els productors de molts països del Sud treballen més que fa uns anys, però cobren menys. Un dels sectors més

² Algunes ETN no només usen les patents per evitar transferir coneixement, sinó que ho fan per apropiarse de coneixement, recursos i béns naturals que no els pertanyen. Per exemple, recentment Procter and Gamble va patentar unes llavors de fesols que es produïen a Mèxic i, consegüentment, els camperols mexicans han de pagar per adquirir les llavors "de tota la vida". A aquest fenomen se'l coneix com biopirateria.

castigats per aquesta dinàmica ha estat el del cafè. Una dada esclaridora al respecte és que en els anys vuitanta els productors del cafè guanyaven una tercera part del preu final del cafè i actualment només ingressen una dècima part³. En la gràfica anterior es mostra com a Etiòpia han augmentat les tones de cafè exportades i, contradictòriament, han minvat dràsticament els ingressos.

Conclusió

Tot programa d'Educació pel Desenvolupament se sustenta, de manera més o menys explícita, en una o unes quantes teories sobre el desenvolupament i les desigualtats mundials. Arran de l'orientació a la pràctica de l'EpD, és important reflexionar críticament -tant individualment com amb l'alumnat- sobre aquestes teories. Tinguem present que tota acció es fonamenta en una diagnosi de les problemàtiques sobre les que s'actua i que, a més, l'acció és més constant i eficaç si se sustenta en una bona teoria i enfoca de manera encertada les causes de les problemàtiques.

En aquest article hem argumentat que les desigualtats Nord-Sud estan més relacionades amb l'ordre econòmic internacional actual, que amb factors purament endògens dels països del Sud. Una implicació política d'aquesta teoria és que si les causes del subdesenvolupament no es troben només en la població del Sud, els programes de desenvolupament no es poden limitar a la transformació del Sud. Per tant, en el terreny de l'acció, les explicacions del subdesenvolupament que hem sostingut contradiuen, en molts aspectes, la lògica de la coneguda paràbola de la "canya i el peix". Dit de manera més clara, actualment no n'hi ha prou amb oferir una canya i un curs de pesca als pobres, quan el llac, el riu i el mar han estat privatitzats.

Sense dubte, trencar amb el cercle del subdesenvolupament en què estan inserits molts països del Sud és una qüestió molt complexa. No obstant, els educadors i educadores podem aportar el nostre gra d'arena al trencament d'aquest cercle. Concretament, tenim la possibilitat d'incidir en moltes consciències i assenyalar la part de responsabilitat que el Nord -i, en general, l'ordre econòmic mundial- té sobre el subdesenvolupament del Sud. En definitiva, l'EpD, en cas que incideixi en les diferents dimensions de l'aprenentatge (coneixement, reflexivitat, actituds i valors), pot contribuir a desencadenar, tant al Nord com al Sud, un compromís i una participació orientada a revertir els desequilibris mundials actuals. □

Recursos

Hi ha un seguit de recursos que ens poden facilitar l'explicació de les desigualtats Nord-Sud a l'aula:

- La Carpeta Solidària de l'STEI-i (www.stei-i.org/solidaritat.htm)
- El Maletí de Formació de l'ODG (www.observatorideute.org)
- Les dinàmiques d'Edualter (www.pangea.org/edualter)

La societat civil impulsa campanyes per combatre les desigualtats Nord-Sud, com per exemple:

- Campanya "Qui déu a qui" (www.quideuaqui.org)

³ Caldria afegir que aquest fenomen no es tradueix sempre en un descens del preu del producte final, de manera que qui en resulta beneficiat no són tant els consumidors com els intermediaris i les grans ETN.

PETITS I GRANS PINTORS

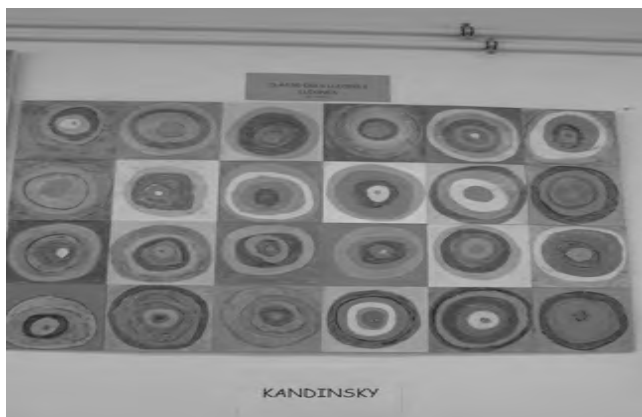
Judit Mascaró
Begoña Gornès
Catalina Mesquida
Eli Pons
Merxe Ameller
Ceip Margalida Florit

A partir de la visita a l'exposició d'un pintor local (Rafel Jofre) els fillets/es de 3 i 4 anys juntament amb les seves tutores vam encetar un projecte d'art. L'objectiu principal del mateix era que cada classe pogués pintar la paret del seu pati interior. Es van triar cinc pintors, les obres dels quals no fossin realistes i els infants poguessin atribuir un significat, interpretar-les i experimentar les seves tècniques. Els pintors que vam trobar més adients van ser Kandinsky, Miró, Warhol, Matisse i Mondrian.

Cada setmana es va dedicar a un pintor. Els alumnes juntament amb les seves famílies cercaven informació sobre l'artista en qüestió. Els mateixos infants exposaven a l'aula les seves "troballes" i així ens anàvem familiaritzant amb ells coneixent algun tret de la seva vida per després fer una visió ràpida de les seves obres més significatives.

És important el protagonisme que rep l'infant, així com la connexió que s'estableix entre allò fet a l'aula i el que es pot aportar de casa. Així mateix també ells mateixos van descobrir diferents fonts d'informació.

L'obra de Kandinsky "Quadrats en cercles concèntrics" va ser el punt de partida per treballar diferents conceptes: color, forma, composició... Cada alumne disposava d'una cartolina de 15x15 cm on havien de dibuixar cercles de diferents colors, un dins l'altre amb ceres blanques. Amb les cartolines de tots els alumnes es va crear un gran mural, semblant al mateix quadre pintat per Kandinsky.

El segon pintor, Andy Warhol, es va treballar a partir d'unes imatges de la sèrie de retrats "marylin" on Warhol la va maquillar de diferents colors. A partir de la fotocòpia de la fotografia de les cares dels infants en Din-A4 tothom es va pintar la cara, utilitzant diferents colors de ceres dures. El fons es va pintar amb pintura de tremp lila, blava, groga, rosa, vermella o taronja, a elecció de l'alumne/a. També totes les cares es van unir en un sol quadre, fent una rèplica en petit amb aquarel·les per tal que els infants s'ho poguessin endur.

A partir de l'època més colorista de Joan Miró es va proposar realitzar una creació pròpia damunt cartó marró tot dibuixant els elements que ell emprava: ulls, punts, llunes, estrelles... amb pintura de tremp de color negre. Després es van omplir les formes amb colors primaris. Amb pintures de tremp molt diluïdes alguns d'ells van esquitxar les seves creacions.

A continuació es va treballar l'obra de Mondrian, on domina la retícula negra amb blocs de colors primaris. Els fillets/es van fer composicions similars als quadres de Mondrian, a base de línies negres aconseguides amb cinta aïllant d'aquest color damunt cartó blanc i pintant alguna de les quadrícules amb pintures de tremp de colors primaris.

L'experiència del treball amb Matisse es va dur a terme amb l'estampació damunt camiseta. Els fillets/es van utilitzar diferents colors i plantilles de diferents formes de l'estil del pintor per imitar una de les seves obres.

Per guardar totes les tasques vam fer una carpeta de cartó dur, les tapes de la qual estaven formades per un collage a l'estil de Kandinsky. Els infants han gaudit manipulant diferents materials i suports i han après tècniques diverses, sentint-se com a vertaders pintors i pintores!!!

Per finalitzar el projecte ens vam proposar pintar les parets dels patis interiors de les aules de 3 i 4 anys. Cada aula va escollir un pintor dels cinc treballats perquè quedés constància a l'escola del treball realitzat, així com de les tècniques apreses. A més van poder practicar allò après a un suport que no havien emprat mai! La conclusió en finalitzar va ser de satisfacció no sols per ambdues parts: mestres i alumnes, sinó també per part dels pares que ens van mostrar un alt grau d'implicació. Animau-vos a emprendre tasques d'aquest tipus; la infinitat d'aprenentatges de diferent caire (cognitiu, morals...) és incalculable. □

Llibres...

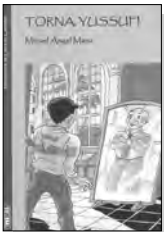

**Parlamento Latinoamericano (PARLATINO) i
Organización de las Naciones Unidas para
la Educación, la Ciencia y la Cultura (UNESCO)
(2005)**

*Plan de Educación para el desarrollo y la
integración de América Latina*

Sao Paulo, Editorial del Magisterio Benito
Juárez, del Sindicato Nacional de Trabajadores de la Educación
de México

Amb aquest llibre es pretén contribuir a l'esforç de donar una resposta vàlida als greus problemes que afligeixen els estats llatinoamericans i la societat planetària en general. Reconeix que fenòmens com la pobresa, l'atur, la corrupció, la violència, l'atropellament dels drets humans i el deteriorament progressiu del medi ambient, tenen el seu origen en una crisi arrelada dels valors ètics i que és a través de l'educació que aquests valors s'han de transmetre.

Maria, Miquel Àngel (2006)

Torna, Yussuf!

Palma. Editorial Moll (Sol alt, 10)

En Yussuf és un jove especial: nouvingut a Mallorca, de raça i religió diferents, no sempre és ben acceptat per tots els seus companys de classe i ha de fer un gran esforç per integrar-se.

Però aquesta capacitat d'adaptació li serà ben útil, perquè la seva vida li canviarà radicalment quan se li planteja un repte fantàstic: viatjar en el temps, a diferents moments de la història de les Illes Balears, on haurà de superar una sèrie de proves que finalment li permetran tornar a la seva època.

Cardona Palmer, Àngels (2005)

Funció púb(lic)a

Ciutat de Mallorca. Edicions Can Sifre

L'acte amorós és una negociació; una negociació a voltes esbojarrada, a voltes atenta i circumspecta, a voltes freda com el tast del ganivet o dolça com una carícia. Funció

Púb(lic)a neix en una mesa de negociació i es gesta en la quotidianitat de l'amor allà on hi ha Preliminars, Desencontres, Acords i Pactes. Des d'una identitat femenina, es tradueix poèticament l'angoixa de la separació, la seducció de la negociació i el goig del sexe compartit. Funció púb(lic)a és una afirmació de l'amor i els seus actes.

**Parlamento Latinoamericano (PARLATINO) i
Organización de las Naciones Unidas para
la Educación, la Ciencia y la Cultura
(UNESCO) (2005)**

*Proyecto "La factibilidad cultural en la
planificación del desarrollo*

Sao Paulo, Editorial del Magisterio Benito
Juárez, del Sindicato Nacional de Trabajadores de la Educación
de México

Amb aquest llibre es pretén omplir un buit en la teoria i la pràctica de la planificació del desenvolupament i de la integració en tots els àmbits, des del local fins a l'internacional. S'ha pretès construir un vertader cos de conceptes, mètodes i tècniques d'avaluació cultural de plans, programes i projectes i que posar-lo en marxa suposarà un complex i gran esforç, però demanen que s'experimenti i que s'enviïn els resultats i les observacions per corregir-lo.

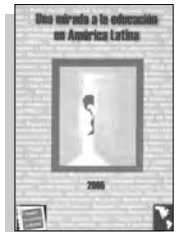
AAVV (2005)

Una mirada a la educación en América Latina

México, Editorial del Magisterio Benito
Juárez, del Sindicato Nacional

de Trabajadores de la Educación de México

Un grup d'experts acadèmics d'Amèrica Llatina, de representants sindicals i funcionaris governamentals es varen reunir en el V Fòrum Mundial per a l'Educació dels Pobles i aquí teniu les ponències que fan una anàlisi curiosa sobre l'impacte que han tingut els processos de modernització en la qualitat de vida dels habitants de la regió i, en especial, en la qualitat de l'educació que s'ofereix en els països llatinoamericans.

Marín, Carles (2006)

*Els refranys i les frases fetes de
"Parlant en plata"*

Palma, Editorial Moll i Consell de Mallorca

El text conté les frases fetes i els millors refranys del programa Parlant en plata, emès amb èxit per TVE a les Illes Balears. Es pretén que a través dels dibuixos d'en Bibi els adults s'ho passin d'allò més bé, però també que s'ensenyin als més petits les frases fetes més conegudes de les Balears amb la finalitat que puguin arribar a entendre i estimar la nostra llengua i la nostra cultura d'una forma activa des de ben petits.

llibres...

Cardona Palmer, Àngels (2005)

Cicle del carboni

Pollença. Editorial El Gall (Trucs i baldufes, 09)

PREMI DE POESIA "ROSA D'OR", ALGAIDA 2005. La paraula poètica, a més de connectar-nos amb la bellesa, ens encara amb la nostra realitat més punyent.

Les Illes i la seva transformació, com el carboni, que es degrada a mesura que actuam sobre ella.

Els poemes de Ibn al-Labbâna, poeta musulmà del segle XII nat a Dènia i ciutadà mallorquí, serveixen per encapçalar el llibre mostrant unes illes idíl·liques. Malauradament, aquesta no és la imatge que presenta avui dia la nostra terra. Per això, la volem bastir per mitjà de la paraula poètica, d'un rampell d'esperança.

6 Quaderns de Treball de la Fundació para la Cultura del Maestro (2005)

1. Jiménez, Edgar: *Proceso democrático y transición en América Latina*
2. UNESCO/CEPAL: *Invertir mejor para invertir más. Financiamiento y gestión de la educación de América Latina y el Caribe*
3. Giorcana, Eduardo; Jiménez, Christian: *Comercio mundial y fusiones internacionales en México*
4. Legay, Rosana: *Buen gobierno: el reto de los gobiernos modernos*
5. Giorcana, Eduardo; Jiménez, Christian: *Indicadores educativos. Análisis comparado: México, América Latina y países de OCDE*
6. Quiñónez Amézquita, Columba: *Desarrollo de la educación en México*

México, Editorial del Magisterio Benito Juárez, del Sindicato Nacional de Trabajadores de la Educación de México

Sairpa S.L.
industria gràfica de calvià

binder MAR
MANIPULADOS

Soluciones en impressió

DISSENY GRÀFIC - IMPRESSIÓ EN OFFSET
PLEGATS EN GENERAL - REVISTES COSIDES EN GRAPA
ENQUADERNACIÓ DE LLIBRES I CATÀLEGS EN RÚSTICA

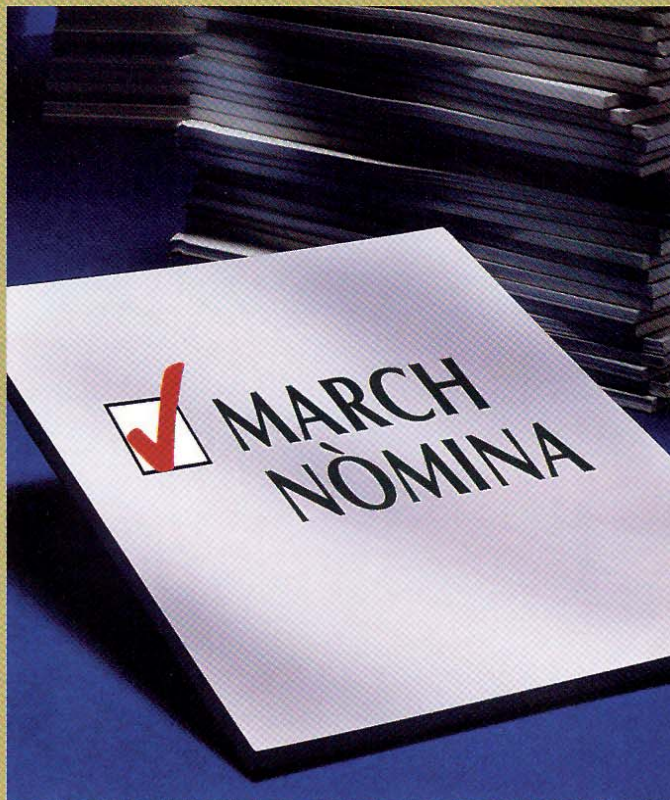

C/. Illes Balears, 26 ■ 07180 Pol. Ind. Son Bugadelles (Santa Ponça - Calvià)
Tel 971 69 76 76 - 971 69 92 67 ■ Fax 971 69 76 79
E-mail sairpa@terra.es

SERVEI NÒMINA

Oferta especial per a personal docent

Has examinat la teva nòmina?

Afegeix punts a la teva
qualitat de vida:

- ✓ Assegurança d'accidents sense cost.
- ✓ Assegurança multiassistència sense cost.
- ✓ Condicions especials a préstecs personals i hipotecaris, avançaments de nòmina, dipòsits a termini, plans de pensions i fons d'inversió.
- ✓ Servei de banca a distància.
- ✓ Targetes VISA i 4B-MasterCard.

Informi-se'n a les nostres oficines o telefonant al **901 111 000**

Condicions especials
per pertànyer a

a l'**STEI-i**
INTERSINDICAL

**Assegura el teu futur des d'avui...
amb total seguretat i sense riscos...**

- **Pla d'Estalvi ATLANTIS**
Millora el teu futur amb total flexibilitat.
I, amb els millors avantatges fiscals:
- **Pla de Pensions ATLANTIS I**
Amb la seguretat de la renda fixa.
- **Pla de Previsió Assegurat ATLANTIS**
Rendibilitat garantida.

A més, **ATLANTIS** ofereix a tot el sector docent:

- **25%** de descompte a l'assegurança d'Auto.
- **5%** de descompte addicional a les seves assegurances per ser afiliat/ada a l'STEI.

ACONSEGUEIX GRATIS EL LLIBRE:

"Condicions de seguretat i salut del treball docent"

*Només hauràs d'omplir una butlleta. Fins esgotar les existències.

Visita **ATLANTIS** a Palma:
C. Francesc de Borja Moll, 10
Tel. 971 71 86 81

Truca'ns ara!
901 500 300
www.atlantis-seguros.es